

2026/1875

2026 8 7

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2026/1875

2025 m. gruodžio 17 d.

dėl valstybės pagalbos SA.51268 (2021/C) (ex 2018/FC), kurią Prancūzija suteikė Prancūzijos nacionaliniam prevencinių archeologinių tyrimų institutui (INRAP)

(pranešta dokumentu Nr. C(2025) 8737)

(Tekstas autentiškas tik prancūzų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pagal pirmiau nurodytą (-as) nuostatą (-as) paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2018 m. gegužės 30 d. Komisija gavo Prancūzijos įmonės „Études et valorisations archéologiques“ (toliau – EVEHA arba skundo pateikėjas) pateiktą skundą, kuriame buvo teigiama, kad tam tikros priemonės, taikytos Prancūzijos nacionaliniam prevencinių archeologinių tyrimų institutui (*Institut national de recherches archéologiques préventives*, toliau – INRAP), pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 straipsnio 1 dalį yra valstybės pagalba, nesuderinama su vidaus rinka.
- (2) 2021 m. gruodžio 20 d. raštu Komisija pranešė Prancūzijos valdžios institucijoms apie savo sprendimą dėl tų priemonių pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) ⁽¹⁾.
- (3) Sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija paragino suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl tų priemonių per mėnesį nuo paskelbimo dienos.
- (4) 2022 m. vasario 3 d. Prancūzija pateikė savo pastabas. 2022 m. gegužės 9 d. Komisija taip pat gavo rašytines EVEHA pastabas.
- (5) 2022 m. gegužės 16 d. raštu Komisija persiuntė Prancūzijai EVEHA pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą. 2022 m. birželio 23 d. raštu Prancūzija pateikė savo pastabas Komisijai.
- (6) Po 2024 m. vasario 7 d. telefoninės konferencijos su Komisija EVEHA 2024 m. birželio 28 d. raštu atsakė į Komisijos prašymą pateikti paaiškinimus.
- (7) 2025 m. sausio 28 d. raštu EVEHA atsuntė Komisijai papildomus dokumentus, pagrindžiančius jos pastabas.
- (8) 2025 m. liepos 28 d. raštu Komisija paprašė Prancūzijos valdžios institucijų pateikti papildomus paaiškinimus; jie pateikti 2025 m. rugsėjo 29 d.

⁽¹⁾ 2021 m. gruodžio 20 d. Sprendimas C(2021) 9729 *final*.

⁽²⁾ OL C 135, 2022 3 25, p. 40.

2. INRAP APRAŠYMAS

- (9) INRAP įsteigtas 2001 m. sausio 17 d. Įstatymu Nr. 2001-44 dėl prevencinės archeologijos (toliau – 2001 m. įstatymas) ir perėmė „Association pour les Fouilles Archéologiques Nationales“ (toliau – AFAN) teises ir pareigas. INRAP yra savarankiška viešoji administracinė įstaiga (*établissement public à caractère administratif*), kurią prižiūri Kultūros ministerija ir Aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų ministerija ⁽³⁾.

2.1. INRAP veikla

- (10) INRAP veikia prevencinės archeologijos srityje ⁽⁴⁾. Jo užduotys nustatytos Paveldo kodekso L.523-1 ir R.545-26 straipsniuose.

2.1.1. Nekonkurencinės viešosios paslaugos užduotys

- (11) INRAP atlieka prevencinės archeologijos vertinimus ⁽⁵⁾. Tai yra parengiamieji veiksmai, atliekami prieš pradedant teritorijų plėtros projektus ⁽⁶⁾, kurie galėtų neigiamai paveikti archeologinį paveldą. Atliekant tyrimus, apžvalgas ar darbus vietoje, šiais veiksmais siekiama nustatyti ir apibūdinti visus archeologijos paveldo elementus, kurie gali būti randami objekte, bei ataskaitoje pateikti išvadas ⁽⁷⁾. Ataskaitoje pateikiama mokslinė informacija, leidžianti valstybei priimti potvarkį dėl atitinkamų paveldo apsaugos priemonių (kasinėjimų, plėtros projekto pakeitimų arba įtraukimo į istorinių paminklų sąrašą).
- (12) Praktikoje, kai plėtros projektas kelia archeologinių liekanų sunaikinimo pavojų, valstybė nurodo atlikti vertinimą, prevencinės archeologijos kasinėjimus arba imtis priemonių, užtikrinančių archeologijos paveldo išsaugojimą *in situ* (plėtros projektų pakeitimų arba įtraukimo į istorinių paminklų sąrašą).
- (13) Vertinimo darbas yra viešosios paslaugos užduotis, finansuojama iš veiklos subsidijos, kurią valstybė moka INRAP Biudžeto įstatyme numatytą biudžeto asignavimų forma (175 programa „Paveldas“). Iki 2016 m. ši veikla iš esmės buvo finansuojama iš dalies pajamų, gautų iš prevencinės archeologijos mokesčio (*redevance d'archéologie préventive*, toliau – RAP).
- (14) Nuo 2003 m. INRAP šią veiklą vykdo kartu su valstybės įgaliotų vietos ar regiono valdžios institucijų viešosiomis archeologijos tarnybomis. Sprendimą dėl vertinimų paskirstymo tarp įgaliotų vietos ar regiono valdžios institucijų ir INRAP priima ne valstybė, statytojas ar INRAP. Tai (žr. 15 konstatuojamąją dalį) yra nepriklausomas sprendimas, kurį priima vertinimus atlikti įgaliotos vietos ar regiono valdžios institucijos, laikydamosi procedūros, kuri yra

⁽³⁾ Pagal Paveldo kodekso (*Code du patrimoine*) R.545-24 straipsnį.

⁽⁴⁾ Paveldo kodekso L.521-1 straipsnyje prevencinė archeologija apibrėžiama taip: „Prevencinė archeologija, kuri yra viešosios paslaugos užduotis, yra neatsiejama archeologijos dalis. Jai taikomi principai, galiojantys bet kokiems moksliniams tyrimams. Jos tikslas – per protingą laikotarpį užtikrinti, kad atliekant mokslinius tyrimus sausumoje ar po vandeniu būtų aptikti, išsaugoti ar išgelbėti archeologinio paveldo objektai, kuriems daro ar gali daryti įtaką vieši ar privatus plėtros darbai. Be to, jos tikslas – aiškinti ir skleisti šių darbų rezultatus“.

⁽⁵⁾ Pagal Paveldo kodekso L.523-1 ir R.545-26 straipsnius.

⁽⁶⁾ Teritorijų plėtros projektus, kuriems reikalingas išankstinis archeologinis vertinimas, nustato regiono prefektas. Regiono prefektas – arba įgaliota regiono archeologijos tarnyba (*Service Régional de l'Archéologie*) prie regiono kultūros reikalų direktijų (*directions régionales des affaires culturelles*) – gali pavesti atlikti vertinimą, jeigu turi įrodymų, kad jiems perduotas plėtros projektas gali turėti įtakos archeologijos paveldo objektams. Pagal Paveldo kodekso R.523-4 straipsnį, regiono prefektui turi būti perduoti: i) plėtros projektai, kuriems pagal Miestų planavimo kodeksą (*Code d'urbanisme*) taikomas pranešimo ar leidimo reikalavimas (planavimo leidimas, griovimo leidimas, plėtros leidimas, sprendimas sukurti viešai paskirtas plėtros zonas (*zones d'aménagement concerté*), jeigu jie vykdomi teritorijose, kurios yra priskiriamos galimoms archeologinės apsaugos zonoms (*zones de présomption de prescription archéologique*); ii) viešai paskirtų plėtros zonų kūrimo ir būsto projektai, kurių plotas didesnis nei trys hektarai; iii) tam tikri projektai, kuriems taikomas išankstinio pranešimo reikalavimas, pavyzdžiui, grunto kasimo, medžių sodinimo, kelmų šalinimo, vandens trasų ar kanalų įrengimo ir pan.; iv) plėtros ir inžineriniai darbai, prieš kuriuos pagal Aplinkos kodeksą (*Code de l'environnement*) turi būti atliktas poveikio vertinimas, ir v) darbai pastatuose, įtrauktuose į istorinių paminklų sąrašą. Teritorijose, kurios nėra priskiriamos galimoms archeologinės apsaugos zonoms, už plėtros leidimų išdavimą atsakingos institucijos gali nuspręsti regiono prefektui perduoti projektus, galinčius turėti įtakos archeologijos paveldo elementams.

⁽⁷⁾ Paveldo kodekso R.523-15 straipsnio 1 dalis.

griežtai reglamentuota Paveldo kodekse. Regiono kultūros reikalų direkcija (*direction régionale des affaires culturelles*) ⁽⁸⁾ pirmiausia kreipiasi į vietos ar regiono valdžios institucijų archeologijos tarnybas. Šios tarnybos turi per 14 dienų nuspręsti, ar imtis užduoties, ar jos atsisakyti. Jei jos atsisako (nesiima), vertinimą atlieka INRAP. INRAP atlieka maždaug 80 % valstybės užsakytų vertinimų, o likusius 20 % atlieka įgaliotos vietos ar regiono valdžios institucijų archeologijos tarnybos ⁽⁹⁾.

- (15) Jei reikia atlikti vertinimą, jis gali būti pavestas vietos ar regiono valdžios institucijos archeologijos tarnybai, kuriai valstybė suteikė atitinkamus įgaliojimus pagal Paveldo kodekso L.522-8 straipsnį, arba, jei tokio nėra, INRAP. 2024 m. gruodžio 31 d. atitinkamus įgaliojimus turėjo 63 vietos ar regiono valdžios institucijų tarnybos.
- (16) Šie įgaliojimai suteikia vietos ar regiono valdžios institucijos tarnybai teisę atlikti visus arba dalį užsakytų vertinimų. Pagal Paveldo kodekso L.523-4 ir R.523-25 straipsnius, vietos ar regiono valdžios institucija gali nuspręsti:
- atlikti prevencinį archeologinį vertinimą, susijusį su jos teritorijoje vykdomu plėtros projektu. 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis, 51 vietos ar regiono valdžios institucijų tarnyba nusprendė tai daryti arba
 - per ne mažiau kaip trejus metus (Paveldo kodekso R.523-27 straipsnis) atlikti visus užsakytus vertinimus, susijusius su jos teritorijoje vykdomais plėtros projektais. 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis, 12 vietos ar regiono valdžios institucijų tarnybų nusprendė tai daryti.
- (17) Kai valstybė paveda atlikti vertinimą, už jo atlikimą atsakingo vykdytojo paskyrimo tvarka yra tokia:
- jei teritorijoje, kurioje planuojama plėtra, yra įgaliota vietos ar regiono valdžios institucijos tarnyba, kuri nusprendė atlikti visus vertinimus, vertinimas jai paskiriamas automatiškai;
 - jei teritorijoje, kurioje planuojama plėtra, yra viena ar daugiau įgaliotų vietos ar regiono valdžios institucijų tarnybų, atsakingas vykdytojas (prioriteto tvarka) yra: savivaldybė, tarnyba, regionas. Vietos ar regiono valdžios institucija, informuota prioriteto tvarka, per 14 dienų nuo pranešimo apie vertinimą gavimo dienos praneša valstybei apie savo sprendimą dėl vertinimo. Jei nėra viena įgaliota vietos ar regiono valdžios institucijos tarnyba nepageidauja atlikti vertinimo, jis pavedamas INRAP;
 - jei teritorijoje, kurioje planuojama plėtra, nėra įgaliotos vietos ar regiono valdžios institucijos, vertinimas automatiškai pavedamas INRAP.
- (18) INRAP taip pat yra atsakingas už prevencinių archeologinių veiksmų mokslinį tyrimą ir jų rezultatų sklaidą. Jis prisideda prie mokymo, visuomenės informavimo ir archeologijos rėmimo ⁽¹⁰⁾.

2.1.2. Konkurencinė veikla, susijusi su archeologiniais kasinėjimais

- (19) INRAP taip pat atlieka prevencinius archeologinius kasinėjimus ⁽¹¹⁾. Šie kasinėjimai atliekami prieš pradedant teritorijų plėtros projektus, kurie gali pažeisti vertinimų metu aptiktas archeologines liekanas. 2003 m. rugpjūčio 1 d. Prancūzija Įstatymu Nr. 2003-707 prevencinės archeologijos kasinėjimų rinką atvėrė konkurencijai.

⁽⁸⁾ Prancūzijoje regiono kultūros reikalų direkcija yra Kultūros ministerijai pavaldi tarnyba, veikianti kiekviename regione.

⁽⁹⁾ Parlamento narės Martine'os Faure ataskaita, parengta Kultūros ir komunikacijos ministro užsakymu, *Pour une politique publique équilibrée de l'archéologie préventive* (Siekiant subalansuotos prevencinės archeologijos viešosios politikos), 2015 m. gegužės mėn., skelbiama adresu <https://www.banquedesterritoires.fr/sites/default/files/ra/Le%20rapport%20de%20Martine%20Faure%20sur%20l%27arch%C3%A9ologie%20pr%C3%A9ventive..pdf>.

⁽¹⁰⁾ Pagal Paveldo kodekso L.523-1 straipsnį.

⁽¹¹⁾ Pagal Paveldo kodekso L.523-1 ir R.545-26 straipsnius.

- (20) Dabar statytojai gali pasirinkti vieną iš šių vykdytojų, kuris įgyvendins valstybės potvarkį: i) INRAP, ii) įgaliotas vietos ar regiono valdžios institucijų archeologijos tarnybas arba iii) bet kuri kitą viešosios ar privatinės teisės subjektą, su sąlyga, kad jo mokslinė kompetencija yra patvirtinta valstybės ⁽¹³⁾.

2.1.3. *Paskutinės vilties vykdytojo veikla, susijusi su archeologiniais kasinėjimais*

- (21) Paveldo kodekso L.523-10 straipsnyje numatyta, kad „jeigu joks kitas vykdytojas nepateikė paraiškos arba neatitinka kasinėjimų vykdymo sąlygų, [INRAP] privalo juos atlikti subjekto, planuojančio vykdyti darbus, prašymu <...>“. Paveldo kodekso L.523-13 straipsnyje taip pat nurodyta, kad „tuo atveju, jei kasinėjimų vykdytojas nutraukia veiklą arba jei jo leidimas ar įgaliojimas yra panaikinamas, [INRAP] tęsia visus nebaigtus archeologinius darbus <...>“.
- (22) Ši INRAP nustatyta pareiga užtikrina prevencinės archeologijos viešosios paslaugos tęstinumą visoje šalies teritorijoje. Statytojas laisvai pasirenka prevencinės archeologijos vykdytoją (INRAP, akredituotą privačią įstaigą arba įgaliotą vietos ar regiono valdžios institucijos tarnybą) ir su juo susitaria dėl paslaugos kainos.
- (23) Dėl šios pareigos veikti kaip paskutinės vilties vykdytojas INRAP turi veikti visoje šalies teritorijoje ir bet kuriuo metu turėti reikiamą kompetenciją bei išteklius, kad galėtų įvykdyti savo užduotis per teisės aktuose nustatytus terminus. Taigi tai lemia struktūrines išlaidas, kurių negalima visiškai padengti iš atlygio, kurį INRAP gauna veikdamas kaip paskutinės vilties vykdytojas.
- (24) Jei kandidato nėra, statytojas pateikia INRAP prašymą kartu su valstybės potvarkiu atlikti kasinėjimus ir prie jo pridėtomis specifikacijomis, kuriose išdėstytos techninės nuostatos, kurių reikia laikytis.
- (25) Tada INRAP turi per du mėnesius nusiųsti statytojui sutarties projektą, kuriame išdėstomos kasinėjimų vykdymo sąlygos. Jame, be kita ko, turi būti pateiktas mokslinio projekto aprašymas, numatoma kasinėjimų pradžios data, jų trukmė ir darbų kaina. Statytojo ir INRAP pasirašyta sutartis turi būti nusiųsta regiono prefektui, kuris leidžia arba atsisako leisti kasinėjimus, priklausomai nuo to, ar sutarties sąlygos atitinka potvarkį.
- (26) INRAP siūloma kaina turi būti nustatyta remiantis kriterijais, taikomais bet kuriai konkurencinei veiklai (vadovaujantis pelningumo principu). Šiuos kriterijus nustato INRAP vadovas sprendimu, laikydamasis valdytojų tarybos nustatytų nuostatų.
- (27) Visus nesutarimus tarp statytojo ir INRAP dėl sąlygų ar kainos sprendžia regiono prefektas. Šis valstybės vykdomas arbitražas skirtas užtikrinti garantiją statytojui, kuris neturi galimybės pasirinkti vykdytojo.
- (28) INRAP darbus turi pradėti per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai regiono prefektas išdavė kasinėjimo leidimą. Jei šio termino nesilaikoma arba jei per 18 mėnesių nuo tos dienos darbai nebaigiami (regiono prefekto sprendimu terminas gali būti pratęsiamas vieną kartą), laikoma, kad valstybės potvarkis atlikti kasinėjimus nebegalioja.
- (29) Jei kasinėjimo vykdytojas veiklą nutraukia arba jo leidimas ar įgaliojimas panaikinamas nebaigus kasinėjimų, INRAP turi tęsti nebaigtus kasinėjimo darbus.
- (30) Atsižvelgdamas į veiksmų pažangą ir prie valstybės potvarkio atlikti kasinėjimus pridėtos specifikacijos sąlygas, INRAP turi parengti mokslinį projekto aprašymą, skirtą veiksams užbaigti.
- (31) INRAP siūloma kaina nustatoma pagal tuos pačius kriterijus, kurie taikomi tuo atveju, kai nėra kandidato, galinčio atlikti kasinėjimus (žr. 26 konstatuojamąją dalį).

⁽¹³⁾ Paveldo kodekso L.523-8 straipsnis.

- (32) Pasiekus susitarimą, statytojo ir INRAP sudarytoje sutartyje nustatoma kaina ir kasinėjimų atlikimo terminai. Statytojo ir INRAP pasirašyta sutartis turi būti nusiųsta regiono prefektui, kuris leidžia arba atsisako leisti kasinėjimus, priklausomai nuo to, ar sutarties sąlygos atitinka potvarkį.
- (33) Jei statytojas ir INRAP nesutaria dėl kainos ir (arba) terminų, šį klausimą iškėlusi šalis kreipiasi į prefektą, kuris nustato kainą ir (arba) terminus tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir tuo atveju, kai nėra pirminio kandidato, galinčio atlikti kasinėjimus (žr. 27 konstatuojamąją dalį).

2.1.4. INRAP veiklos apibendrinimas

- (34) Taigi INRAP yra pavestos užduotys, kurias vykdydamas jis nekonkuruoja su valstybės akredituotais privačiais veiklos vykdytojais (toliau – nekonkurencinė arba viešosios paslaugos veikla). Šios užduotys apima prevencinius archeologinius vertinimus, prevencinių archeologinių darbų mokslinius tyrimus, rezultatų sklaidą, švietimo veiklą, visuomenės informavimą ir archeologijos rėmimą. Priešingai, INRAP konkuruoja su valstybės akredituotais veiklos vykdytojais prevencinės archeologijos kasinėjimų srityje (toliau – konkurencinė veikla). Šios konkurencinės veiklos srityje INRAP turi vykdyti viešųjų paslaugų išsipareigojimą, pagal kurį jis turi atlikti kasinėjimus statytojo prašymu ir prižiūrint valstybei, jeigu nėra kito veiklos vykdytojo, galinčio įvykdyti potvarkį.

2.2. INRAP finansavimas

- (35) Paveldo kodekso L.524-1 straipsnyje numatyta, kad „[INRAP] finansuojamas iš: <...> b) valstybės ar bet kurio kito viešojo ar privačiojo subjekto subsidijų; c) atlygio už jo vykdomus kasinėjimo darbus“.
- (36) Už nekonkurencinę veiklą 2008–2021 m. laikotarpiu, t. y. skunde nurodytu laikotarpiu, INRAP gavo toliau nurodytą viešąjį finansavimą:
- a) iki 2015 m. gruodžio 31 d. – dalį pajamų iš prevencinės archeologijos mokesčio (RAP) ⁽¹³⁾;
 - b) subsidijas iš biudžeto asignavimų ⁽¹⁴⁾;
 - c) nuo 2016 m. sausio 1 d. – dotaciją veiklai, kurią Kultūros ministerija skyrė Biudžeto įstatyme numatytų biudžeto asignavimų forma (175 programa) ⁽¹⁵⁾;
 - d) dotacija veiklai, kurią Kultūros ministerija skyrė Biudžeto įstatyme numatytų biudžeto asignavimų forma (186 programa „Kultūros tyrimai ir mokslinė kultūra“, nuo 2021 m. integruota į 361 programą „Žinių perdavimas ir kultūros demokratizavimas“) ⁽¹⁶⁾;
 - e) įvairias subsidijas iš Prancūzijos ar užsienio viešųjų subjektų, išskyrus prižiūrinčias ministerijas ⁽¹⁷⁾.
- (37) Šių finansavimo šaltinių sumos kasmet nustatomos Biudžeto įstatyme.

⁽¹³⁾ Iki 2015 m. gruodžio 31 d. RAP buvo renkamas kaip mokestis, tačiau jis buvo skiriamas tiesiogiai Nacionaliniam prevencinės archeologijos fondui (*Fonds national pour l'archéologie préventive*) ir vertinimo vykdytojams (INRAP bei vietos ar regiono valdžios institucijoms), kad jie galėtų vykdyti savo vertinimo ir tyrimų užduotis. Pagal Paveldo kodekso L.524-2 straipsnį, RAP turi sumokėti bet kuris asmuo, įskaitant bendrasavininkius, planuojantis atlikti darbus, kurie turi įtakos žemės gelmėms ir kurie a) pagal Miestų planavimo kodeksą yra leidžiami tik gavus leidimą arba pateikus išankstinę deklaraciją; b) dėl kurių pagal Aplinkos kodeksą reikia atlikti poveikio vertinimą arba c) jei tai yra žemės kasimo darbai, kuriems pagal Valstybės Tarybos dekretu nustatytas sąlygas taikomas išankstinio administracinio pranešimo reikalavimas. Jei darbai vykdomi etapais, atsižvelgiama į bendrosios darbų programos numatytą žemės plotą.

⁽¹⁴⁾ Siekdama kompensuoti pajamų iš RAP trūkumą, valstybė ne kartą iš biudžeto asignavimų skyrė INRAP papildomas subsidijas, kad šis galėtų vykdyti savo vertinimo ir mokslinių tyrimų užduotis.

⁽¹⁵⁾ 2016 m. sausio 1 d. ši dotacija pakeitė tiesioginį INRAP renkamą RAP, kuris nuo tada pervedamas į bendrąjį valstybės biudžetą.

⁽¹⁶⁾ Ši dotacija prisideda prie INRAP mokslinių tyrimų ir kultūros sklaidos užduočių finansavimo.

⁽¹⁷⁾ Šios subsidijos buvo skiriamos už konkrečius nekonkurencinius darbus, visų pirma remiantis kvietimais teikti projektus, ir sudarė nedideles sumas.

- (38) Po tos dienos, 2015 m. gruodžio 29 d. priėmus 2016 m. Biudžeto įstatymą Nr. 2015-1785, kuriuo buvo panaikintas minėto L.524-1 straipsnio a punktas, INRAP nekonkurencinė veikla iš esmės finansuojama iš dotacijos veiklai, kurią valstybė moka Biudžeto įstatyme numatytų biudžeto asignavimų forma (175 programa „Paveldas“). Nuo tada RAP mokamas į bendrąjį valstybės biudžetą. Dabar jis atitinka mokesčio apibrėžtį.
- (39) Bendra viešojo finansavimo suma, skirta INRAP už jo nekonkurencinę veiklą 2008–2021 m. laikotarpiu, sudarė [900–1 300] (*) mln. EUR ⁽¹⁸⁾.
- (40) Be to, 2008–2021 m. laikotarpiu, nuo 2015 m. INRAP gavo subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms, susijusioms su veika, kuria jis vykdo kaip paskutinės vilties archeologinių kasinėjimų vykdytojas. 2015–2018 m. laikotarpiu šios subsidijos sudarė 22,69 mln. EUR ⁽¹⁹⁾. 2019–2021 m. laikotarpiu ši suma sudarė 21,72 mln. EUR (7,24 mln. EUR per metus). Tačiau 2019 m. INRAP nusprendė visą iš valstybės gautą viešąjį finansavimą, įskaitant subsidiją viešųjų paslaugų sąnaudoms, skirti tik savo nekonkurencinei veiklai, laikydamasis įsipareigojimų Konkurencijos tarnybai. Todėl nuo 2019 m. INRAP prevencinių kasinėjimų veikla nebuvo finansuojama iš subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms.
- (41) Metinė subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms kasmet patvirtinama Parlamento kaip Biudžeto įstatymo dalis. Ji įtraukiama į 175 programos „Paveldas“ biudžeto asignavimus. Taigi tai yra fiksuoto dydžio išankstinio finansavimo forma, o ne INRAP patirtų išlaidų kompensavimas ar atlyginimas, mokamas po to, kai išlaidos patiriamos.
- (42) Ši subsidija buvo nustatyta dėl didelio kasinėjimų rinkos susitraukimo nuo 2012 m., po kurio INRAP pajamos 2013–2017 m. laikotarpiu sumažėjo [38–52] %. Nors iki 2014 m. INRAP galėjo padengti išlaidas, susijusias su pareiga veikti kaip paskutinės vilties vykdytojas, iš pertekliaus, gauto iš konkurencinės veiklos, nuo 2015 m. dėl rinkos susitraukimo jis nebegalėjo to daryti. Todėl buvo nuspręsta nuo 2015 m. mokėti subsidijas, skirtas konkrečiai tam tikroms papildomoms išlaidoms, susidariusioms dėl šios pareigos.
- (43) 2015–2018 m. INRAP mokėta subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms buvo skirta toliau nurodytoms papildomoms išlaidoms, susidariusioms dėl teisės aktų leidėjo nustatytų pareigų kasinėjimų rinkoje.
- **Veiklos vykdymas visoje teritorijoje:** INRAP turi valdyti 54 padalinių tinklą, kad aprėptų visą teritoriją, o pagrindinis privatus operatorius, kuris vykdo kasinėjimus Prancūzijos teritorijoje ir kuriam tokia pareiga netaikoma, turi tik 16 padalinių. Dėl 38 papildomų padalinių atsiranda papildomų išlaidų, susijusių su nuoma, mokesčiais ir priežiūra.
 - **Gebėjimas įsikišti bet kuriuo metu ir bet kuriomis aplinkybėmis:** INRAP turi nuolat turėti apie 60 specialistų (archeozoologų, palinologų ir pan.). Ši pareiga lemia ribines sąnaudas, susijusias su darbo užmokesčiu ir mokesčiais.
 - **Planas mažų garantijų darbo problemai spręsti:** remiantis kultūros ministro ir profesinių sąjungų politiniu susitarimu, INRAP patvirtino planą mažų garantijų darbo problemai spręsti 2014–2016 m. laikotarpiu, pagal kurį dėl labai staigaus kasinėjimų rinkos susitraukimo 210 darbuotojų, jau dirbančių INRAP pagal terminuotas darbo sutartis, buvo įdarbinti pagal neterminuotas darbo sutartis.
 - **Papildomos mokesčių išlaidos:** papildomos mokesčių išlaidos yra susijusios su regiono verslo mokesčiu (*Contribution Économique Territoriale*), kurį sudaro įmonių nekilnojamojo turto mokestis (*Cotisation Foncière des Entreprises*) ir įmonių pridėtinės vertės mokestis (*Įmonių pridėtinės vertės mokestis*).
 - Įmonių nekilnojamojo turto mokestis: papildomos išlaidos, susidariusios dėl 38 papildomų INRAP valdomų padalinių, automatiškai lemia įmonės nekilnojamojo turto mokesčio padidėjimą. Reikėtų pažymėti, kad visas regiono verslo mokestis priskiriamas konkurenciniam sektoriui.

(*) Komeracinė paslaptis.

⁽¹⁸⁾ Šaltinis: Prancūzijos valdžios institucijos.

⁽¹⁹⁾ Ten pat.

- Įmonių pridėtinės vertės mokestis: INRAP turėjo mokėti įmonių pridėtinės vertės mokestį, kurio tarifas sudarė 1,5 % pridėtinės vertės, apskaičiuotos mokesčių tikslais. Kadangi subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms pastarąsias padidino, apmokestinamoji suma padidėjo, o tai reiškė papildomas išlaidas, priskirtinas konkurenciniam sektoriui. Nuo 2019 m. subsidija skiriama nekonkurenciniam sektoriui, o tai neutralizavo jos poveikį pridėtinei vertei, taigi ir įmonės pridėtinės vertės mokesčio dydžiui.
- (44) 2008–2021 m. laikotarpiu INRAP taip pat buvo taikomas mokslinių tyrimų mokesčių kreditas (*crédit d'impôt recherche*) ⁽²⁰⁾. Mokslinių tyrimų mokesčių kreditas buvo mokamas nuo 2016 m. už 2013 m. ir vėlesnius metus. 2013–2021 m. laikotarpiu suteiktas mokslinių tyrimų mokesčių kreditas sudaro [55–75] mln. EUR ⁽²¹⁾.
- (45) Galiausiai INRAP per tris iš eilės einančius finansinius metus (2015, 2016 ir 2017 m.) iš Kultūros ministerijos gavo [20–25] mln. EUR kapitalo injekciją, kad galėtų padengti skolą Prancūzijos izdo agentūrai (*Agence France Trésor*), kuri susidarė įsteigimo metu ⁽²²⁾.
- (46) INRAP 2020 m. veiklos ataskaitoje ⁽²³⁾ nurodyta, kad 2020 m. gruodžio 31 d. jis turėjo: 2 286 darbuotojus, 175 mln. EUR pajamų 2020 m. ir 6,4 mln. EUR grynąjį pelną.

2.3. INRAP veikla prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje

- (47) INRAP vykdo veiklą Overnės-Ronos-Alpių, Burgundijos-Franš Kontė, Il de Franso, Didžiųjų Rytų, vakarinės dalies, Aukštutinės Prancūzijos, Pietų-Viduržemio jūros ir Naujosios Akvitanijos regionuose ir užjūrio teritorijose.

1 žemėlapis

INRAP veiklos Prancūzijoje teritorija 2024 m. sausio 1 d.

Šaltinis: INRAP 2023 m. veiklos ataskaita.

⁽²⁰⁾ Mokslinių tyrimų mokesčių kreditas yra priemonė, skirta remti mokslinių tyrimų ir plėtros (MTP) veiklą, kurios išlaidas tam tikromis sąlygomis ir priklausomai nuo investicijų sumos galima atskaityti iš pelno mokesčio.

⁽²¹⁾ Šaltinis: Prancūzijos valdžios institucijos. Prancūzijos valdžios institucijos nuosekliai teigė, kad mokslinių tyrimų mokesčių kreditas yra neatrankioji priemonė, skirta mokslinių tyrimų ir plėtros veiklai remti, ir, jų nuomone, tai nėra valstybės pagalba.

⁽²²⁾ Šaltinis: Prancūzijos valdžios institucijos.

⁽²³⁾ INRAP 2020 m. veiklos ataskaita: inrap_ra2020_vexe-bd_1.pdf.

- (48) Siekiant įgyvendinti teisės aktų leidėjo nustatytus tikslus, susijusius su prevencinės archeologijos viešosios paslaugos nuoseklumu ir sklandžiu veikimu (Paveldo kodekso L.522-1 straipsnis), Kultūros ministerija turi parengti prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkos aprašą. Šiam tikslui ji remiasi reguliariai gaunama informacija iš valstybės archeologijos tarnybų apie visas veiklos vykdytojų ir statytojų sudarytas sutartis, kurias šios tarnybos turi pagal Paveldo kodekso R.523-45 straipsnį.
- (49) Šis prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkos aprašas turi apimti patvirtintų kasinėjimų skaičių ir numatomas statytojų ir veiklos vykdytojų sudarytų sutarčių sumas.

1 lentelė

Prancūzijoje patvirtintų archeologinių kasinėjimų skaičiaus pasiskirstymas 2009–2024 m. laikotarpiu

Metai	INRAP		Kiti veiklos vykdytojai		Iš viso
	Patvirtintų prevencinės archeologijos kasinėjimų skaičius	%	Patvirtintų prevencinės archeologijos kasinėjimų skaičius	%	
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	368
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	457
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	448
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	525
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	490
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	457
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	447
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	458
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	431
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	478
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	460
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	413
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	442
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	462
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	496
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	468
Iš viso	[3 600–4 000]	[38–53] %	[3 300–3 700]	[40–50] %	7 300

- (50) Iš viešai skelbiamos informacijos apie 2009–2024 m. laikotarpį matyti, kad INRAP užima reikšmingą padėtį prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje ir vidutiniškai atlieka [38–53] % patvirtintų prevencinių kasinėjimų⁽²⁴⁾, palyginti su [40–50] %, kuriuos atlieka kiti veiklos vykdytojai Prancūzijoje⁽²⁵⁾.

⁽²⁴⁾ Atsižvelgiama į patvirtintų kasinėjimų skaičių, nes paprastai užsakoma daugiau kasinėjimų, tačiau jie nėra patvirtinami ar vykdomi.

⁽²⁵⁾ Šaltiniai: Kultūros ministerija, prevencinės archeologijos statistiniai duomenys (atnaujinti 2025 m. balandžio 1 d.) ir INRAP veiklos ataskaitos.

2 lentelė

Kasinėjimų rinkos dalies pasiskirstymas pagal vertę 2009-2024 m. laikotarpiu

Metai	INRAP		Kiti veiklos vykdytojai		Iš viso
	Prognozuojamos kasinėjimo išlaidos (mln. eurų)	%	Prognozuojamos kasinėjimo išlaidos (mln. eurų)	%	
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Iš viso	[...]	[52–61] %	[...]	[41–49] %	[...]

- (51) 2009–2024 m. laikotarpiu INRAP užimama prevencinių kasinėjimo darbų rinkos dalis pagal vertę vidutiniškai sudarė [52–61] %, palyginti su [41–49] %, tenkančiais kitiems veiklos vykdytojams (igaliotoms vietos ar regiono valdžios institucijų tarnyboms ir privatiems veiklos vykdytojams) ⁽²⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad šis skirtumas susidaro dėl apimties ir kainų efekto: apimties efekto, nes INRAP per metus vidutiniškai atlieka daugiau veiksmų nei jo konkurentai, ir kainų efekto, nes 2009–2024 m. laikotarpiu INRAP kasmet siūlomos pardavimo kainos už hektarą beveik visada buvo didesnės nei kitų veiklos vykdytojų ir vidutiniškai [...] % didesnės nei nacionalinis vidurkis (INRAP – [...] EUR, palyginti su [...] EUR visų kitų veiklos vykdytojų kaina).

3. OFICIALI TYRIMO PROCEDŪRA

3.1. Priemonių, dėl kurių vykdoma oficiali tyrimo procedūra, aprašymas

- (52) EVEHA pateiktame skunde nurodytos šios problemos: i) galimas INRAP konkurencinės ir nekonkurencinės veiklos kryžminis subsidijavimas bei ii) subsidijos INRAP viešųjų paslaugų sąnaudoms.

3.1.1. Galimas INRAP konkurencinės ir nekonkurencinės veiklos kryžminis subsidijavimas

- (53) Kaip nurodyta sprendimo pradėti procedūrą 29 konstatuojamojoje dalyje, EVEHA teigia, kad INRAP netaiko tinkamo nekonkurencinės ir konkurencinės veiklos apskaitos atskyrimo.

- (54) Pirma, kalbant apie 2008–2018 m. laikotarpį, kuris atitinka dalį laikotarpio, kurį apėmė Komisijos atliktas šių priemonių preliminarus vertinimas, prieš pradedant taikyti naują INRAP apskaitos atskyrimą⁽²⁷⁾:

— Komisija sprendime pradėti procedūrą pažymėjo, kad nuo 2013 m. ne kartą buvo nurodytas poreikis tobulinti INRAP sąnaudų apskaitą. Taigi Prancūzijos Audito Rūmų pirmasis pirmininkas 2013 m. birželio 6 d. memorandumu Nr. 67181, skirtame kultūros ir komunikacijos ministrui bei aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų ministrui, nurodė, kad „[atrodo], jog būtina skubiai imtis keleto veiksmų, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija ir išsaugota kasinėjimo veiksmų mokslinė kokybė“. Visų pirma buvo pabrėžta būtinybė „[tobulinti] šiuo metu INRAP taikomą sąnaudų apskaitos metodą“. Be to, Audito Rūmų 2016 m. metinėje viešojoje ataskaitoje finansų ir viešųjų sąskaitų ministras bei biudžeto valstybės sekretorius pripažino, kad „INRAP dar nėra visiškai įdiegęs sąnaudų apskaitos“.

— Be to, kaip nurodė EVEHA⁽²⁸⁾ ir kaip sprendime pradėti procedūrą pažymėjo Komisija, Prancūzijos konkurencijos institucija 2017 m. birželio 1 d. sprendime⁽²⁹⁾ atkreipė dėmesį į tai, kad INRAP sąnaudų apskaita neužtikrina griežto ir patikimo INRAP nekonkurencinės ir konkurencinės veiklos apskaitos bei finansinio atskyrimo⁽³⁰⁾. Ji pridūrė, kad „todėl negalima atmesti, kad kyla rizika dėl jo [pelningos ir nepelningos] veiklos kryžminio subsidijavimo, dėl kurio gali būti taikoma kainodaros praktika, galinti prilygti agresyviai kainodarai arba sukelti išstūmimo efektą“⁽³¹⁾. Konkurencijos institucija pažymėjo, „kad nuo 2013 m. INRAP pelningai veiklai priskiriamos pajamos buvo mažesnės už tai pačiai pelningai veiklai priskiriamas sąnaudas, nors jų dalis bendroje INRAP veikloje rodė priešingą tendenciją, o tai leidžia daryti išvadą, kad bendrą INRAP veiklą pirmiausia lemia jo nepelninga veikla (nes bendra INRAP veikla yra pelningos ir nepelningos veiklos suma)“⁽³²⁾. Taigi, Konkurencijos institucija pritarė INRAP priimtiems išipareigojimams pradėti taikyti „sąnaudų apskaitos sistemą, kuri leistų ne tik užtikrinti griežtą (neabejotiną ir patikimą) nepelningos ir pelningos veiklos apskaitos bei finansinį atskyrimą, bet ir užtikrinti kiekvienai užduočiai skirtų išteklių atsekamumą, kad būtų išvengta bet kokios kryžminio subsidijavimo rizikos“⁽³³⁾, ir nustatė, kad šie išipareigojimai yra privalomi.

- (55) Antra, kalbant apie laikotarpį po 2018 m. sausio 1 d., Komisija sprendime pradėti procedūrą pažymi, kad, laikydamasis išipareigojimų, priimtų atsižvelgiant į 2017 m. birželio 1 d. Konkurencijos institucijos sprendimą, INRAP pradėjo taikyti sąnaudų apskaitos sistemą, leidžiančią tiksliau nustatyti pajamas ir sąnaudas, susijusias atitinkamai su konkurencine ir nekonkurencine veikla.

⁽²⁷⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 35 konstatuojamąją dalį, nuo 2018 m. sausio 1 d. INRAP taiko naują sąnaudų apskaitos sistemą, leidžiančią aiškiau nustatyti pajamas ir sąnaudas, susijusias atitinkamai su konkurencine ir nekonkurencine veikla.

⁽²⁸⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 42 konstatuojamąją dalį.

⁽²⁹⁾ 2017 m. birželio 1 d. sprendimas Nr. 17-D-09 dėl Nacionalinio prevencinių archeologinių tyrimų instituto taikomos praktikos prevencinės archeologijos srityje.

⁽³⁰⁾ 2017 m. birželio 1 d. Konkurencijos institucijos sprendimo 132–137 punktai.

⁽³¹⁾ 2017 m. birželio 1 d. Konkurencijos institucijos sprendimo 149 punktas.

⁽³²⁾ 2017 m. birželio 1 d. Konkurencijos institucijos sprendimo 147 punktas.

⁽³³⁾ Žr. 2017 m. birželio 1 d. Konkurencijos institucijos sprendimo santrauką. EVEHA teigia, kad skundo pateikimo metu šie išipareigojimai nebuvo įvykdyti. EVEHA nurodo, kad 2018 m. vasario 6 d. ji, remdamasi Prekybos kodekso (*Code de commerce*) L.464-2 straipsnio 2 dalimi, kreipėsi į Konkurencijos instituciją dėl to, kad INRAP nevykdo tų išipareigojimų.

- (56) Tačiau Komisija pažymėjo, kad nepriklausomas auditorius, įgaliotas patikrinti naująją INRAP sąnaudų apskaitos sistemą, atlikti jos auditą ir ją patvirtinti, savo 2018 m. atitikties ataskaitoje, atrodo, laikėsi nuomonės, kad INRAP sąnaudų apskaita vis dar galėtų būti patobulinta. Nors auditorius patvirtino, kad INRAP sąnaudų apskaita „atitinka bendruosius apskaitos principus“, „joje taikomas apskaitos atskyrimo principas“ ir „nesama jokio kryžminio subsidijavimo“, jis pažymėjo, kad „netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodiką ateityje reikės toliau plėtoti ir tobulinti“.
- (57) Galiausiai Komisija sprendime pradėti procedūrą pažymėjo, kad 2020 m. atitikties ataskaitoje nebuvo nurodyta būtinybė toliau plėtoti ir tobulinti netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodiką. Joje buvo nurodyta, kad „dabartinės formos sąnaudų ataskaitos nerodo <...> jokio kryžminio subsidijavimo“. Vis dėlto Komisija pažymėjo, kad, nepaisant šio patobulinimo, auditorius aiškiai neatmetė kryžminio subsidijavimo rizikos ⁽³⁴⁾.

3.1.2. Subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms

- (58) Per skunde nurodytą laikotarpį INRAP konkurencinei veiklai skirtos subsidijos sudaro 22,69 mln. EUR. Šios subsidijos skirtos 2015–2018 m. laikotarpiu.

3.2. Sprendimas pradėti procedūrą

- (59) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė abejones dėl galimo INRAP konkurencinės ir nekonkurencinės veiklos kryžminio subsidijavimo, kuris galėtų reikšti neteisėtą valstybės pagalbą (žr. sprendimo pradėti procedūrą 74 konstatuojamąją dalį).
- (60) Be to, Komisija padarė išvadą, kad subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (žr. sprendimo pradėti procedūrą 48–65 konstatuojamąsias dalis).
- (61) Komisijos taip pat neįtikino Prancūzijos valdžios institucijų tvirtinimas, kad subsidijoms viešųjų paslaugų sąnaudoms taikoma pagrindų schema SA.42681, įgyvendinama pagal Bendrojo bendrosios išimties reglamento ⁽³⁵⁾ (toliau – BBIR) 53 straipsnį ⁽³⁶⁾, todėl jos yra suderinamos su vidaus rinka (žr. sprendimo pradėti procedūrą 78 konstatuojamąją dalį).
- (62) Komisija pažymėjo, kad nesant patikimo konkurencinės ir nekonkurencinės veiklos apskaitos atskyrimo, nebuvo galima tiksliai nustatyti pagalbos konkurencinei veiklai (kurią sudaro subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms) sumos, todėl nebuvo galima užtikrinti, kad pagalba buvo proporcinga pagal BBIR 53 straipsnio 7 dalį.
- (63) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pažymėjo, kad Prancūzijos valdžios institucijos neigė INRAP konkurencinės veiklos kryžminio subsidijavimo buvimą. Ji taip pat pažymėjo, kad Prancūzija nepateikė jokių įrodymų, kuriais būtų galima pagrįsti pagalbos dėl galimos kryžminės subsidijos suderinamumą. Todėl Komisija taip pat išreiškė abejones dėl priemonės suderinamumo i) tuo atveju, jei būtų nustatyta, kad ji yra valstybės pagalba.
- (64) Be to, sprendime pradėti procedūrą Komisija numatė abiejų priemonių suderinamumą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą nagrinėti kartu (žr. sprendimo pradėti procedūrą 82–100 konstatuojamąsias dalis).
- (65) Komisija nurodė, kad, jos nuomone, pagal atitinkamus Prancūzijos teisės aktus prevencinė archeologija ir visa INRAP veikla, atrodo, prisideda prie kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo, ir kad bet kuriuo atveju Prancūzija turi nuspręsti, kurie projektai ar veiklos rūšys priskirtini kultūros rėmimui ir paveldo išsaugojimui, nes Komisija turi teisę tik įvertinti, ar nebuvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida (žr. sprendimo pradėti procedūrą 86 ir 87 konstatuojamąsias dalis).

⁽³⁴⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 42–44 punktus.

⁽³⁵⁾ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

⁽³⁶⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 18 konstatuojamąją dalį.

- (66) Kadangi visas INRAP skirtas viešasis finansavimas, atrodo, yra skirtas kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, Komisija sprendime pradėti procedūrą iškėlė prielaidą, kad ji galėtų būti laikoma būtina, tinkama bei proporcinga ir nedaryti tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms ir konkurencijai, kuris prieštarautų bendram interesui.
- (67) Šiuo atžvilgiu Komisija preliminariai pateikė faktus, iš kurių galima daryti išvadą, kad INRAP skirtas finansavimas buvo būtinas, tinkamas ir proporcingas kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo tikslams bei nedarė tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms ir konkurencijai, kuris prieštarautų bendram interesui.
- (68) Vis dėlto Komisija iškėlė klausimą, ar galima atlikti suderinamumo analizę pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą iš anksto nepriėmus sprendimo, ar nagrinėjamos priemonės yra būtina valstybės pagalba ⁽³⁷⁾.
- (69) Todėl, atsižvelgdama į abejones, dėl kurių nebuvo galima visiškai atmesti prielaidos, kad INRAP buvo suteikta valstybės pagalba, arba neabejotinai nustatyti, kad ši pagalba yra suderinama su vidaus rinka, Komisija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kad suteiktų suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti pastabas šiuo klausimu ir padaryti išvadą dėl EVEHA ginčijamų priemonių.

4. EVEHA PASTABOS

- (70) Pastabas dėl Komisijos sprendimo pradėti procedūrą pateikė tik EVEHA.
- (71) Kalbant apie valstybės pagalbos INRAP teikimą, EVEHA pirmiausia teigia, kad sutinka su Komisijos analize dėl išvados, jog subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms, kurios skiriamos konkurencijai atvirai veiklai, yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (72) Antra, EVEHA pakartoja skunde išdėstytą poziciją, jog vien to, kad i) INRAP vykdo tiek konkurencinę, tiek nekonkurencinę veiklą ir kad ii) INRAP neturi pakankamai patikimos sąnaudų apskaitos sistemos, kuri užtikrintų, kad šios dvi veiklos sritys būtų visiškai atskirtos, pakanka, kad būtų nustatytas valstybės pagalbos, skirtos INRAP konkurencinei veiklai, buvimas.
- (73) Dėl Komisijos nurodytos galimybės, kad pagalba galėtų būti suderinama, jeigu INRAP finansavimas būtų laikomas pagalba, pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą, EVEHA teigia, pirma, kad Komisijos nurodytas požiūris, kuriuo remiantis analizuojamas INRAP suteiktas finansavimas neatsižvelgiant į finansuojamos veiklos pobūdį (konkurencinė / nekonkurencinė), yra teisiškai klaidingas ir, antra, kad jis netaikytinas šioje byloje.

4.1. Komisijos siūlomas požiūris yra ydingas dėl teisės klaidos

- (74) EVEHA pirmiausia mano, kad neįmanoma visapusiškai įvertinti viso INRAP skirto finansavimo, neatskiriant kiekvienai INRAP veiklos rūšiai skirto to finansavimo dalies. EVEHA pateikia šiuos argumentus:
- a) priemonės suderinamumo vertinimas reiškia, kad ji pirmiausia turi būti pripažinta valstybės pagalba;
 - b) priemonės gali būti pripažintos valstybės pagalba tik atskirai vertinant kiekvieną veiklos rūšį ir atsižvelgiant į kiekvieną atitinkamą rinką;
 - c) valstybės pagalbos taisyklės neleidžia Komisijai bendrai analizuoti viso INRAP skirto finansavimo ir
 - d) Komisijos sprendimų priėmimo praktikos analizė patvirtina, kad Komisija, išskyrus ypatingas aplinkybes, negali taikyti bendro požiūrio, kaip numatyta sprendimo pradėti procedūrą 82 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse.

⁽³⁷⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 100 konstatuojamąją dalį.

- (75) Pirma, EVEHA paaškina, kad pagalbos priemonės suderinamumo analizė apima vertinimą, ar priemonė turėtų būti pripažinta valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir, jei taip, ar ji suderinama su vidaus rinka, remiantis SESV 107 straipsnio 2 dalimi arba SESV 107 straipsnio 3 dalimi.
- (76) Antra, EVEHA mano, kad norint pripažinti priemonę valstybės pagalba, reikia išnagrinėti keletą kriterijų, įskaitant tai, ar atitinkama veikla yra ekonominio pobūdžio ir ar su priemone susijusi konkurencijos iškraipymo rizika.
- (77) EVEHA remiasi Teisingumo Teismo Sprendimu *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, kuriame teigiama, kad „[s]iekiant nustatyti, ar atitinkamą veiklą vykdo „įmonė“, kaip ji suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, reikia nustatyti šios veiklos pobūdį: „ekonominės veiklos“ kvalifikavimas turi būti atliekamas atskirai dėl kiekvienos atitinkamo subjekto vykdomos veiklos rūšies“⁽³⁸⁾.
- (78) EVEHA iš to daro išvadą, kad tuomet, kai įstaiga, kuri, kaip ir INRAP, vykdo įvairių rūšių veiklą, pagal jurisprudenciją reikia pirma nustatyti, i) kuri tos įstaigos veikla yra ekonominio pobūdžio, o kuri, priešingai, nėra ekonominio pobūdžio, bei ii) atitinkamą rinką ar rinkas, kurioms gali turėti įtakos įstaigai suteiktas finansavimas.
- (79) Trečia, kalbant apie bendrą visos INRAP veiklos finansavimo analizę, EVEHA teigimu, Komisijos numatytas požiūris galėtų būti taikomas tik su sąlyga, kad visas INRAP skirtas finansavimas galėtų būti laikomas valstybės pagalba.
- (80) Tačiau EVEHA teigia, kad šioje byloje ši sąlyga nėra įvykdyta, nes, viena vertus, Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad kai kurios INRAP veiklos rūšys nėra ekonominio pobūdžio (o tai neleidžia jų finansavimo laikyti valstybės pagalba), o, antra, INRAP veikla, net jei ji visa būtų ekonominio pobūdžio (kaip teigia EVEHA), iš dalies vykdoma rinkose, kurios nėra atviros konkurencijai ir kuriose todėl negalima konstatuoti konkurencijos iškraipymo (o tai vėlgi neleidžia jų finansavimo laikyti valstybės pagalba).
- (81) EVEHA taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad finansavimo pripažinimas valstybės pagalba, o tai yra būtina sąlyga suderinamumui įvertinti, taip pat reiškia, kad reikia patikrinti, ar konkurencija yra iškraipoma (nepakanka tik patikrinti, ar finansuojama veikla yra ekonominio pobūdžio). EVEHA teigimu, toks vertinimas gali būti atliekamas tik kiekvienos atitinkamos rinkos lygmeniu. Šioje byloje, neatsižvelgiant į kai kurių INRAP veiklos rūšių monopolinį pobūdį, Komisija, EVEHA nuomone, negali vertinti visos INRAP gautos pagalbos suderinamumo, prieš tai nenustačiusi, kurioje rinkoje (archeologinių kasinėjimų, vertinimų ir pan.) ši pagalba galėtų turėti poveikį.
- (82) Ketvirta, EVEHA teigia, kad, remiantis jos atlikta Komisijos sprendimų dėl valstybės pagalbos analize⁽³⁹⁾, kai Komisija vertina priemonių rinkinio suderinamumą, ji iš principo privalo nustatyti kiekvieną priemonę ir tada, vertindama kiekvieną priemonę atskirai, nustatyti, ar ji yra valstybės pagalba ir ar ji yra suderinama su vidaus rinka.
- (83) Remdamasi pavyzdžiais, kuriuos nurodo savo pastabose, EVEHA daro išvadą, kad, išskyrus atvejus, kai kelios priemonės yra neatskiriama susijusios, Europos Komisija niekada bendrai nevertina viso įmonei skirto finansavimo, ypač tais atvejais, kai ta įmonė vykdo kelių rūšių veiklą, o finansavimas teikiamas keliomis skirtingomis formomis.

⁽³⁸⁾ 2017 m. birželio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, ECLI:EU:C:2017:496, 51 punktas.

⁽³⁹⁾ Kaip pavyzdį EVEHA nurodo 2020 m. kovo 2 d. Komisijos sprendimą (ES) 2020/1412 dėl priemonių SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN), kurias Italija taikė bendrovei „Tirrenia di Navigazione“ ir ją įsigijusiai bendrovei „Compagnia Italiana di Navigazione“, (OL L 332, 2020 10 12, p. 45); 2020 m. vasario 24 d. Komisijos sprendimą (ES) 2021/1428 dėl valstybės pagalbos SA.31662-C/2011 (ex NN/2011), kurią Rumunija suteikė Timišoaros tarptautiniam oro uostui – „Wizz Air“ (OL L 308, 2021 9 1, p. 1) ir 2007 m. gegužės 10 d. Komisijos sprendimą 2007/613/EB dėl valstybės pagalbos C 1/06 (ex NN 103/05), kurią Ispanija suteikė *Chupa Chups*, (OL L 244, 2007 9 19, p. 20).

4.2. Nagrinėjamos priemonės netaikomas SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas

- (84) EVEHA mano, kad nagrinėjamos priemonės netaikomas SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas.
- (85) Šiuo atžvilgiu EVEHA tvirtina, kad:
- a) SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas negali būti pasitelkiamas kaip pagrindas kryžminiam subsidijavimui, kuris iš esmės yra nesuderinamas su vidaus rinka, pateisinti;
 - b) SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas negali būti pasitelkiamas bendroms subsidijoms kultūros srityje pagrįsti;
 - c) Prancūzijos valdžios institucijos šioje byloje niekada nesirėmė SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu.
- (86) Pirma, EVEHA pažymi, kad jos skundas iš esmės susijęs su kryžminio subsidijavimo klausimu. Kadangi INRAP įvairių veiklos rūšių apskaita nėra atskirta, negalima atmesti galimybių, kad INRAP suteiktos subsidijos, skirtos jos nekonkurencinei veiklai, viršija su ta veikla susijusius poreikius ir jomis taip pat netiesiogiai finansuojama INRAP konkurencinė veikla.
- (87) EVEHA teigia, kad pagal SESV 107 straipsnį valstybė narė gali skirti subsidijas įmonei, vykdančiai tiek konkurencinę, tiek nekonkurencinę veiklą, su sąlyga, kad atitinkama įmonė visiškai atskiria apskaitą, nes tai užtikrina šių dviejų veiklos rūšių kryžminio subsidijavimo nebuvimą ⁽⁴⁰⁾.
- (88) Savo pastabose EVEHA teigia, kad jurisprudencijoje nustatytas bendras bet kokios formos kryžminio subsidijavimo draudimas, nuo kurio negali nukrypti jokia suderinamumo schema.
- (89) Skundo pateikėjas tvirtina, kad ši jurisprudencija taikoma ir kultūros sektoriui, ir remiasi Komisijos „analizės schema“ ⁽⁴¹⁾, pagal kurią vertinamas SESV 107 straipsnio taikymas infrastruktūros finansavimui ir kurios viena dalis skirta kultūrai, o joje nurodyta: „Jei kultūros infrastruktūra naudojama tiek ekonominei, tiek neekonominiai veiklai (pavyzdžiui, konferencijų ir komercinių renginių organizavimui muziejuose ar kultūros centruose), jos viešajam finansavimui bus taikomos valstybės pagalbos taisyklės tik tiek, kiek juo padengiamos su atitinkama ekonomine veikla susijusios išlaidos. Tokiais atvejais valstybės narės turi užtikrinti, kad neekonominiai veiklai skirtas viešasis finansavimas negalėtų būti naudojamas subjekto ekonominei veiklai kryžmiškai subsidijuoti. Tai visų pirma gali būti užtikrinta viešąjį finansavimą teikiant tik neekonominės veiklos grynosioms sąnaudoms (įskaitant kapitalo kainą), nustatomoms remiantis aiškiai atskirta apskaita, padengti“ ⁽⁴²⁾.
- (90) EVEHA daro išvadą, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas negali būti pasitelkiamas kryžminio subsidijavimo pateisinimui, nes tai iš esmės draudžiama pagal ES teisę.
- (91) Antra, EVEHA teigia, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkte numatyta nukrypti leidžianti nuostata pateisina pagalbą tik konkretiems kultūros projektams finansuoti, pavyzdžiui, kūrinių skolinimui tarp muziejų, kultūrinio paveldo kinematografinių kūrinių skaitmeninimo planams arba kino ir audiovizualinės produkcijos rėmimui. Jos negalima taikyti, pavyzdžiui, bendroms subsidijoms kultūros srityje (pvz., viešosios televizijos finansavimui) pateisinti.

⁽⁴⁰⁾ Žr. 39 išnašą.

⁽⁴¹⁾ Europos Komisija, „Infrastructure analytical grid for culture, heritage and nature conservation“, 10 punktas (skelbiama adresu https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/150466fe-fe27-4fef-8b4b-2ccc5ae36ce5_en?filename=notion_of_aid_grid_culture_en.pdf).

⁽⁴²⁾ Vertimas į prancūzų kalbą: „Si les infrastructures culturelles sont utilisées à la fois pour des activités économiques et non économiques (par exemple, l'organisation de conférences et de manifestations commerciales dans des musées ou des centres culturels), leur financement public ne relèvera des règles en matière d'aides d'Etat que dans la mesure où il couvre les coûts liés aux activités économiques en question. Dans de tels cas, les États membres doivent veiller à ce que le financement public prévu pour les activités non économiques ne puisse pas être utilisé pour subventionner de manière croisée les activités économiques de l'entité. Cela peut notamment être assuré en limitant le financement public au coût net (y compris le coût du capital) des activités non économiques, à déterminer sur la base d'une séparation comptable claire.“

- (92) Pasak EVEHA, šią taisyklę paaiškina i) tai, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas yra SESV 107 straipsnio 1 dalies išimtis, kuri, kaip ir bet kuri išimtis, turi būti aiškinama siaurai, ir ii) esminės sąlygos, kurias būtina įvykdyti, kad būtų galima taikyti SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą (visų pirma būtinumo ir proporcingumo sąlygos).
- (93) Be to, EVEHA savo argumentus grindžia Komisijos sprendimų priėmimo praktikos analize, kuri rodo, kad tais atvejais, kai priemonės, pripažintos suderinamomis remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu, yra skirtos remti sektorių ar veiklą apskritai (o taip būna retai), jos nėra skirtos vienam rinkos dalyviui, o taikomos visiems rinkos dalyviams, prisidedantiems prie sektoriaus plėtros.
- (94) Todėl skundo pateikėjas daro išvadą, kad, priešingai nei siūlo Komisija savo sprendime pradėti procedūrą, SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas negali būti taikomas siekiant visą viešajai įstaigai skirtą finansavimą pripažinti suderinamu su vidaus rinka vien tik tuo pagrindu, kad ji veikia kultūros sektoriuje.
- (95) Galiausiai EVEHA taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad, kiek jai žinoma, Prancūzijos valdžios institucijos, nors ir yra atsakingos už pranešimą apie INRAP suteiktas pagalbos priemones ir todėl iš principo privalo įrodyti tų priemonių suderinamumą, nė karto nesirėmė SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu (visų pirma savo 2019 m. sausio ir spalio mėn. pateiktose pastabose), siekdamas įrodyti tų pagalbos priemonių suderinamumą.
- (96) EVEHA teigimu, tai, kad Prancūzijos valdžios institucijos niekada nepranešė apie jokiais INRAP skirtas finansavimo priemones ir niekada nesirėmė SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu (įskaitant keitimąsi informacija su Komisija po to, kai EVEHA pateikė skundą), yra itin aiškus požymis, kad šis pagrindimas šioje byloje nėra taikomas.

4.3. Šioje byloje nėra įvykdytos SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkto sąlygos

- (97) Galiausiai EVEHA savo pastabose paaiškina, kad net jeigu būtų įmanoma taikyti Komisijos sprendime pradėti procedūrą nurodytą metodą priemonių suderinamumui nustatyti, SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkte numatytos taikymo sąlygos bet kuriuo atveju nebūtų įvykdytos.

4.3.1. INRAP suteikta pagalba nėra būtina

- (98) Pirmiausia, remdamasi Komisijos paaiškinimais sprendime pradėti procedūrą (91 ir 92 konstatuojamosios dalys), EVEHA supranta, kad INRAP skirtas finansavimo būtinybė yra susijusi tik su konkrečiais viešųjų paslaugų įsipareigojimais, kuriuos INRAP nustatė Prancūzijos valstybė.
- (99) EVEHA teigia, kad šis argumentas yra nepriimtinas.
- (100) Pirma, EVEHA atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės pagalba, suteikta kaip viešųjų paslaugų sąnaudų kompensacija, turi būti vertinama atsižvelgiant tik į SESV 106 straipsnio 2 dalį ir Komisijos šiuo pagrindu priimtas taisykles, o ne atsižvelgiant į SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą.
- (101) Remdamasi INRAP ypatinga padėtimi (t. y. jai nustatytais viešųjų paslaugų įsipareigojimais), kad pagrįstų pagalbos būtinumą, Komisija galėjo įrodyti tik tai, kad INRAP suteiktas finansavimas dėl viešųjų paslaugų sąnaudų kompensavimo būtinumo, o ne siekiant remti kultūrą ir paveldą.
- (102) Antra, EVEHA teigia, kad bet kuriuo atveju nė viena iš INRAP nustatytų ir sprendimo pradėti procedūrą 91 ir 92 konstatuojamosiose dalyse nurodytų pareigų nepateisina jokios kompensacijos.
- (103) Pasak EVEHA, tai ypač pasakytina apie INRAP pareigą perimti kasinėjimo darbus, kuriems neatsirado nė vieno kandidato arba dėl kurių pasirinktas veiklos vykdytojas nevykdo įsipareigojimų. EVEHA teigia, kad už tokias paslaugas, dėl kurių EVEHA neginčija INRAP pareigos jas teikti, turi būti mokama pagal laisvai nustatomas kainas (su sąlyga, kad šalių nesutarimo atveju sprendimą priims valstybė). Kadangi už šias paslaugas turi būti mokama įprasta tvarka, nė viena iš INRAP nustatytų pareigų negali pateisinti jokios kompensacijos.

4.3.2. *Sprendime pradėti procedūrą nustatytas pagalbos proporcingumo vertinimo metodas yra netinkamas*

- (104) EVEHA teigimu, valstybės pagalba gali būti laikoma proporcinga tik „jei to paties rezultato neišmanoma pasiekti mažesne pagalba ir mažiau iškraipant rinką“. Vadinasi, tais atvejais, kai pagalba viršija būtina minimumą, jos gavėjas gauna išskirtinį pelną, kuris gali be reikalo iškraipyti konkurenciją, todėl tokia pagalba negali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka.
- (105) Todėl EVEHA daro išvadą, kad veiklos vykdytoji sumokėta pagalba gali būti laikoma proporcinga tik su sąlyga, kad jos suma neviršija būtino minimumo ir kad jos mokėjimo ar panaudojimo tvarka yra nustatyta taip, kad konkurencijos iškraipymas būtų kuo mažesnis.
- (106) EVEHA nuomone, šios sąlygos nagrinėjamoje byloje nėra įvykdytos.
- (107) Pirma, EVEHA pažymi, kad Komisijos argumentai sprendime pradėti procedūrą grindžiami vien tik trumpa pastraipa ir lentele, kurioje išsamiai nurodomi INRAP veiklos maržos rodikliai visai veiklai kartu, o tai i) neturi jokios ekonominės ir apskaitos prasmės ir ii) bet kuriuo atveju yra nepakankama, kad būtų įrodytas pagalbos proporcingumas.
- (108) EVEHA taip pat mano, kad nesant sąnaudų apskaitos sistemos, leidžiančios teisingai paskirstyti pajamas ir sąnaudas skirtingoms INRAP veiklos rūšims, proporcingumo kriterijus – iš esmės – negali būti įvykdytas, nes pagalba teikiama nesilaikant sąlygų, kurios užtikrintų, kad konkurencijos iškraipymas būtų kuo mažesnis.

4.3.3. *Priemonių tinkamumas nėra įrodytas*

- (109) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą EVEHA teigia, kad Komisija, laikydama reikiamų teisinių standartų, neįrodė, kodėl kitos priemonės, kurios galbūt būtų mažiau žalingos konkurencijai, nebūtų leidusios ištaisyti (numanomo) INRAP nepakankamo pelningumo, atsiradusio dėl jam nustatytų konkrečių apribojimų.
- (110) EVEHA mano, kad viešojo finansavimo priemonių apribojimas tik tuo, kas yra tikrai būtina, kuris nustatomas remiantis sąnaudų apskaita, leidžiančia teisingai priskirti INRAP pajamas ir sąnaudas skirtingoms veiklos rūšims, yra pakankamas, kad būtų apribotas galimas žalingas poveikis konkurencijai, kurį daro INRAP gaunamas viešasis finansavimas. EVEHA nuomone, vien šios aplinkybės pakanka norint įrodyti, kad pagalba, kurią INRAP gavo nuo pat įsteigimo, buvo suteikta netinkamu būdu.

4.3.4. *Nagrinėjamas finansavimas akivaizdžiai daro įtaką prekybai ir konkurencijos sąlygoms*

- (111) Galiausiai EVEHA nesutinka su Komisijos sprendime pradėti procedūrą pateiktais paaiškinimais, kad nagrinėjama pagalba neturi tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms ir konkurencijai, kuris prieštarautų bendram interesui.
- (112) Pirma, EVEHA nesutinka su Komisijos prielaida, kad INRAP taikomi įkainiai nėra agresyvi kainodara ir nesukelia išstūmimo iš rinkos efekto; ši prielaida grindžiama INRAP taikomos vidutinės kainos už hektarą palyginimu su jo konkurentų taikomomis kainomis.
- (113) EVEHA teigimu, šis metodas turi tris statistinius nuokrypius:
- a) pirma, pagal šį metodą neatsižvelgiama į ypatingą INRAP padėtį rinkoje. Kaip rinkos senbuvis (ir pagrindinis rinkos dalyvis), INRAP paprastai dalyvauja sudėtingiausiuose ir didžiausio masto projektuose, kuriuose mažesni veiklos vykdytojai, neturintys reikiamų išteklių, ne visada turi galimybę dalyvauti;
 - b) antra, pagal šį metodą neatsižvelgiama į tai, kad dalis INRAP veiklos yra susijusi su vietovėmis, kurias jis turėjo perimti kaip paskutinės vilties vykdytojas ir kuriose jis galėjo nustatyti kainas be jokio konkurencinio spaudimo;
 - c) trečia, galiausiai EVEHA mano, kad sąvoka „kaina už hektarą“, kurą nurodoma sprendime pradėti procedūrą, nėra tinkama analizuojant įvairių kasinėjimų rinkoje veikiančių veiklos vykdytojų kainodaros politiką. Archeologinių kasinėjimų kaina negali būti vertinama remiantis vien tik paviršiaus plotu, nes taip pat turi būti atsižvelgiama į kasinėjimų sudėtingumą, liekanų išsaugojimą ir techninius bei mokslinius apribojimus, nustatytus specifikacijoje (visų pirma susijusių su žmogiškaisiais ištekliais, t. y. darbuotojo darbo dienomis).

- (114) Be to, vykstant oficialiai tyrimo procedūrai, EVEHA pateikė keturis Kano ir Amjeno administracinių teismų (*Tribunaux administratifs*) sprendimus ⁽⁴³⁾, priimtus 2022–2024 m., kuriais buvo pripažintos negaliojančiomis viešųjų pirkimų procedūros dėl prevencinės archeologijos kasinėjimų, kuriems vietoje EVEHA buvo pasirinktas INRAP. Šiuose keturiuose teismo sprendimuose administracinis teismas, nors ir nepadaręs išvados dėl agresyvios kainodaros taikymo, panaikino viešųjų pirkimų procedūras motyvuodamas tuo, kad perkančioji organizacija nesiėmė būtinų priemonių užtikrinti, kad INRAP pasiūlymai, kurie buvo pranašesni už EVEHA pasiūlymus, nebūtų pagrįsti pranašumu, kurį suteikia INRAP viešųjų paslaugų užduotims atlikti skirti ištekliai.
- (115) EVEHA taip pat teigia, kad Komisijos argumentacija sprendime pradėti procedūrą yra ydinga dėl dviejų metodinių klaidų.
- a) Pirma, EVEHA pažymi, kad sprendime pradėti procedūrą, nors ir siekiama palyginti teigiamą INRAP gautos pagalbos poveikį su jos neigiamu poveikiu, nepateikiamas joks šio poveikio kiekybinis įvertinimas.
 - b) Antra, EVEHA pažymi, kad sprendime pradėti procedūrą analizuojama tik INRAP kainodaros praktika, neatsižvelgiant į daugelį kitų dėl statuso ir (arba) gaunamo viešojo finansavimo jo turimų konkurencinių pranašumų (pavyzdžiui, privilegiją susipažinti su informacija, gauta vykdant vertinimo veiklą).
- (116) EVEHA nuomone, Komisija, analizuodama INRAP suteikto finansavimo suderinamumą pagal SESV 107 straipsnį, taip pat turėtų atsižvelgti į šiuos pranašumus.

5. PRANCŪZIJOS PASTABOS

- (117) Prancūzijos valdžios institucijos pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą 2022 m. vasario 3 d. raštu, o dėl EVEHA pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą – 2022 m. birželio 23 d. raštu.
- (118) Prancūzijos valdžios institucijos visų pirma atkreipia dėmesį į kultūros ir paveldo išsaugojimo sektoriaus svarbą Prancūzijoje bei į INRAP pagrindinį vaidmenį šiame sektoriuje.
- (119) Prancūzijos valdžios institucijos pateikė toliau nurodytus paaiškinimus.

5.1. Kultūros rėmimas ir paveldo išsaugojimas Prancūzijoje

- (120) Siekdamą į nacionalinę teisę perkelti 1992 m. sausio 16 d. Europos Valetos konvenciją ⁽⁴⁴⁾ (toliau – Valetos konvencija), Prancūzija 2001 m. priėmė įstatymą, kuriuo buvo sukurta struktūrizuota prevencinės archeologijos sistema, kurioje svarbų vaidmenį atlieka INRAP. Pagrindinis šios sistemos tikslas – užtikrinti archeologijos paveldo, kuriam daro ar gali daryti įtaką plėtros darbai, apsaugą ir tyrimą, suderinant atitinkamus mokslinių tyrimų, paveldo išsaugojimo bei ekonominės ir socialinės plėtros reikalavimus.
- (121) Skatinti archeologijos paveldo išsaugojimą siekiančiu 2001 m. įstatymu sudarytos sąlygos, kad nebūtų sunaikintas Prancūzijos paveldas, išskirtinis savo ilgamete istorija – nuo priešistorinių laikų šioje plačioje geografinėje teritorijoje nuolat gyveno daugybė žmonių. Šis įstatymas buvo grindžiamas viešosios administracinės įstaigos įsteigimu.
- (122) Taip buvo įsteigtas INRAP, pavaldus Kultūros ministerijai ir Aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų ministerijai; jis perėmė AFAN teises ir pareigas.

⁽⁴³⁾ Amjeno administracinis teismas, 2022 m. birželio 2 d., EVEHA / *Communauté d'agglomération du Beauvaisis*, Nr. 2000766; Kano administracinis teismas, 2022 m. gruodžio 23 d., EVEHA / *Syndicat mixte pour l'aménagement et la promotion du parc d'activités de Cerisé*, Nr. 2202744; Kano administracinis teismas, 2024 m. gegužės 23 d., EVEHA / *Communauté urbaine de Caen*, Nr. 2201752; Kano administracinis teismas, 2024 m. gegužės 27 d., EVEHA / *Communauté communes Argentan*, Nr. 2201719.

⁽⁴⁴⁾ Europos Taryba, Konvencija dėl Europos archeologijos paveldo apsaugos (peržiūrėta), Valeta, 1992 m. sausio 16 d., Europos Tarybos sutarčių serija Nr. 143.

- (123) Valetos konvencijoje, kurią pasirašė visos Europos Sąjungos valstybės narės, teigiama, kad „poreikis saugoti archeologijos paveldą turėtų atspindėti miestų ir kaimo planavimo bei kultūrinio vystymo politikoje“, ir reikalaujama, kad pasirašiusios valstybės „įsipareigotų, naudodamosi kiekvienai iš jų tinkamomis priemonėmis, sukurti archeologijos paveldo apsaugos teisinę sistemą“. Joje taip pat nustatyta, kad valstybės turi „užtikrinti archeologinių tyrimų mokslinę reikšmę“ ir „padidinti materialinius išteklius gelbėjimo archeologijai“.
- (124) INRAP atlieka svarbų vaidmenį prevencinės archeologijos veiklos grandinėje, vykdydamas jam pavestas užduotis, nekonkurencinę ir konkurencinę veiklą, susijusią su archeologijos paveldo tyrimu, išsaugojimu ir puoselėjimu.
- (125) Jo nekonkurencinė veikla daugiausia apima vertinimą siekiant aptikti ir išsaugoti liekanas, kurias gali sunaikinti plėtros projektai. INRAP taip pat prisideda prie archeologijos kultūrinės sklaidos, populiarinimo ir dalijimosi žiniomis su mokslininkų bendruomene.
- (126) INRAP taip pat vykdo ekonominę veiklą prevencinių kasinėjimų rinkoje. Kasinėjimai turi būti atliekami siekiant išsaugoti archeologines liekanas, aptiktas vykdant vertinimus prieš pradedant plėtros projektus. Nuo 2003 m. įstatyme numatyta, kad statytojai gali kreiptis į viešuosius veiklos vykdytojus (INRAP ir vietos ar regiono valdžios institucijų archeologijos tarnybas) arba privačius subjektus, kad šie atliktų kasinėjimus.
- (127) Teisės aktų leidėjas nusprendė įpareigoti INRAP visoje Prancūzijos teritorijoje atlikti visų archeologinių laikotarpių ir visų vietovių kasinėjimus, kurių imtis nesutinka joks kitas veiklos vykdytojas arba kuriuos kitas veiklos vykdytojas įsipareigojo atlikti, bet neatlieka. Jei kandidato, galinčio atlikti kasinėjimus (arba kandidato, atitinkančio kasinėjimų vykdymo sąlygas), nėra arba jei prevencinės archeologijos veiklos vykdytojas veiklą nutraukia ar per kasinėjimus jo akreditacijos ar leidimo galiojimas panaikinamas, INRAP privalo kasinėjimus atlikti arba tęsti. Taigi INRAP privalo kompensuoti kitų veiklos vykdytojų nebuvimą ar įsipareigojimų nevykdymą.
- (128) Pirmuoju atveju, kai nė vienas prevencinės archeologijos veiklos vykdytojas nepateikia paraiškos atlikti kasinėjimus arba nė vienas veiklos vykdytojas neatitinka jų atlikimo sąlygų, INRAP privalo atlikti kasinėjimus statytojo prašymu. Statytojas privalo pateikti INRAP prašymą ir valstybės potvarkį atlikti kasinėjimus, kurio priede pateikiama mokslinė specifikacija. Tada INRAP turi per du mėnesius nusiųsti statytojui sutarties projektą, kuriame išdėstomos kasinėjimų vykdymo sąlygos. Jame turi būti pateiktas mokslinio projekto aprašymas, numatoma kasinėjimų pradžios data, jų trukmė ir siūloma darbų atlikimo kaina. Statytojas turi perduoti regiono prefektui statytojo ir INRAP pasirašytą sutartį. Tada regiono prefektas išduoda leidimą vykdyti kasinėjimus arba atsisako jį išduoti, jeigu sutartis neleidžia įvykdyti kasinėjimų potvarkio. INRAP siūlomą darbų kainą INRAP turi nustatyti vadovaudamasis tais pačiais kriterijais, kaip ir bet kurios konkurencinės veiklos atveju. Šie kriterijai turi būti nustatyti INRAP vadovo sprendimu, laikantis valdytojų tarybos nustatytų nuostatų. Visus nesutarimus tarp statytojo ir INRAP dėl kasinėjimų sąlygų ar finansavimo sprendžia regiono prefektas. Šis valstybės vykdomas arbitražas skirtas užtikrinti garantiją statytojams, kurie neturi galimybės pasirinkti vykdytojo. INRAP turi pradėti kasinėjimus per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai regiono prefektas išduoda kasinėjimų leidimą. Jei šio termino nesilaikoma arba jei darbai nebaigiami per 18 mėnesių nuo tos dienos (terminas gali būti pratęstas vieną kartą regiono prefekto sprendimu), laikoma, kad valstybės potvarkis atlikti kasinėjimus nebegalioja.
- (129) Antruoju atveju, kai prevencinės archeologijos veiklos vykdytojas nutraukia veiklą arba jo akreditacijos ar leidimo galiojimas panaikinamas dar nebaigus kasinėjimų, INRAP privalo tęsti kasinėjimus. Atsižvelgdamas į veiksmų pažangą ir prie valstybės potvarkio atlikti kasinėjimus pridėtos specifikacijos sąlygas, INRAP turi parengti mokslinį projekto aprašymą, skirtą veiksams užbaigti.
- (130) INRAP siūloma darbų kaina turi būti nustatyta remiantis tais pačiais kriterijais, kaip ir pirmuoju atveju (žr. 128 konstatuojamąją dalį).
- (131) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia archeologijos paveldo, kuris yra svarbi Europos paveldo dalis, išsaugojimo svarbą, kad jis galėtų būti perduotas ateities kartoms.

- (132) Jos teigia, kad ši svarba įtvirtinta SESV 167 straipsnio 1 dalyje, kurioje numatyta, kad „Sąjunga prisideda prie valstybių narių kultūrų klestėjimo, gerbdama jų nacionalinę ir regioninę įvairovę ir kartu išskeldama bendrą kultūros paveldą“. Jos taip pat nurodo 167 straipsnio 4 dalį, kurioje nustatyta, kad „Sąjunga į kultūros aspektus atsižvelgia imdamasi veiksmų pagal kitas Sutarčių nuostatas, visų pirma siekdama gerbti ir skatinti savo kultūrų įvairovę“.
- (133) Prancūzijos valdžios institucijos aiškina, kad archeologija atitinka viršesnius viešojo intereso reikalavimus, susijusius su nacionalinio istorinio ir meninio paveldo išsaugojimu, kultūros politikos tikslų siekimu bei aplinkos ir miesto aplinkos apsauga. Atrastas istorinis ir meninis paveldas taip pat gali būti saugomas kaip nacionalinės vertybės, kaip apibrėžta SESV 36 straipsnyje.
- (134) Galiausiai Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad Prancūzijos prevencinės archeologijos modelis, kuris atitinka Valetos konvencijos įpareigojimus, yra veiksmingas, nes užtikrina tinkamą poreikio saugoti visas paveldo vertybes ir plėtos projektų įgyvendinimo pusiausvyrą. Taigi pastaraisiais metais buvo padaryti svarbūs atradimai, kaip rodo neseniai INRAP atlikti ypatingos svarbos kasinėjimai Lavo (Obo departamente), kur buvo atrasta keltų princo kapavietė (V a. pr. m. e.), arba akredituotos kasinėjimų įmonės „Archeodunum SAS“ kasinėjimai Sent Kolombe (Ronos departamente), kur buvo atrasta galų-romanų gyvenvietė (I–IV a. po Kr.).
- (135) Prancūzijos valdžios institucijos taip pat aiškina, kad INRAP reguliariai skelbia kasinėjimų rezultatus mokslo ar plačiajai visuomenei skirtuose leidiniuose ir juos pristato parodose, pavyzdžiui, Paryžiaus Mokslo ir pramonės muziejuje (*Cité des sciences et de l'industrie*) surengtoje parodoje apie III–I a. pr. m. e. vidurio ir šiaurinės Galijos gyventojus.

5.2. INRAP finansavimas pagal valstybės pagalbos taisykles

- (136) Savo pastabose Prancūzijos valdžios institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija savo Pranešime dėl pagalbos sąvokos⁽⁴⁵⁾ pripažįsta, kad „[k]ultūra yra tapatybės, vertybių ir prasmės, kurios atspindi ir formuoja Sąjungos visuomenę, kūrimo priemonė. Kultūros ir paveldo išsaugojimo paskirtis yra labai įvairi ir ši sritis aprėpia įvairią veiklą, be kita ko, <...> archeologines vietas <...>. Tam tikra su kultūra, paveldo išsaugojimu ir gamtos apsauga susijusi veikla, atsižvelgiant į ypatingą jos pobūdį, gali būti vykdoma nekomerciniu pagrindu, taigi ji gali būti neekonominio pobūdžio. Todėl viešasis tokios veiklos finansavimas gali būti nelaikomas valstybės pagalba. Be to, daugelio rūšių kultūrinė ar paveldo išsaugojimo veikla, vertinant objektyviai, yra nepakeičiama <...>, todėl tokia veikla neturi ir tikros rinkos. Komisijos nuomone, tokia veikla taip pat būtų laikoma neekonominio pobūdžio veikla.“
- (137) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos remiasi Komisijos paaiškinimais, pateiktais Pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos, teigdamos, kad valstybės pagalbos taisyklės taikomos tik tada, kai priemonė yra skirta įmonei, kad „ar konkretus subjektas priskiriamas prie įmonių, visiškai priklauso nuo jo veiklos pobūdžio“ ir kad „[s] ubjektas, vykdamas tiek ekonominę, tiek neekonominę veiklą, turi būti laikomas įmone tik ekonominės veiklos atžvilgiu“.
- (138) Remdamosi tuo, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad, norint įvertinti EVEHA ginčijamas priemones, pirmiausia reikia atskirti atvejus, kai INRAP vykdo ekonominę veiklą, nuo atvejų, kai jis vykdo neekonominę veiklą.

5.2.1. INRAP neekonominė veikla

- (139) Prancūzijos valdžios institucijos atkreipia dėmesį, kad didžioji dalis INRAP suteikto viešojo finansavimo yra skirta neekonominėms bendro intereso užduotims (vertinimams, tyrimams ir rėmimui) vykdyti.
- (140) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, INRAP pagrindinė neekonominė užduotis yra atlikti vertinimus, kurie yra prevencinės archeologijos kertinis akmuo.

⁽⁴⁵⁾ Komisijos pranešimas dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (OL C 262, 2016 7 19, p. 1).

- (141) Vertinimų tikslas – naudojant atitinkamas technines priemones aptikti ir klasifikuoti dirvožemyje esančias liekanas, neatsižvelgiant į planuojamų statybos darbų vietą, laiką ir pobūdį, siekiant patikrinti, ar šie darbai gali pakenkti archeologinio paveldo elementams. Su šiais darbais susijusiose ataskaitose pateikiama mokslinė informacija, leidžianti valstybei priimti pagrįstus nutarimus dėl tokių paveldo apsaugos priemonių, kokias ji laiko tinkamomis (kasinėjimai, teritorijų plėtros projekto pakeitimai arba įtraukimas į istorinių paminklų sąrašą).
- (142) Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad dar viena INRAP užduotis yra prisidėti prie kultūros sklaidos ir archeologijos rėmimo bei dalytis žiniomis su mokslininkų bendruomene, o tai yra viena iš veiklos rūšių, kuriai, kaip nurodyta Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 31 punkte, netaikomos valstybės pagalbos taisyklės.
- (143) Todėl Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad minėta veikla, kuri yra bendro intereso veikla, kuriai vykdyti skiriamas viešasis finansavimas (2008–2021 m. laikotarpiu sudaręs [900–1 300] mln. EUR), turi būti laikoma neekonomine veikla.
- (144) Todėl, Prancūzijos valdžios institucijų nuomone, turėtų būti laikoma, kad šiai veiklai netaikoma SESV 107 straipsnio 1 dalis.

5.2.2. INRAP ekonominė veikla, kurią jis vykdo kaip paskutinės vilties vykdytojas

- (145) Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad, be viešosiomis lėšomis finansuojamos neekonominės veiklos, INRAP taip pat vykdo prevencinius archeologinius kasinėjimus kaip paskutinės vilties vykdytojas; 2008–2021 m. laikotarpiu šie kasinėjimai buvo finansuojami beveik vien INRAP pajamomis, gautomis kasinėjimų rinkoje, o viešosios subsidijos (t. y. subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms) sudarė vos [...] % INRAP pajamų, gautų vykdant šią veiklą.
- (146) Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad šių subsidijų prevencinės archeologijos kasinėjimams tikslas – padėti INRAP padengti teisės aktais jam nustatytas bendrojo intereso sąnaudas siekiant užtikrinti, kad prevenciniai kasinėjimai būtų atliekami tinkamai bet kokiomis aplinkybėmis, nedarant neigiamos įtakos teritorijų plėtros ir statybos rinkai.
- (147) Remiantis Prancūzijos valdžios institucijų pateiktais paaiškinimais, INRAP privalo:
- turėti kompetenciją, apimančią visus archeologinius laikotarpius ir geomorfologines sąlygas;
 - vykdyti kasinėjimus tais atvejais, kai statytojams rengiant konkursus nepateikiama jokių pasiūlymų;
 - perimti objekto valdymą, jei veiklos vykdytojas nebevykdo išipareigojimų.
- (148) Siekdamas iliustruoti šių veiksmų svarbą ir būtinybę juos finansuoti subsidijomis, Prancūzijos valdžios institucijos pateikia šiuos duomenis:

3 lentelė

Papildomos išlaidos, atsiradusios dėl INRAP veiklos, kurią jis vykdo kaip paskutinės vilties vykdytojas 2008–2021 m.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	IŠ VISO
Papildomos išlaidos, susijusios su patalpomis	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Papildomos išlaidos, susijusios su specialistais	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Papildomos išlaidos, susijusios su mažų garantijų darbo problemos sprendimu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	IŠ VISO
Papildomos išlaidos, susijusios su įmonių nekilnojamojo turto mokesčiu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Papildomos išlaidos, susijusios su įmonių pridėtinės vertės mokesčiu	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Bendros papildomos ribinės sąnaudos, kurios turi būti finansuojamos	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms	3 850 000	5 800 000	5 800 000	7 242 000	–	–	–	22 692 000
INRAP išlaidų ir subsidijos skirtumas	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	– [...]

- (149) Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad 2015–2017 m. laikotarpiu metinė subsidijos suma viešųjų paslaugų sąnaudoms, faktiškai skirta ekonominiam sektoriui, tebebuvo mažesnė už INRAP patiriamas ribines sąnaudas. 2018 m., kai pradėjo veikti naujoji sąnaudų apskaitos sistema (taikoma nuo 2018 m. sausio 1 d.), INRAP patirtos ribinės sąnaudos jau buvo mažesnės už metinės subsidijos sumą. Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, ši skirtumą iš dalies galima paaiškinti ribinių sąnaudų, susijusių su keliomis patalpomis, sumažėjimu, kurį lėmė trumpalaikis poveikis, atsiradęs pradėjus taikyti naują sąnaudų apskaitos sistemą, ir ilgalaikis poveikis, susijęs su patalpų sąnaudų kontrole. Atsižvelgdamos į tai, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad 2018 m. subsidija nepadengia viso skirtumo tarp bendros subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms sumos ir bendrų papildomų sąnaudų, susidariusių 2015–2018 m. laikotarpiu, kurios sudaro [...] mln. EUR. 2019–2021 m. laikotarpiu [...] mln. EUR ribinių sąnaudų, susidariusių dėl INRAP taikomų apribojimų kasinėjimų rinkoje, buvo padengtos beveik tik iš nuosavų INRAP lėšų.
- (150) Nors Prancūzijos valdžios institucijos sutinka, kad šis finansavimas gali būti laikomas valstybės pagalba, jos nesutinka su Komisijos sprendime pradėti procedūrą išreikštomis abejonėmis dėl galimo šios pagalbos nesuderinamumo su BBIR 53 straipsnio nuostatomis.
- (151) Prancūzijos valdžios institucijos tvirtina, kad pirmiau minėtas finansavimas atitinka BBIR 53 straipsnio reikalavimus, pagal kuriuos SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga pranešti netaikoma investicinei pagalbai kultūrai ir paveldo išsaugojimui, kuri sudaro iki 50 mln. EUR vienai įmonei per metus iki 2017 m., 75 mln. EUR 2017–2023 m. ir 82,5 mln. EUR nuo 2023 m. (BBIR 4 straipsnio 1 dalies 3 punktas).
- (152) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad per laikotarpį, kuris nagrinėjamas remiantis skundu, subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms sudarė 22,69 mln. EUR ir buvo mokamos 2015–2018 m. ⁽⁴⁶⁾, t. y. jų suma buvo gerokai mažesnė už pirmiau nurodytas ribas.

⁽⁴⁶⁾ 2019–2021 m. laikotarpiu ši suma sudarė 21,72 mln. EUR (7,24 mln. EUR per metus). Tačiau 2019 m. INRAP nusprendė visą valstybės skirtą viešąjį finansavimą, įskaitant subsidiją viešųjų paslaugų sąnaudoms, skirti tik savo neekonominei veiklai, laikydamasis įsipareigojimų Konkurencijos tarnybai. Todėl nuo 2019 m. INRAP prevencinių kasinėjimų veikla nebuvo finansuojama iš subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms.

- (153) Prancūzijos valdžios institucijos aiškina, kad INRAP veiklai taikoma BBIR 53 straipsnio 2 dalis, ypač jos b punktas, kuriame nurodyta pagalba „materialiam paveldui, įskaitant visų formų kilnojamąjį ir nekilnojamąjį kultūros paveldą ir archeologines vietas, paminklus, istorines vietas ir pastatus; gamtos paveldui, susijusiam su kultūros paveldu arba jei valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos juos oficialiai pripažino kultūros arba gamtos paveldu“.
- (154) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, skunde ginčijamos subsidijos skirtos sąnaudoms, kurios tinkamos finansuoti pagal BBIR 53 straipsnio 5 dalies d, e ir f punktus (patalpų nuomos ir įrengimo visoje šalies teritorijoje sąnaudos, personalo sąnaudos, patiriamos dėl to, kad INRAP turi aprėpti visas mokslo sritis ir turėti nuolatines mokslininkų grupes, kad būtų užtikrintas gebėjimas išsikišti bet kurioje teritorijos vietoje ir bet kokioje aplinkoje (mažų garantijų darbo problemos sprendimo planas).
- (155) Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad sprendimo pradėti procedūrą 78 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodo, kad „negali būti atmesta galimybė, jog pagal BBIR 53 straipsnį suteikta pagalba INRAP finansuojamas daugiau, nei būtina, kad jis gautų pagrįstą pelną“.
- (156) Tačiau, atsižvelgdamos į atitinkamas sumas, jos mano, kad suteiktos subsidijos atitinka 53 straipsnio 7 dalyje nustatytus intensyvumo ir proporcingumo reikalavimus, kurie leidžia gauti pagrįstą pelną.
- (157) Pirma (žr. 3 lentelę), veiklos pagalba, suteikta kaip subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms, nebuvo pakankama, kad padengtų visas 2015–2018 m. laikotarpiu patirtas papildomas sąnaudas, kurios sudarė [...] mln. EUR. Tai visų pirma pasakytina apie 2015–2021 m. laikotarpį, nes nuo 2019 m. subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudos nebebuvo priskiriamos INRAP veiklai, kurią jis vykdė kaip paskutinės vilties vykdytoji, o šios papildomos sąnaudos sudarė [7,03–28,8] mln. EUR. Antra, visos prevencinės archeologijos kasinėjimų veiklos (įskaitant veiklą, vykdomą kaip paskutinės vilties vykdytojas) išteklių ir išlaidų skirtumas sudaro [...] mln. EUR (bendras likutinis pelnas, įskaičius mokslinių tyrimų ir plėtos mokesčių kreditą (*crédit d'impôt-recherche, CIR*)) 2008–2021 finansiniais metais (žr. 5 lentelę), o tai sudaro apie [2,8–4,6] % veiklos maržą ir todėl yra pagrįstas pelnas. Šios pagalbos sumos buvo nustatytos remiantis pagrįstomis sąnaudų prognozėmis dėl išipareigojimų, kuriuos INRAP prisiima pagal Paveldo kodeksą kasinėjimų srityje, t. y. veiklos srityje, apimančioje visą teritoriją, kvalifikuotų žmoniškųjų išteklių, galinčių aprėpti visus archeologinius laikotarpius, visų vietovių ir aplinkos rūšių bei intervencijų tuo atveju, jei nėra kandidatų arba jei pirminis veiklos vykdytojas nevykdo išipareigojimų.
- (158) Kadangi Prancūzijos valdžios institucijos mano, kad reglamento taikymo sąlygos yra įvykdytos, ypač atsižvelgiant į veiklos rūšis, tinkamas finansuoti sąnaudas ir pagalbos intensyvumą, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, subsidijos buvo skiriamos pagal pagrindų schemą SA.42681 ⁽⁴⁷⁾.

5.3. INRAP apskaitos atskyrimas

- (159) Prancūzijos valdžios institucijos pirmiausia atkreipia dėmesį į INRAP apskaitos atskyrimo sistemą ir jos padėtį; ši sistema buvo palaipsniui stiprinama ir tobulinama.

5.3.1. 2008–2017 m. laikotarpis

- (160) Kalbant konkrečiai apie 2008–2017 m. laikotarpį, Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad INRAP tvarkė atskirą neekonominės veiklos, kurią finansavo Kultūros ministerija, ir ekonominės veiklos apskaitą.
- (161) Iki 2018 m. sausio 1 d. INRAP apskaita buvo grindžiama šiais paskirstymo principais:

1 etapas. Tiesioginės sąnaudos buvo paskirstomos veiklos sritims ir organizaciniam padaliniam. INRAP iš pradžių visas tiesiogines sąnaudas priskyrė veiklos sričiai (kasinėjimai, vertinimai, moksliniai tyrimai, rėmimas ir pan.) ir organizaciniam padaliniiui (centrinės būstinės direkcijos, tarpregioninės direkcijos arba archeologinių tyrimų centrai). Pagalbinių paslaugų (logistika, IT, mokymai ir pan.) naudojimas bei pridėtinės išlaidos buvo priskiriamos netiesioginėms sąnaudoms ir struktūrinėms sąnaudoms.

⁽⁴⁷⁾ SA.42681 – *Régime cadre exempté de notification relatif aux aides en faveur de la culture et de la conservation du patrimoine.*

2 etapas. Tiesioginės sąnaudos buvo priskiriamos veiklos rūšims ir sektoriams. Veiklos rūšys buvo priskiriamos sektoriui – kasinėjimų ir ekspertinių konsultacijų veikla buvo priskiriama konkurenciniam sektoriui.

Konkurencinis sektorius	Nekonkurencinis sektorius	Mišrus sektorius
Kasinėjimų sąnaudos, 2003 m. įstatymas	Vertinimo sąnaudos, 2003 m. įstatymas	Netiesioginės sąnaudos
Ekspertų konsultacijos ir mokymo sąnaudos	Vertinimo sąnaudos, 2001 m. įstatymas*	Struktūrinės sąnaudos
	Kasinėjimų sąnaudos, 2001 m. įstatymas*	Mokesčiai
	Rėmimo sąnaudos	
	Mokslinių tyrimų sąnaudos	
	Sąnaudos, susijusios su INRAP planuojamais kasinėjimais**	

3 etapas. Buvo paskirstomos netiesioginės sąnaudos, susijusios su mišriu (konkurenciniu ir nekonkurenciniu) sektoriumi. Šiame etape buvo paskirstomos sąnaudos, susijusios su mišriu sektoriumi. INRAP netiesiogines veiklos sąnaudas priskyrė visoms atitinkamoms archeologinės veiklos rūšims pagal kiekvienai veiklai skiriamą darbuotojo darbo dienų skaičių. Bendrosios pridėtinės išlaidos, kurias sudarė konkurenciniam ir nekonkurenciniam sektoriams bendros sąnaudos, buvo suskirstytos pagal darbuotojo darbo dienų skaičių pagal veiklos rūšis ir sektorius. Mokesčių sąnaudos taip pat buvo paskirstomos pagal konkrečias taisykles:

- 100 % regiono verslo mokesčio buvo priskiriama pelningam sektoriui;
- mokslinių tyrimų ir plėtros mokesčių kreditas buvo priskiriamas kasinėjimų veiklai;
- visas mokestis nuo darbo užmokesčio buvo priskiriamas nekonkurenciniam sektoriui.

4 etapas. Pajamų paskirstymas. Tiesioginės pajamos iš pradžių buvo priskiriamos veiklos sričiai ir organizaciniam padaliniui. Subsidijos buvo paskirstomos taip:

- 100 % dotacijos veiklai (biudžete numatytas RAP) buvo skiriama nekonkurencinei veiklai;
- 100 % mokslinių tyrimų dotacijos buvo skiriama mokslinių tyrimų veiklai;
- dotacija veiklai buvo priskiriama nekonkurenciniam sektoriui;
- dotacija viešųjų paslaugų sąnaudoms buvo priskiriama konkurenciniam sektoriui.

- (162) Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad ši apskaitos sistema buvo patobulinta atsižvelgiant į gautas pastabas ir rekomendacijas.
- (163) Atsakydamos į EVEHA skunde nurodytus teiginius ir Komisijos paaiškinimus sprendime pradėti procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad pagal INRAP tikslus ir 2011–2013 m. veiklos sutartį, sudarytą tarp INRAP ir prižiūrinčių ministerijų bei pratęstą iki 2014 m., INRAP jau taikė „sąnaudų apskaitą, leidžiančią atskirti ir paskirstyti sąnaudas tarp nepelningo ir pelningo sektorių bei nukreipti veiklą pagrindinėmis kryptimis – vertinimų, kasinėjimų, mokslinių tyrimų, rėmimo ir tarptautinės veiklos.“
- (164) Šiuo atžvilgiu Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad 2013 m. birželio 6 d. Audito Rūmų pirmojo pirmininko memorandume Nr. 67181, apimančiame 2002–2011 m. laikotarpį ir skirtame kultūros ir komunikacijos ministrui bei aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų ministrui, kurį jau minėjo skundo pateikėjas, pripažįstamas sąnaudų apskaitos sistemos buvimas, tačiau pabrėžiama ir būtinybė ją tobulinti ⁽⁴⁸⁾.
- (165) Prancūzijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad, atsižvelgiant į 2013 m. Audito Rūmų atskaitą, INRAP 2015–2017 m. tiksluose ir veiklos sutartyje, kuri buvo pratęsta iki 2018 m., buvo nurodyta, kad jis „jau kelerius metus dirbo kurdamas sąnaudų apskaitą, kad būtų pagerinta informacijos apie grynąsias kainas, jų struktūrą ir kintamuosius komponentus kokybė“.

⁽⁴⁸⁾ Memorandume buvo atkreiptas dėmesys į „dabartinės sąnaudų apskaitos trūkumus“.

- (166) Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad INRAP ėmėsi priemonių savo biudžeto, apskaitos ir analitinio valdymo kokybei pagerinti taikydamos išsamų vidaus kontrolės procesą. Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, INRAP siekia sustiprinti savo sistemą taikydamos atnaujintas, patvirtintas ir tarpusavyje suderintas įvairių procesų valdymo priemones. Kasmet valdytojų tarybai pateikiami vidaus kontrolės sistema, rizikos žemėlapis ir veiksmų planai.
- (167) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad Audito Rūmus turėjo įtikinti INRAP pastangos tobulinti valdymo sistemą, nes 2016 m. metinėje ataskaitoje dėl INRAP archeologijos politikos nurodoma, kad „finansų srityje buvo patobulinta instituto sąnaudų apskaita, o informacinės sistemos, skirtos įvairiems vertinimo ir kasinėjimų darbų aspektams (išteklių planavimui, biudžeto valdymui, sugaišto laiko stebėjimui) valdyti, diegimas beveik baigtas. Šios priemonės leis objektyviais pagrindais atskirti sąnaudas, susijusias su instituto viešųjų paslaugų veikla, finansuojama viešosiomis lėšomis, nuo pelningos veiklos (visų pirma kasinėjimų) sąnaudų, kad nebūtų iškraipoma konkurencija kitų veiklos vykdytojų atžvilgiu. Be to, geresnis kiekvienos veiklos sąnaudų ir grynųjų pajamų supratimas yra svarbus veiksnys, padedantis gerinti instituto valdymą. Taip pat pamažu diegiamos vidaus apskaitos ir biudžeto kontrolės procedūros“⁽⁴⁹⁾.
- (168) Prancūzijos valdžios institucijos taip pat paaiškina, kad, priešingai nei teigia EVEHA, Konkurencijos institucija 2017 m. sprendime⁽⁵⁰⁾ nenustatė, jog INRAP pažeidė konkurencijos teisę, todėl baudos neskyrė. Be to, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad Konkurencijos institucija nenustatė, jog INRAP konkurencinė ir nekonkurencinė veikla nebuvo tinkamai atskirta apskaitoje, o tik pažymėjo, kad sistemą būtų galima patobulinti⁽⁵¹⁾.
- (169) Apibendrinant, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad 2008–2017 m. laikotarpiu INRAP tikrai turėjo sąnaudų apskaitos sistemą, kuri nuo 2013 m. buvo tobulinama įgyvendinant įvairias priemones, laikantis 2012 m. lapkričio 7 d. Dekretu Nr. 2012-1246 dėl biudžeto valdymo ir viešosios apskaitos nustatytos reglamentavimo sistemos.

5.3.2. Laikotarpis po 2018 m.

- (170) Nuo 2018 m. sausio 1 d. INRAP pradėjo taikyti naują sąnaudų apskaitos modelį, kad užtikrintų dar griežtesnį ir patikimesnį nepelningos veiklos (neekonominės viešosios paslaugos) ir pelningos veiklos (konkurencijai atviras ekonominis sektorius) apskaitos atskyrimą pagal ribinių sąnaudų metodą.

1 etapas. Tiesioginės sąnaudos paskirstomos veiklos sritims ir organizaciniams padaliniais. INRAP iš pradžių visas tiesiogines sąnaudas priskiria veiklos sričiai (kasinėjimai, vertinimai, moksliniai tyrimai, rėmimas ir pan.) ir organizaciniam padaliniiui (centrinės būstinės direkcijos, tarpreigioninės direkcijos arba archeologinių tyrimų centrai). Pagalbinių paslaugų (logistika, IT, mokymai ir pan.) naudojimas bei pridėtinės išlaidos priskiriamos netiesioginėms sąnaudoms ir struktūrinėms sąnaudoms.

2 etapas. Veikla priskiriama sektoriams (konkurenciniams ir nekonkurenciniams). Veikla priskiriama sektoriui.

Konkurencijai atviras ekonominis sektorius	Neekonominis sektorius	Nepriskiriama nė vienam iš sektorių
Kasinėjimų sąnaudos, 2003 m. įstatymas	Vertinimo sąnaudos, 2003 m. įstatymas	Netiesioginės sąnaudos
Ekspertų konsultacijos ir mokymo sąnaudos	Vertinimo sąnaudos, 2001 m. įstatymas*	Struktūrinės sąnaudos
	Kasinėjimų sąnaudos, 2001 m. įstatymas*	Mokesčiai
	Rėmimo sąnaudos	
	Mokslinių tyrimų sąnaudos	
	Sąnaudos, susijusios su INRAP planuojamais kasinėjimais**	

⁽⁴⁹⁾ Audito Rūmų 2016 m. metinė ataskaita, p. 566.

⁽⁵⁰⁾ Žr. 29 išnašą.

⁽⁵¹⁾ Konkurencijos institucija nurodo „visiškai tinkamų apskaitos priemonių“ trūkumą ir likusius INRAP sąnaudų apskaitos trūkumus.

3 etapas. Įvertinamos pagalbinių funkcijų sąnaudos ir pridėtinės išlaidos. Šį etapą, kuriame įvertinamos netiesioginės sąnaudos ir pridėtinės išlaidos, sudaro du žingsniai:

- pirma, INRAP netiesiogines veiklos sąnaudas priskiria visoms atitinkamoms archeologinės veiklos rūšims pagal kiekvienai veiklai skiriamą darbuotojo darbo dienų skaičių;
- antra, jis paskirsto bendrąsias pridėtines išlaidas, įskaitant būstinės ir centrinių pagalbinių funkcijų išlaidas, kurios bendrai tenka konkurenciniam ir nekonkurenciniam sektoriams. Jos paskirstomos remiantis ribinių sąnaudų metodu ir taikant konkrečią paskirstymo schemą. Pridėtinės išlaidos, kurių negalima tiesiogiai paskirstyti, suskirstomos taikant tokį santykį: [...] % tenka konkurencijai atviram ekonominiam sektoriui, o [...] % – neekonominiam sektoriui. Šis santykis apskaičiuojamas derinant du kriterijus: išorės kriterijų, pagrįstą 12 privačių konkurentų lyginamuoju standartu, ir vidaus kriterijų, susijusį su pagalbine veikla. [...] % santykis yra šių dviejų scenarijų vidurkis, todėl paskirstymas atitinka ribinių sąnaudų principą;
- mokesčių sąnaudos taip pat paskirstomos pagal konkrečias taisykles:
 - 100 % regiono verslo mokesčio priskiriama pelningam sektoriui,
 - mokslinių tyrimų ir plėtros mokesčių kreditas priskiriamas kasinėjimų veiklai,
 - visas mokestis nuo darbo užmokesčio priskiriamas nekonkurenciniam sektoriui.

4 etapas. Pajamų paskirstymas. Tiesioginės pajamos iš pradžių priskiriamos veiklos sričiai ir organizaciniam padaliniui. Subsidijos paskirstomos taip:

- nuo 2019 m. visos dotacijos veiklai priskiriamos nekonkurenciniam sektoriui;
- 100 % mokslinių tyrimų dotacijos skiriama mokslinių tyrimų veiklai.

- (171) Kalbant apie šį laikotarpį, Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad audito įmonė, pasamdyta kaip nepriklausomas auditorius pagal INRAP sutartį „Sąnaudų apskaitos, sąnaudų skaičiavimo ir patvirtinimo modelio auditas“, 2018 m. atitiktis ataskaitoje nurodo, kad INRAP sąnaudų apskaita „atitinka apskaitos atskyrimo principą“ ir „nerodo kryžminio subsidijavimo buvimo“.
- (172) Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad auditorius taip pat nurodė, jog „ateityje reikės toliau plėtoti ir tobulinti netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodiką“. Be to, Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad 2019 m. atitiktis ataskaitoje auditorius nebekartojo šio prašymo dėl išsamesnės netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodikos, o tai rodo, kad per tą laiką metodika buvo patobulinta ir auditoriaus rekomendacija įgyvendinta.
- (173) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, 2020 m. auditorius vėl padarė išvadą, kad „INRAP sąnaudų apskaita atitinka bendrąją apskaitą, apima visas joje įrašytas sąnaudas ir atitinka apskaitos atskyrimo principą“, kad „INRAP sąnaudų apskaita atitinka bendruosius apskaitos principus“, o „dabartinis INRAP sąnaudų apskaitos pateikimas nerodo kryžminio subsidijavimo buvimo“.
- (174) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad nuo 2018 m. taikoma sąnaudų apskaita, kuri buvo numatyta įsipareigojimuose, prisiimtuose Konkurencijos institucijos atžvilgiu, rodo INRAP neekonominės ir ekonominės veiklos pajamas bei sąnaudas pagal metodą ir paskirstymo schemas, kuriuos rekomendavo nepriklausoma konsultacinė įmonė, o šio metodo principui turėjo pritarti Konkurencijos institucija, nes ji iki tol nereikė abejonių dėl INRAP įsipareigojimų vykdymo.
- (175) Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad, laikantis apskaitos atskyrimo principo, su INRAP veikla susijusios sąnaudos nustatomos tiesiogiai paskirstant darbų sąnaudas ir netiesiogiai paskirstant struktūrines sąnaudas, remiantis konkrečiomis paskirstymo schemomis, kurių nuoseklumas ir tinkamumas užtikrina kiekybinį priežastinį ryšį su darbo vienetais.

- (176) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, INRAP sąnaudų apskaita leidžia tiksliai nustatyti visas su kiekviena INRAP veikla susijusias sąnaudas, įskaitant neekonominio sektoriaus sąnaudas.
- (177) Prancūzijos valdžios institucijos ginčija skundo pateikėjo teiginį, kurį Komisija nurodė savo sprendime pradėti procedūrą, kad INRAP sąnaudų apskaitos metodas yra šališkas.
- (178) Jos paaiškina, kad, be to, jog nustatytas ryšys tarp sąnaudų apskaitos ir viešųjų subsidijų dydžio, jas stebina nepagrįstas teiginys dėl galimų pernelyg didelių viešųjų subsidijų. Šių subsidijų dydį Kultūros ministerija apskaičiuoja atsižvelgdama į veiklos ir biudžeto poreikius, atsirandančius INRAP vykdančioms viešųjų paslaugų užduotims. Šis įvertis vėliau pateikiamas Parlamentui, kuris jį patvirtina kaip biudžeto asignavimus, įtraukiamus į biudžeto įstatymą. 2018, 2019 ir 2020 finansiniais metais INRAP neekonominiam sektoriui mokėtų dotacijų veiklai dydis buvo stabilus (neįskaitant su COVID-19 susijusios paramos).
- (179) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, skundo pateikėjo tvirtinimas yra neteisingas ir todėl, kad per tuos trejus finansinius metus šios subsidijos buvo nepakankamos visoms šio sektoriaus veiklos sąnaudoms padengti, o išpareigojimai buvo dengiami iš konkurencinio sektoriaus pajamų ⁽⁷²⁾.
- (180) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad Audito Rūmams, kurie yra nepriklausoma institucija, pavesta nagrinėti, tikrinti ir įvertinti viešųjų finansų ataskaitas pagal galiojančius nacionalinius ir Europos standartus, įskaitant tuos, kurie susiję su sąnaudų apskaita (žr. 2012 m. dekretą, nurodantį 169 konstatuojamojoje dalyje).
- (181) Tačiau Audito Rūmai nepradėjo procedūros dėl INRAP. Priešingai, kaip jau minėta, 2016 m. metinėje ataskaitoje Audito Rūmai pabrėžė, kad INRAP biudžeto valdymo sistema buvo patobulinta.
- (182) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad 2020 m. Kultūros ministerijos vidaus rizikos kontrolės tarnyba (MCIMR) palankiai įvertino INRAP pastangas išlaikyti ir tobulinti vidaus kontrolės metodą. Be to, 2021 m. Bendroji ekonomikos ir finansų audito tarnyba (*Contrôle Général Économique et Financier*), kuri ekonomikos ir finansų ministro pavedimu vykdo kontrolės, audito ir konsultavimo funkcijas, visų pirma pagal 2017 m. balandžio 7 d. Dekretą Nr. 2017-510 ir 2012 m. lapkričio 7 d. Dekretą Nr. 2012-1246, nustatė, kad INRAP veiksmingai įgyvendino vidaus biudžeto ir apskaitos kontrolę, skirtą parengtų ataskaitų kokybei užtikrinti, ir atkreipė dėmesį į aukštą INRAP vidaus kontrolės priemonių lygį.
- (183) Remdamosi tuo, kas išdėstyta, Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad INRAP, kuris jau iki 2018 m. laikėsi apskaitos taisyklių ir norminių aktų reikalavimų, toliau stiprino ir tobulino esamą sąnaudų apskaitos sistemą, kad ji atitiktų didėjančius reikalavimus, įskaitant tuos, kuriuos 2018 m. nustatė Konkurencijos institucija, ir joje kuo tiksliau būtų atskiriamos išlaidos ir pajamos, susijusios su viešųjų paslaugų veikla, finansuojama viešosiomis lėšomis, nuo išlaidų ir pajamų, susijusių su konkurencine veikla, kaip patvirtina auditorių išvados.

5.4. Kryžminio subsidijavimo nebuvimas ir ginčijamų priemonių suderinamumas

5.4.1. Prancūzijos argumentai už kryžminio subsidijavimo nebuvimą

- (184) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad, vadovaujantis įrodinėjimo pareigos principais valstybės pagalbos byloje, būtent Europos Komisija turi įrodyti pagalbos buvimą.
- (185) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, Europos Sąjungos Bendrasis Teismas yra nusprendęs, kad apkaltinamasis įrodymas ir Komisijos sprendimo motyvai turi būti tokie, kad „suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti, kuo pagrįsta priimta priemonė, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę“ ⁽⁷³⁾. Jos taip pat paaiškina, kad iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog Komisija turi „užtikrinti, kad jos turima informacija, nors neišsami ir fragmentiška, <...> yra pakankamas pagrindas padaryti išvadą“, kad buvo suteikta pagalba ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁷²⁾ Remiantis Prancūzijos valdžios institucijų pateikta informacija, 2018–2020 m. laikotarpiu INRAP patyrė 1,88 mln. EUR nuostolį vykdydamas neekonominę veiklą.

⁽⁷³⁾ 2016 m. liepos 14 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Vokietijos Federacinė Respublika / Europos Komisija*, T-143/12, ECLI:EU:T:2016:406, 59 punktas.

⁽⁷⁴⁾ 2009 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Bendrijų Komisija / MTU Friedrichshafen GmbH*, C-520/07 P, ECLI:EU:C:2009:557, 56 punktas.

- (186) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, kalbant apie kryžminio subsidijavimo buvimo įrodymą, Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad negalima atmesti galimybių, jog „nesant atskiros įvairių veiklos rūšių apskaitos, buvo kryžminio subsidijavimo rizika <...>, kurią nustatyti taip pat turi nacionalinis teismas“ ⁽⁵⁵⁾.
- (187) Tačiau, Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, atsižvelgiant į tai, kad INRAP iš tiesų turėjo konkurencinei ir nekonkurencinei veiklai skirtą sąnaudų apskaitos sistemą, net jei, kaip pačios Prancūzijos valdžios institucijos pripažįsta, ta sistema buvo netobula, negalima nustatyti priežastinio ryšio tarp esamos, bet netobulos sąnaudų apskaitos ir kryžminio subsidijavimo buvimo.
- (188) Taigi, kaip teigia Prancūzijos valdžios institucijos, tai, kad Audito Rūmai ar Konkurencijos institucija atkreipė dėmesį į tai, jog INRAP sąnaudų apskaita galėtų būti patobulinta, jokia būdu nėra kryžminio subsidijavimo įrodymas.
- (189) Šiuo atžvilgiu jos atkreipia dėmesį į tai, kad Bendrasis Teismas yra nusprendęs, kad „priešingai nei teigia ieškovai, tai, kad Komisija paragino Prancūzijos vyriausybę užtikrinti, jog ateityje būtų patobulinta „La Poste“ apskaitos sistema, nesuteikia pagrindo daryti išvadą, kad priimdama [ginčijamą] sprendimą Komisija pripažino, jog egzistavo kryžminė subsidija“ ⁽⁵⁶⁾.

5.4.1.1. Finansavimo suderinamumas pagal BBIR 53 straipsnį

- (190) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad paveldo išsaugojimo tikslas galėjo lemti valstybės pagalbos suteikimą INRAP, nors ji padengė tik labai mažą jo konkurencinės veiklos dalį.
- (191) Tačiau Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad, priešingai nei nurodyta EVEHA pastabose, pateiktose atsakant į sprendimą pradėti procedūrą, jos neprivalo įrodyti, kad kompensacija už viešųjų paslaugų sąnaudas yra būtina, kaip apibrėžta VESP sprendime ⁽⁵⁷⁾.
- (192) Prancūzijos valdžios institucijos, laikydamosi nuomonės, kad INRAP konkurencinei veiklai skirtas finansavimas galėtų būti laikomas valstybės pagalba, jį deklaravo pagal BBIR 53 straipsnį, o konkrečiau – remdamosi pagrindų schema SA.42681, priimta BBIR 53 straipsnio įgyvendinimui.
- (193) Šiuo atžvilgiu Prancūzijos valdžios institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad BBIR 53 straipsnyje numatyta, jog pagalba paveldo išsaugojimui yra suderinama su vidaus rinka. Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad pagal BBIR 53 straipsnio 2 dalies b punktą, tokia pagalba gali būti skirta „materialiam paveldui, įskaitant visų formų kilnojamąjį ir nekilnojamąjį kultūros paveldą ir archeologines vietas, paminklus, istorines vietas ir pastatus; gamtos paveldui, susijusiam su kultūros paveldu arba jei valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos juos oficialiai pripažino kultūros arba gamtos paveldu“.
- (194) Be to, jos paaiškina, kad BBIR 53 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad „[p]agalba gali būti“ konkrečiai „b) veiklos pagalba“, tačiau atrodo, kad EVEHA savo pastabose šį principą ginčija.
- (195) Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, kalbant apie tinkamas finansuoti išlaidas, INRAP kaip veiklos pagalba sumokėtai pagalbai iš esmės taikomi BBIR 53 straipsnio 5 dalies d, e ir f punktai. Kalbant konkrečiau, ši pagalba leido finansuoti patalpų, reikalingų archeologiniams kasinėjimams visoje šalies teritorijoje vykdyti, nuomos ir įrengimo išlaidas, personalo išlaidas, skirtas visų mokslo sričių specialistų priėmimui ir nuolatinėms grupėms užtikrinti, kad visoje teritorijoje ir visose aplinkose būtų užtikrinti veiklos pajėgumai.

⁽⁵⁵⁾ 2010 m. birželio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-140/09, ECLI:EU:C:2010:335, 50 punktas.

⁽⁵⁶⁾ 198 m. kovo 25 d. Bendrojo Teismo sprendimas *FFSA ir kt. / Komisija*, C-174/97 P, ECLI:EU:T:1998:130, 193 punktas.

⁽⁵⁷⁾ 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, (OL L 7, 2012 I 11, p. 3).

- (196) Taigi Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad, priešingai nei savo pastabose teigia EVEHA, BBIR 53 straipsnis ir pagrindų schema SA.42681 sudaro pakankamą teisinį pagrindą INRAP veiklos išlaidų finansavimui, nes kitos sąlygos, atrodo, yra įvykdytos.
- (197) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia, kad suteikta pagalba atitinka BBIR 53 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus pagalbos intensyvumo reikalavimus, kuriuose numatyta galimybė gavėjui įskaiciuoti pagrįstą pelną. Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, pagrįsto pelno dydis negali būti ginčijamas, nes INRAP veiklos marža ⁽⁵⁸⁾ (palyginti su pajamomis), sudaranti [0,5–2,0] %, yra maža – tai, kad ji „labai maža“ Komisija pažymėjo sprendimo pradėti procedūrą 93 konstatuojamojoje dalyje.

5.4.1.2. Finansavimo suderinamumas pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą

- (198) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad, nepaisant galimo pagrindų schemos SA.42681, kuriai pagal BBIR 53 straipsnį taikoma išimtis, taikymo, sprendime pradėti procedūrą išdėstytos Komisijos pastabos dėl galimo INRAP suteiktos pagalbos suderinamumo pagal 107 straipsnio 3 dalies d punktą yra pagrįstos.
- (199) Prancūzijos valdžios institucijos aiškina, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkte numatyta, jog pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, gali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka, jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (200) Prancūzijos valdžios institucijos pažymi, kad pačios valstybės narės nustato, kurie projektai ir veiklos rūšys yra susiję su kultūros rėmimu ir paveldo išsaugojimu.
- (201) Jos paaiškina, kad, neatsižvelgiant į mastą ar kontekstą, kiekvienas INRAP veiksmas tiek neekonominėje, tiek ekonominėje srityje, pirmiausia vietoje, o vėliau ir vykdant tolesnius tyrimus prisideda prie archeologijos paveldo išsaugojimo ir kultūros politikos tikslų įgyvendinimo, be kita ko, apskritai skatindamas bendrą mokslo žinių pažangą, o kartu ir archeologijos paveldo išsaugojimą, taigi ir jo rėmimą.
- (202) Jos teigia, kad šis finansavimas, be kurio INRAP negalėtų vykdyti savo užduočių, yra skirtas tik kultūrai remti ir paveldui išsaugoti.
- (203) Jos tvirtina, kad šis finansavimas yra būtinas, kad INRAP galėtų vykdyti savo užduotis, t. y. saugoti, remti ir apsaugoti archeologijos paveldą. Be to, jis yra tinkamas ir proporcingas. Be šio finansavimo INRAP, kuris turi atlikti kasinėjimus kaip paskutinės vilties vykdytojas, negalėtų savarankiškai padengti su šiomis pareigomis susijusių išlaidų tik iš pajamų, gaunamų iš archeologinių kasinėjimų veiklos. Vadinasi, be šio finansavimo dalis INRAP vykdomų užduočių, susijusių su archeologijos paveldo apsauga, rėmimu ir apsaugojimu, ilgalaikėje perspektyvoje nebūtų įmanoma.
- (204) INRAP skirtas finansavimas kuo labiau atitinka jo biudžeto, finansinius ir veiklos poreikius. Prieš pradedant oficialią tyrimo procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos teigė, kad 2008–2020 m. veiklos marža (skaiciuojama pagal INRAP pajamas) buvo labai nedidelė ir sudarė tik [0,5–2,0] %, t. y. [...] mln. EUR skirtumą. Todėl, Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, INRAP nėra per daug finansuojamas viešosiomis lėšomis, kad galėtų vykdyti visą savo veiklą.
- (205) Vykdam oficialią tyrimo procedūrą Prancūzijos valdžios institucijos taip pat pateikė išsamius duomenis apie 2008–2021 m. laikotarpio pajamas ir išlaidas, susijusias su INRAP ekonomine ir neekonominė veikla:

⁽⁵⁸⁾ Veiklos marža apskaičiuojama taip: Veiklos marža = (pajamos – sąnaudos) / pajamos.

4 lentelė

INRAP neekonominio sektoriaus pajamos ir išlaidos 2008–2021 m. laikotarpiu

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Iš viso
NEEKONOMINIO SEKTORIAUS VIEŠASIS FINANSAVIMAS															
Priskirtas mokestis (RAP)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
INRAP neekonominė veikla	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kultūros ministerijos dotacija veiklai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Subsidija, kitos viešosios įstaigos	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
INRAP specialūs mokslinių tyrimų ir sklaidos projektai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Visas finansavimas	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
NEEKONOMINIO SEKTORIAUS IŠLAIDOS															
Vertinimai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Darbai 2001 m.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Moksliniai tyrimai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rėmimas	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Mokslinių tyrimų ir išsaugojimo centrai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Iš viso išlaidų	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nekonkurencinio sektoriaus pelnas															[...]

5 lentelė

INRAP ekonominio sektoriaus pajamos ir išlaidos 2008–2021 m. laikotarpiu

	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Iš viso
EKONOMINIO SEKTORIAUS PAJAMOS															
Kasinėjimai, 2003 m. įstatymas	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
AFAN atlikti kasinėjimai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Mokslinės paslaugos	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ekspertų konsultacijos ir mokymai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Tarpinė suma,	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,85	5,80	5,80	7,24	0,00	0,00	0,00	22,69
Iš viso konkurencinio sektoriaus pajamų	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
EKONOMINIO SEKTORIAUS IŠLAIDOS															
Kasinėjimai, 2003 m. įstatymas	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
AFAN atlikti kasinėjimai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Mokslinės paslaugos	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ekspertų konsultacijos ir mokymai	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Tarpinė suma,	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Mokesčių kreditas moksliniams tyrimams (CIR)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Iš viso išlaidų, atsižvelgus į	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (206) Iš Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos informacijos taip pat matyti, kad INRAP ekonominio sektoriaus pelnas (t. y. pajamų ir išlaidų skirtumas) 2008–2021 m. laikotarpiu sudaro maždaug [...] mln. EUR, o veiklos marža per visą laikotarpį siekia [2,8–4,6] %.
- (207) Be to, Prancūzijos valdžios institucijos paaiškina, kad INRAP veiklos finansavimas nedaro tokio poveikio prekybos sąlygoms ir konkurencijai, kuris prieštarautų bendram interesui.
- (208) Pasak Prancūzijos valdžios institucijų, jis daro labai menką poveikį prekybai, juo labiau kad savo pobūdžiu jis susijęs su iš esmės nacionalinio pobūdžio užduotimis bei paslaugomis ir su užduotimis, dėl kurių patiriamos viešųjų paslaugų sąnaudos. Bet koks neigiamas poveikis rinkai yra itin menkas, kaip rodo INRAP taikomos kainos kasinėjimų rinkoje, kurios, Prancūzijos valdžios institucijų teigimu ir priešingai nei teigia skundo pateikėjas, nedaro poveikio prekybos sąlygoms, nėra agresyvi kainodara ir nesukelia išstūmimo efekto, juo labiau kad per nagrinėjamą laikotarpį jos vidutiniškai buvo aukštesnės nei kainos, kurias prevencinės archeologijos srityje taiko kiti veiklos vykdytojai. Šiuo atžvilgiu Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad INRAP, vykdydamas konkurencinę veiklą, atidžiai stebi, kad bet koks pelnas, kuris gali būti uždirbamas iš bet kurio veiksmo, išliktų pagrįstas. Jos paaiškina, kad, atsižvelgdamas į Konkurencijos institucijos 2017 m. birželio 1 d. sprendimą, INRAP pradėjo taikyti priemonę, skirtą atskirų veiksmų maržoms apskaičiuoti prieš teikiant pasiūlymus dėl kasinėjimo darbų sutarčių. Ši priemonė leidžia standartizuoti metodiką, kartu užtikrinant, kad INRAP automatiškai gautų pelno. Taigi INRAP užtikrina, kad nustatant kiekvieno veiksmo prognozuojamą grynąjį pelną būtų visiškai atsižvelgta į visas sąnaudas. Prancūzijos valdžios institucijų teigimu, tai reiškia, kad INRAP niekada negalėtų atsidurti tokioje padėtyje, kurioje galėtų taikyti agresyvią kainodarą.

- (209) Be to, kalbant apie indėlį siekiant bendro intereso tikslo, Prancūzijos valdžios institucijų nuomone, neįvykdoma jokių abejonių, kad teigiamas poveikis gerokai viršija bet kokią galimą neigiamą poveikį, nes kalbama apie siekiamą teisėtą bendro intereso tikslą, t. y. archeologijos paveldo išsaugojimą, kurio priemonės nustato pačios valstybės narės ir kurio svarba taip pat pripažįstama SESV, pavyzdžiui, jos 36 straipsnyje, kalbant apie archeologinės reikšmės nacionalines vertybes.
- (210) Galiausiai Prancūzijos valdžios institucijos daro išvadą, kad, kiek tai susiję su INRAP skirtu finansavimu, tenkinami visi 107 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyti suderinamumo kriterijai.

6. NAGRINĖJAMŲ PRIEMONIŲ VERTINIMAS

6.1. Nagrinėjamų priemonių nustatymas

- (211) Abi nagrinėjamos priemonės, t. y. i) galimas INRAP neekonominės ir ekonominės veiklos kryžminis subsidijavimas bei ii) subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms, aprašomos šio sprendimo 3.1.1 ir 3.1.2 skirsniuose.
- (212) Pradėjusi procedūrą, Komisija negavo jokių pastabų nei iš EVEHA, nei iš Prancūzijos, kuriose būtų ginčijamas šių priemonių nustatymas.
- (213) Todėl Komisija atliko toliau pateikiamą analizę.

6.2. Valstybės pagalbos buvimas

- (214) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, „išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (215) Vadinasi tam, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, turi būti įvykdyti visi šie kriterijai:
- priemonė turi būti priskirtina valstybei ir finansuojama iš valstybinių išteklių;
 - priemonė turi būti atrankioji ir skirta ekonominę veiklą vykdančiai įmonei;
 - priemonė turi būti suteikiamas ekonominis pranašumas ir
 - priemonė turi būti iškraipoma konkurencija arba keliama jos iškraipymo grėsmė ir daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (216) Kadangi šie kriterijai yra kumuliaciniai, jei priemonė neatitinka vieno iš jų, ji negali būti laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

6.2.1. Subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms, susijusioms su prevencinės archeologijos kasinėjimais

6.2.1.1. Įmonės ir ekonominės veiklos sąvokos

- (217) Pagal suformuotą jurisprudenciją, „įmonės sąvoka apima bet kurį subjektą, kuris vykdo ekonominę veiklą, nepaisant jo teisinio statuso ir to, kaip jis finansuojamas“⁽⁵⁹⁾. Taigi tai, ar konkretus subjektas priskiriamas prie įmonių, visiškai priklauso nuo jo veiklos pobūdžio. Pasak Teisingumo Teismo, „bet kokia veikla, susijusi su prekių ir paslaugų siūlymu tam tikroje rinkoje, yra ekonominė veikla“⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵⁹⁾ 2000 m. rugsėjo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Pavlov ir kt.*, sujungtos bylos nuo C-180/98 iki C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, 74 punktas.

⁽⁶⁰⁾ Žr. 1987 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Italija*, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, 7 punktą; 1998 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Italija*, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, 36 punktą; 2000 m. rugsėjo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Pavlov ir kt.*, sujungtos bylos nuo C-180/98 iki C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, 75 punktą.

- (218) Kaip nurodyta 19–21 konstatuojamosiose dalyse, 2003 m. rugpjūčio 1 d. Įstatymu Nr. 2003-707 prevencinės archeologijos kasinėjimų rinka buvo atverta konkurencijai. Pagal Paveldo kodekso L.523-8 straipsnį, statytojai gali pasirinkti vieną toliau nurodytų vykdytojų, kad įgyvendintų valstybės potvarkį: i) INRAP, ii) vietos ar regiono archeologijos tarnybą arba iii) bet kurį kitą viešąjį ar privatųjį subjektą, jeigu jo mokslinė kompetencija yra akredituota valstybės.
- (219) Komisija pažymi, kad INRAP teikia mokamas paslaugas liberalizuotoje prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje, siekdama sudaryti sąlygas statytojams įvykdyti valdžios potvarkius prieš pradedant vykdyti teritorijų plėtros projektus ⁽⁶¹⁾.
- (220) Todėl INRAP prevencinės archeologijos kasinėjimų veikla yra ekonominė veikla. Šis priskyrimas ekonominei veiklai iš tiesų buvo pripažintas tiek Konkurencijos institucijos 2017 m. birželio 1 d. sprendime ⁽⁶²⁾, tiek jos pirmtakės (Konkurencijos tarybos, *Conseil de la Concurrence*) 1998 m. gegužės 19 d. nuomonėje dėl AFAN, kuri yra INRAP pirmtakė ⁽⁶³⁾.
- (221) Taigi nekyla abejonių, kad prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje INRAP iš tiesų yra įmonė pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (222) Šios išvados, kurią Komisija jau buvo padariusi savo sprendime pradėti procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos neginčija.

6.2.1.2. Valstybinių išteklių naudojimas ir priemonės priskirtinumas valstybei

- (223) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, valstybės pagalba gali būti tik valstybės arba iš valstybinių išteklių suteikta pagalba. Iš valstybinių išteklių tiesiogiai arba netiesiogiai suteikiamas pranašumas ir tokios priemonės priskyrimas valstybei yra dvi atskiros valstybės pagalbos buvimo sąlygos, kurios abi turi būti įvykdytos ⁽⁶⁴⁾.
- (224) Pirmą, kalbant apie priskirtinumo valstybei kriterijų, reikėtų pažymėti, kad INRAP finansavimas numatytas Paveldo kodekso L.524-1 straipsnyje ⁽⁶⁵⁾. Be to, subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms skiria Kultūros ministerija.
- (225) Todėl nėra jokių abejonių, kad ši priemonė priskirtina valstybei.
- (226) Antra, kalbant apie valstybinių išteklių kriterijų, reikėtų turėti omenyje, kad valstybiniai ištekliai apima visus viešojo sektoriaus išteklius ⁽⁶⁶⁾. Valstybiniai ištekliai gali būti perduodami įvairiai – kaip tiesioginės dotacijos, paskolos, garantijos, tiesioginės investicijos į bendrovių kapitalą ir išmokos natūra ⁽⁶⁷⁾. Viešojo subjekto skiriamos tiesioginės subsidijos pagal savo pobūdį yra valstybiniai ištekliai.
- (227) Taigi nagrinėjama priemonė, susijusi su galima pagalba konkurenciniam sektoriui, priskirtina Prancūzijos valstybei ir yra teikiama naudojant valstybinius išteklius.
- (228) Šios išvados, kurią Komisija jau buvo padariusi savo sprendime pradėti procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos taip pat neginčija.

⁽⁶¹⁾ Šiuo klausimu žr. šio sprendimo 19–20 konstatuojamąsias dalis.

⁽⁶²⁾ Žr. 2017 m. birželio 1 d. Konkurencijos institucijos sprendimo 57 punktą: „<...> prevencinės archeologijos kasinėjimai, kurių tikslai ir tvarka skiriasi nuo kitų archeologinio proceso etapų, yra <...> ekonominė veikla, kuri yra konkrečiai apibrėžta ir ribojama 2003 m. įstatymu“.

⁽⁶³⁾ 1998 m. gegužės 19 d. Konkurencijos tarybos nuomonė Nr. 98-A-07 dėl prašymo pateikti nuomonę dėl nacionalinės ir ES konkurencijos teisės taisyklių taikymo prevencinės archeologijos kasinėjimų veiklai: „prevencinės archeologijos kasinėjimų vykdymas yra ekonominė veikla“.

⁽⁶⁴⁾ Žr., pavyzdžiui, 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija / Komisija (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 24 punktą; 2006 m. balandžio 5 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Deutsche Bahn AG / Komisija*, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, 103 punktą.

⁽⁶⁵⁾ Žr. šio sprendimo 35 konstatuojamąją dalį.

⁽⁶⁶⁾ 1996 m. gruodžio 12 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Air France / Komisija*, T-358/94, EU:T:1996:194, 56 punktas.

⁽⁶⁷⁾ Komisijos pranešimas dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (OL C 262, 2016 7 19, p. 1), 51 punktas.

6.2.1.3. Priemonės atrankumas

- (229) Kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi būti atrankioji, t. y. ja turi būti teikiama pirmenybė „tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamybai“ pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (230) Subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms buvo suteiktos tik INRAP, nors tame pačiame sektoriuje, kuriame veikia INRAP, veiklą vykdo ir kitos įmonės, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Kadangi tai yra individuali pagalba, daroma prielaida, kad priemonė yra atrankioji ⁽⁶⁸⁾. INRAP yra vienintelis subjektas, gaunantis šias subsidijas. Todėl pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį priemonė yra atrankioji. Šios išvados, kurią Komisija jau buvo padariusi savo sprendime pradėti procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos taip pat neginčija.

6.2.1.4. Ekonominio pranašumo suteikimas

- (231) Kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, pranašumas – bet kokia ekonominė nauda, kurios įmonė nebūtų gavusi įprastomis rinkos sąlygomis, t. y. be valstybės intervencijos ⁽⁶⁹⁾. Pranašumu gali būti laikomas tiek teigiamos ekonominės naudos suteikimas, tiek ekonominės naštos palengvinimas ⁽⁷⁰⁾. Tai plati kategorija, apimanti bet kokią į įmonės biudžetą paprastai įtraukiamų mokesčių mažinimą ⁽⁷¹⁾.
- (232) Norint įvertinti, ar pranašumas suteiktas, įmonės, kuriai taikyta priemonė, finansinė būklė turėtų būti palyginta su įmonės finansine būkle tuo atveju, jeigu priemonė nebūtų buvusi taikyta ⁽⁷²⁾. Svarbu tik priemonės poveikis įmonei, todėl tai, ar pranašumą įmonė įgijo priverstinai, t. y. ji negalėjo jo išvengti ar atsisakyti, nėra svarbu ⁽⁷³⁾.
- (233) Iš esmės galima manyti, kad išlaidos, atsirandančios dėl valstybės nustatytų reguliavimo įpareigojimų, yra susijusios su ekonominei veiklai būdingomis išlaidomis, taigi bet koku šių išlaidų kompensavimu įmonei suteikiamas pranašumas ⁽⁷⁴⁾. Vadinas, tai, kad nauda nėra didesnė nei kompensacija už išlaidas, atsiradusias dėl nustatyto reguliavimo įpareigojimo, iš esmės nereikia, kad pranašumo nėra. Tas pats taikoma ir paramai, susijusiai su išlaidomis, kurių įmonė nebūtų patyrusi, jei dėl valstybės priemonės nebūtų atsiradusi paskata, nes nesant šios paskatos įmonė savo veiklą būtų organizavusi kitaip.
- (234) Šioje byloje priemonė yra metinė subsidija, skirta kompensuoti INRAP nuostoliams, patirtiems dėl išipareigojimų, nustatytų jam kaip paskutinės vilties vykdytoji prevencinės archeologijos kasinėjimų srityje. Todėl šių sąnaudų kompensavimas iš esmės INRAP suteikia ekonominį pranašumą.
- (235) Ekonominis pranašumas suteikiamas dėl to, kad INRAP yra atleidžiamas nuo tam tikros ekonominės naštos, kuri būtų tekusi jo biudžetui, ir gauna finansinių pajamų, kurių jis nebūtų gavęs įprastomis rinkos sąlygomis. Šios išvados, kurią Komisija jau buvo padariusi savo sprendime pradėti procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos taip pat neginčija.

⁽⁶⁸⁾ Žr. 2015 m. birželio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, 60 punktą.

⁽⁶⁹⁾ 1996 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *SFEI ir kt.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60 punktas; 1999 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ispanija / Komisija*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41 punktas.

⁽⁷⁰⁾ Pavyzdžiui, mokestinė nauda ar sumažintos socialinio draudimo įmokos.

⁽⁷¹⁾ 1994 m. kovo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, 13 punktas; 2000 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija / Komisija*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, 25 punktas; 1999 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Italija / Komisija*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, 15 punktas; 2005 m. kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, 36 punktas.

⁽⁷²⁾ 1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Italija / Komisija*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 13 punktas.

⁽⁷³⁾ 2003 m. spalio 15 d. Komisijos sprendimo 2004/339/EB dėl priemonių, kurias Italija suteikė įmonei „RAI SpA“, (OL L 119, 2004 4 23, p. 1) 69 konstatuojamoji dalis, 1998 m. lapkričio 26 d. generalinio advokato N. Fennelly išvada byloje *Prancūzija / Komisija*, C-251/97, ECLI:EU:C:1998:572, 26 punktas.

⁽⁷⁴⁾ 2015 m. kovo 25 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Belgija / Komisija*, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, 74–78 punktai.

- (236) Savo pastabose Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad viešųjų paslaugų sąnaudų kompensacija yra ne kompensacija už viešąją paslaugą pagal Sprendimą *Altmark*, o veiklos pagalba, kuriai taikomas BBIR 53 straipsnis. Remdamosi šiuo argumentu, Prancūzijos valdžios institucijos netiesiogiai pripažįsta, kad viešųjų paslaugų sąnaudų subsidija INRAP suteikia ekonominį pranašumą (BBIR taikomas tik valstybės pagalbai).
- (237) Tačiau, kaip Komisija nurodė sprendime pradėti procedūrą, subsidijų, skiriamų kaip viešųjų paslaugų sąnaudų kompensacija, atveju ekonominis pranašumas, kita vertus ir siekiant išsamumo, galėtų būti vertinamas atsižvelgiant į Sprendimą *Altmark* ⁽⁷⁵⁾. Tame sprendime buvo nustatyta, kad pranašumo buvimą galima atvesti, jeigu kompensacija už viešąją paslaugą atitinka keturias kumuliacines sąlygas:
- 1) kompensaciją gaunanti įmonė iš tikrųjų turi būti įpareigota vykdyti viešųjų paslaugų įsipareigojimus ir šie įsipareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti;
 - 2) kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turi būti objektyviai ir skaidriai nustatyti iš anksto;
 - 3) kompensacija negali viršyti to, kas būtina, siekiant padengti visas ar dalį sąnaudų, kurios patiriamos vykdant įsipareigojimus teikti viešąją paslaugą, atsižvelgiant į susijusias pajamas ir pagrįstą pelną, gaunamus už šių įsipareigojimų vykdymą;
 - 4) jeigu įmonė, turinti vykdyti viešųjų paslaugų įsipareigojimus, pasirinkta ne viešojo konkurso būdu, būtiniosios kompensacijos lygį privalo nustatyti remiantis įprastos, gerai valdomos įmonės, tinkamai apsirūpinusios transporto priemonėmis, kad galėtų patenkinti būtinus viešosios paslaugos poreikius, sąnaudų, kurias ji būtų patyrusi vykdydama minėtus įsipareigojimus, analize, atsižvelgiant į susijusias pajamas ir pagrįstą pelną, gautą už minėtų įsipareigojimų įvykdymą.
- (238) Atsižvelgiant į Sprendime *Altmark* nustatytą sąlygų kumuliacinį pobūdį, pakanka, kad nebūtų įvykdyta viena iš sąlygų, kad kompensacija būtų laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (239) Nedarant poveikio kitų sąlygų analizei, akivaizdu, kad kompensacija neatitinka bent jau ketvirtojo kriterijaus, nes INRAP užduotys nebuvo pavestos vykdant viešųjų pirkimų procedūrą ir nėra įrodymų, kad kompensacijos suma atitinka gerai valdomos įmonės sąnaudas.
- (240) Todėl Komisija daro išvadą, kad subsidijomis viešųjų paslaugų sąnaudoms suteikia INRAP ekonominį pranašumą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

6.2.1.5. Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (241) Valstybės taikoma priemonė laikoma iškraipiančia konkurenciją arba galinčia ją iškraipyti, jeigu dėl jos gavėjo konkurencinė padėtis gali pagerėti, palyginti su kitomis įmonėmis, su kuriomis jis konkuruoja ⁽⁷⁶⁾.
- (242) Taigi visais praktiniais tikslais paprastai laikoma, kad konkurencija yra iškraipoma pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kai tik valstybė suteikia kokiai nors įmonei finansinį pranašumą liberalizuotame sektoriuje, kuriame yra arba galėtų būti konkurencija ⁽⁷⁷⁾.
- (243) Kaip nurodyta 19–21 konstatuojamosiose dalyse, 2003 m. rugpjūčio 1 d. Įstatymu Nr. 2003-707 prevencinės archeologijos kasinėjimų rinka buvo atvarta konkurencijai. Todėl bet koks finansinis pranašumas, suteiktas INRAP vykdant ekonominę veiklą (pavyzdžiui, skiriant subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms), gali sustiprinti jo konkurencinę padėtį kitų prevencinės archeologijos veiklos vykdytojų atžvilgiu, bent jau nuo 2003 m. rugpjūčio 1 d.

⁽⁷⁵⁾ 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, 87–95 punktai.

⁽⁷⁶⁾ 1980 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Philip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11 punktas; 2000 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Alzetta*, sujungtos bylos T-298/97, T-312/97 ir kt., ECLI:EU:T:2000:151, 80 punktas.

⁽⁷⁷⁾ 2000 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Alzetta*, sujungtos bylos T-298/97, T-312/97 ir kt., ECLI:EU:T:2000:151, 141–147 punktai; 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

- (244) Kalbant apie poveikio prekybai kriterijų, suformuotoje jurisdikcijoje pripažįstama, jog nebūtina įrodyti, kad pagalba daro faktinį poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, o tik tai, kad ji gali daryti poveikį tokiai prekybai ⁽⁷⁸⁾.
- (245) 2003 m. rugpjūčio 1 d. Įstatymas Nr. 2003/707 leido veiklos vykdytojams iš kitų valstybių narių patekti į Prancūzijos rinką. Todėl finansinis pranašumas, kurį INRAP įgijo gavęs pagalbą jo konkurenciniam sektoriui subsidijų viešųjų paslaugų sąnaudoms forma, gali apsunkinti tų veiklos vykdytojų patekimą į rinką ir paveikti prekybą tarp valstybių narių. Šios išvados, kurią Komisija jau buvo padariusi savo sprendime pradėti procedūrą, Prancūzijos valdžios institucijos taip pat neginčija.

6.2.1.6. Išvada dėl subsidijų viešųjų paslaugų sąnaudoms priskyrimo valstybės pagalbai

- (246) Vykdydama oficialią tyrimo procedūrą, Komisija negavo jokių pastabų, kurios pakeistų jos vertinimą, kad subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms turėtų būti laikomos valstybės pagalba.
- (247) Todėl, atsižvelgdama į visas minėtas priežastis, Komisija daro išvadą, kad subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms yra valstybės pagalba, skirta INRAP.

6.2.2. *Galimas INRAP valstybės subsidijuojamos nekonkurencinės veiklos ir jos konkurencinės veiklos kryžminis subsidijavimas*

6.2.2.1. INRAP apskaitos atskyrimas

- (248) Kaip paaiškino EVEHA (žr. 86 konstatuojamąją dalį), skundo esmę sudaro galimas INRAP neekonominės veiklos ir jos ekonominės veiklos kryžminis subsidijavimas.
- (249) Sprendime pradėti procedūrą Komisija išsamiai išdėstė abejones, ar apskaita atskirta pakankamai, kad būtų užkirstas kelias INRAP nekonkurencinės ir konkurencinės veiklos kryžminiam subsidijavimui. Tačiau ji nepadarė galutinės išvados, kad apskaita nebuvo atskirta ir taigi kad tokiu būdu INRAP galėjo būti suteikta valstybės pagalba.
- (250) Atsižvelgdama į sunkumus, susijusius su INRAP taikomos sąnaudų apskaitos sistemos tinkamumo įvertinimu, Komisija sprendime pradėti procedūrą nepriėmė galutinės pozicijos dėl valstybės pagalbos, atsirandančios dėl galimo kryžminio subsidijavimo, buvimo, tačiau pažymėjo, kad bet kuriuo atveju ji galėtų įvertinti suderinamumą su vidaus rinka.
- (251) Tačiau savo pastabose, pateiktose atsakant į sprendimą pradėti procedūrą, EVEHA teigia (žr. 75 ir paskesnes konstatuojamąsias dalis), kad Komisija negali pareikšti nuomonės dėl priemonės suderinamumo, kol pirma nenustatė, ar ta priemonė yra valstybės pagalba. Šią poziciją patvirtino Teisingumo Teismas neseniai priimtame Sprendime *Vattenfall* ⁽⁷⁹⁾.
- (252) Todėl Komisija, prieš priimdama sprendimą dėl galimo tokios pagalbos, atsirandančios dėl galimo kryžminio subsidijavimo, suderinamumo, pirmiausia turi nustatyti, ar yra valstybės pagalba.
- (253) Vykdydama oficialią tyrimo procedūrą, Komisija gavo EVEHA pastabas šiuo klausimu (žr. 72 konstatuojamąją dalį), kuriose ji pakartojo savo nuomonę, kad 2008–2021 m. laikotarpiu nebuvo užtikrintas patikimas apskaitos atskyrimas.
- (254) Komisija taip pat gavo Prancūzijos valdžios institucijų argumentus (žr. 5.3 skirsnį), kuriuose teigiama, kad 2008–2018 m. INRAP jau taikė sąnaudų apskaitos sistemą, nors ją buvo galima „tobulinti“ (žr. 164 konstatuojamąją dalį), ir kad INRAP dar iki 2015 m. buvo išpareigojęs „įdiegti sąnaudų apskaitą, kad būtų pagerinta informacijos apie grynąsias kainas, jų struktūrą ir kintamuosius komponentus kokybė“. (žr. 165 konstatuojamąją dalį). Prancūzijos valdžios institucijos taip pat remiasi 2017 m. Konkurencijos institucijos sprendimu ⁽⁸⁰⁾, kuriame nebuvo nustatyta, kad trūksta tinkamo konkurencinės ir nekonkurencinės veiklos apskaitos atskyrimo, tačiau vis dėlto buvo pažymėta, kad „sistemą būtų galima patobulinti“. Galiausiai Prancūzijos

⁽⁷⁸⁾ Žr. 2015 m. sausio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Eventech / The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, 65 punktą; 2013 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Libert ir kt.*, sujungtos bylos C-197/11 ir C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, 76 punktą.

⁽⁷⁹⁾ 2024 m. birželio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Nyderlandai*, C-40/23 P, ECLI:EU:C:2024:492, 35 punktą.

⁽⁸⁰⁾ Žr. 29 išnašą.

valdžios institucijos nurodo, kad bent jau po 2018 m. INRAP sąnaudų apskaita užkirto kelią kryžminiam subsidijavimui, nes ji buvo sustiprinta ankstesniais metais (žr. 170 konstatuojamąją dalį). Tai nustatė audito įmonė, kuri 2018–2020 m. buvo samdoma kaip nepriklausomas auditorius (žr. 170–173 konstatuojamąsias dalis).

- (255) Be šių aplinkybių, Komisija pažymi, kad vykdydama oficialią tyrimo procedūrą ji atsižvelgė į 2023 m. gruodžio 18 d. ekspertų išvadą, kurią užsakė Paryžiaus komercinis teismas (*Tribunal de Commerce de Paris*) nagrinėjant EVEHA ieškinį prieš INRAP (pareikštą 2018 m. gruodžio 31 d.) dėl žalos, patirtos dėl įtariamų INRAP antikonkurencinių veiksmų, atlyginimo.
- (256) Pati ekspertų išvada grindžiama anksčiau nepriklausomo auditoriaus, nurodyto 254 konstatuojamojoje dalyje, atliktu auditu. Eksperto liudytojo išvada yra tokia:

„Apibendrinant, atlikę visus, mūsų nuomone, reikalingus patikrinimus, galime patvirtinti, kad INRAP 2021 m. liepos 1 d. pranešime pateikti duomenys yra iš jo sąnaudų apskaitos sistemos, kuri atitinka bendrąją apskaitą.

Dėl šioje išvadoje pateiktų ir pirmiau apibendrintų priežasčių galime patvirtinti apyvartos duomenis (pasiskirstymą tarp pelningo ir nepelningo sektorių) [paryškinta eksperto liudytojo].

Tačiau sąnaudų duomenų (kiekvieno iš abiejų veiklos sektorių tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų procentinio pasiskirstymo) negalime patvirtinti, nes nėra tam tikrų netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodikos, pagrįstos pakankamai objektyviais ir patikimais kriterijais [paryškinta eksperto liudytojo].

Tai savaime nereiškia, kad INRAP pateikti duomenys dėl netiesioginių sąnaudų paskirstymo yra neišvengiamai neteisingi. Tai reiškia, kad dabartinėmis sąlygomis pagrindinė abiejų veiklos sektorių (pelningo ir nepelningo) sąnaudų paskirstymo schema nėra pakankamai pagrįsta, kad būtų galima ją patvirtinti, juo labiau kad INRAP taikoma paskirstymo schema neatitinka įprastos praktikos panašiuose ekonominiuose sektoriuose. [pabraukta Komisijos]

- (257) Komisija pažymi, kad tam, jog neekonominės veiklos finansavimui nebūtų taikomos valstybės pagalbos taisyklės, atitinkama valstybė narė turi užtikrinti, kad šis finansavimas jokiais aplinkybėmis nebūtų naudojamas kitų ekonominių veiklų kryžminiam subsidijavimui ar netiesioginiam subsidijavimui.
- (258) Komisija taip pat pažymi, kad kryžminio subsidijavimo galima išvengti tvarkant atskirą apskaitą, tinkamai paskirstant sąnaudas ir pajamas bei užtikrinant, kad viešasis finansavimas nebūtų naudojamas kitai veiklai⁽⁸¹⁾.
- (259) Tačiau iš pirmiau pateiktos informacijos matyti, kad nepaisant ilgametės Komisijos, nacionalinių valdžios institucijų ar teismų kontrolės, nė vienas nepriklausomam auditoriui nepavyko nustatyti, kad naudojama (-os) INRAP patirtų sąnaudų paskirstymo tarp abiejų veiklos sektorių (ekonominio ir neekonominio) schema (-os) yra pakankamai pagrįsta (-os), kad būtų galima atmesti bet kokią kryžminio subsidijavimo riziką.
- (260) Todėl, nors Komisija sutinka su Prancūzijos argumentais dėl INRAP taikomos sąnaudų apskaitos sistemos ir Prancūzijos valdžios institucijų pastangų ją tobulinti (įskaitant ateityje), Komisija, baigdama oficialią tyrimo procedūrą, vis tiek turi įvertinti, ar INRAP suteikta valstybės pagalba kryžminio subsidijavimo forma.
- (261) Todėl remdamasi šia išvada Komisija įvertins, ar yra įvykdytos visos SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos.

6.2.2.2. Įmonės ir ekonominės veiklos sąvokos

- (262) Kaip nurodyta 217 konstatuojamojoje dalyje, ar konkretus subjektas priskiriamas prie įmonių, visiškai priklauso nuo jo veiklos pobūdžio. Pasak Teisingumo Teismo, „bet kokia veikla, susijusi su prekių ir paslaugų siūlymu tam tikroje rinkoje, yra ekonominė veikla“.

⁽⁸¹⁾ Žr. Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 212 punktą.

- (263) Šioje byloje galimas kryžminis subsidijavimas, kurį įtaria EVEHA, neva atsiranda dėl Prancūzijos valstybės INRAP nekonkurenciniam sektoriui skirto viešojo finansavimo.
- (264) Todėl būtina apibrėžti veiklos rūšių, kurioms skiriamas šis finansavimas, pobūdį, t. y. veiklos rūšis, susijusias su prevencinės archeologijos vertinimais, ataskaitų rengimu ir gautų žinių sklaida (žr. 2.1.1 skirsnį).
- (265) Kaip paaiškino Prancūzijos valdžios institucijos, vertinimo veikla yra visuotinės svarbos viešoji paslauga, už kurią statytojas nemoka paslaugos teikėjui.
- (266) Iš tiesų, kaip paaiškinama toliau, tikros šios veiklos rinkos nėra. Vertinimo veikla yra glaudžiai susijusi su valstybės viešosiomis funkcijomis, susijusiomis su teritorijų plėtra, kurių tikslas – apsaugoti archeologijos paveldą.
- (267) INRAP savo vertinimo veiklą finansuoja iš valstybės skiriamos subsidijos veiklai. Ši veikla yra visuotinės svarbos viešoji paslauga, skirta archeologijos paveldui išsaugoti. Ja siekiama, „atliekant tyrimus, apžvalgas ar darbus vietoje, nustatyti ir apibūdinti visus archeologijos paveldo elementus, kurie gali būti randami objekte, bei ataskaitoje pateikti išvadas“ (Paveldo kodekso R.523-15 straipsnio 1 dalis).
- (268) Vertinimo darbas baigiamas ataskaitos, kuri pateikiama valstybei, parengimu. Ataskaita yra neatsiejama vertinimo dalis, kurioje išdėstomi jo rezultatai. Ataskaitas rengia INRAP ir atitinkamos įgaliotos vietos ar regiono valdžios institucijų tarnybos. Jose pateikiama mokslinė informacija, leidžianti valstybei pavesti statytojams imtis atitinkamų paveldo apsaugos priemonių (prevencinės archeologijos kasinėjimų, plėtos projekto pakeitimų arba įtraukimo į istorinių paminklų sąrašą).
- (269) Šią veiklą griežtai reglamentuoja valstybė; ji nurodo atlikti vertinimus, išduoda leidimus jiems atlikti ir prižiūri jų įgyvendinimą, kuris pavedamas įgaliotai vietos ar regiono valdžios institucijos tarnybai arba INRAP. Statytojai negali pasirinkti, kas atliks vertinimą. Paskyrimo tvarka yra griežtai reglamentuojama teisės aktais: vertinimą pirmiausia turėtų atlikti įgaliotos vietos ar regiono valdžios institucijų tarnybos; jei jos to padaryti negali, vertinimą atlieka INRAP.
- (270) Vertinimo ataskaita yra moksliniai archeologiniai duomenys, administracinis dokumentas ir viešasis įrašas. Todėl archeologai gali ją be jokių apribojimų naudoti moksliniams tyrimams, nesusijusiems su teritorijų plėtra.
- (271) Mokslinė veikla (tyrimo projektų vykdymas, straipsnių rašymas, dalyvavimas moksliniuose simpoziumuose ir pan.) bei iniciatyvos, skirtos archeologinių radinių viešinimui (pagalba rengiant parodas ir pan.), yra vykdoma INRAP nepriklausomai nuo jo prevencinės archeologijos veiklos. Ji yra visiškai finansuojama iš INRAP subsidijos veiklai ir trečiosios šalys už ją nemoka.
- (272) Todėl, atsižvelgiant į tai, kaip prevencinės archeologijos vertinimo veiklą reglamentuoja ir organizuoja valstybė, ji nėra ekonominė ar konkurencinė:
- 1) pirma, prevencinės archeologijos vertinimo paslaugų rinkos nėra, nes valstybė nusprendė pavesti šią paslaugą teikti tik INRAP arba vietos ar regiono valdžios institucijoms;
 - 2) antra, ši veikla priskiriama valdžios institucijos prerogatyvų įgyvendinimui, kaip apibrėžta Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 17 punkte: „Sutarties 107 straipsnio 1 dalis netaikoma, kai valstybė veikia vykdydama viešuosius įgaliojimus arba kai valstybės sektoriaus subjektai veikia kaip valdžios institucijos“⁽⁸²⁾. Prevencinės archeologijos vertinimo veikla yra neatsiejamai susijusi su viešųjų įgaliojimų vykdymu, t. y. kaip valstybė nori valdyti miestų ir kaimo teritorijų planavimą bei išsaugoti archeologinį ir

⁽⁸²⁾ Tame pačiame Komisijos pranešimo punkte nustatyta, kad „Subjekto veikla gali būti laikoma viešųjų įgaliojimų vykdymu, kai ji priskirta pagrindinėms valstybės funkcijoms arba kai ji su tomis funkcijomis susijusi dėl savo pobūdžio, tikslo ir jai taikytinų taisyklių. Išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė nusprendžia taikyti rinkos mechanizmus, veikla, kuri yra neatsiejama nuo oficialiosios valdžios prerogatyvų ir kurią vykdo valstybė, paprastai nelaikoma ekonomine veikla“.

istorinį paveldą. Šiuo atžvilgiu akivaizdu, kad prevencinės archeologijos vertinimo veiklos tikslas yra nustatyti, ar objekte yra žmonių gyvenimo praeityje pėdsakų, naudojant tinkamą įrangą ir remiantis itin specializuotomis mokslinėmis žiniomis. Ši analizė yra būtina archeologijos paveldui išsaugoti ir ja siekiama viešojo intereso tikslo, neturintčio ekonominio aspekto. Tai yra archeologijos paveldo apsaugos veikla, kuri yra neatsiejama nuo mokslinių tyrimų vykdymo „siekiant daugiau žinių ir geresnio suvokimo“ bei „mokslinių tyrimų rezultatų skleidime[o]“, kaip apibrėžta Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 31 punkte;

- 3) galiausiai, atsižvelgiant į prevencinės archeologijos vertinimą, kurie visoje šalyje atliekami standartizuotai, specifinį pobūdį ir vaidmenį, taip pat į tai, kad nėra tikros šios rūšies paslaugų rinkos, atrodo, kad vertinimo veikla yra nepakeičiama, kaip apibrėžta Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 36 punkte ⁽⁸³⁾.
- (273) Taigi šiuo atveju nekalbama apie veiklą, susijusią su prekių ir paslaugų siūlymu tam tikroje rinkoje. Todėl šios kultūrinės ir mokslinės užduotys, kuriomis siekiama ne pelno, o viešojo intereso tikslo, yra neekonominio pobūdžio pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (274) Be to, Komisijos pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos 34 punkte nustatyta, kad „[t]am tikra su kultūra, paveldo išsaugojimu ir gamtos apsauga susijusi veikla, atsižvelgiant į ypatingą jos pobūdį, gali būti vykdoma nekomerciniu pagrindu, taigi ji gali būti neekonominio pobūdžio“, o tokia, atrodo, yra INRAP vertinimo veikla.
- (275) Be to, Komisijos pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos 37 punkte nustatyta, kad „[t]ašį atvejais, kai subjektas vykdo kelių rūšių kultūrinę ar paveldo išsaugojimo veiklą, kurios dalis yra neekonominė veikla, kaip nurodyta 34 ir 36 punktuose, o dalis – ekonominė veikla, tokiame subjektui skirtam viešajam finansavimui valstybės pagalbos taisyklės bus taikomos tik tiek, kiek jis bus naudojamas su ekonomine veikla susijusioms išlaidoms padengti“.
- (276) Kadangi šioje byloje su vertinimo veikla susijęs viešasis finansavimas neapima ekonominės veiklos, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, Komisija mano, kad jam iš principo neturėtų būti taikomos valstybės pagalbos taisyklės.
- (277) Ta pati išvada taikoma veiklai, susijusiai su moksliniais tyrimais ir jų rezultatų viešinimu, nes tai yra mokslinių tyrimų vykdymas „siekiant daugiau žinių ir geresnio suvokimo“ bei „mokslinių tyrimų rezultatų skleidimas“, kaip apibrėžta Komisijos pranešimo 31 punkte.
- (278) Tuo remdamasi Komisija mano, kad ši veikla nėra ekonominė veikla pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį ir todėl jai netaikomos valstybės pagalbos taisyklės.
- (279) Tačiau bet koks INRAP neekonominės veiklos, kuri iš esmės nepatenka į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, ir jo ekonominės veiklos kryžminis subsidijavimas turėtų poveikį prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkai, nes tai leistų INRAP gauti Prancūzijos valstybės paramą, kurią jis galėtų panaudoti prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje.
- (280) Kaip nurodyta 217–221 konstatuojamosiose dalyse, neįmanoma abejonių, kad prevencinių archeologinių kasinėjimų rinkoje INRAP yra ekonominę veiklą vykdanči įmonė pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (281) Todėl, atsižvelgdama į Komisijos analizę, pateiktą 248–261 konstatuojamosiose dalyse, ir į jos išvadą, kad negalima patvirtinti patikimo apskaitos atskyrimo, kuris užkirstų kelią kryžminiui subsidijavimui, Komisija daro išvadą, kad dalis viešojo finansavimo, skirto INRAP neekonominei veiklai, suteikia pranašumą įmonei pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes tas finansavimas gali būti panaudotas archeologiniams kasinėjimams.

⁽⁸³⁾ Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 36 punktas: „Be to, daugelio rūšių kultūrinė ar paveldo išsaugojimo veikla, vertinant objektyviai, yra nepakeičiama (pvz., viešųjų archyvų, kuriuose saugomi unikalūs dokumentai, tvarkymas), todėl tokia veikla neturi ir tikros rinkos. Komisijos nuomone, tokia veikla taip pat būtų laikoma neekonominio pobūdžio veikla“.

6.2.2.3. Valstybinių išteklių naudojimas ir priemonės priskirtinumas valstybei

- (282) Bet koks galimas INRAP kryžminis subsidijavimas 2008–2021 m. laikotarpiu apimtų dalį toliau nurodyto viešojo finansavimo, skirto INRAP neekonominei veiklai (žr. 36 konstatuojamąją dalį):
- a) iki 2015 m. gruodžio 31 d. – dalį pajamų iš prevencinės archeologijos mokesčio (RAP);
 - b) subsidijas iš biudžeto asignavimų;
 - c) nuo 2016 m. sausio 1 d. – subsidiją veiklai, kurią Kultūros ministerija skyrė Biudžeto įstatyme numatytų biudžeto asignavimų forma (175 programa) ⁽⁸⁴⁾;
 - d) subsidiją veiklai, kurią Kultūros ministerija skyrė Biudžeto įstatyme numatytų biudžeto asignavimų forma (186 programa) ⁽⁸⁵⁾;
 - e) įvairias subsidijas iš Prancūzijos ar užsienio viešųjų subjektų, išskyrus prižiūrinčias ministerijas ⁽⁸⁶⁾.
- (283) Pirma, kaip nurodyta 224 konstatuojamojoje dalyje, Komisija pažymi, kad INRAP finansavimas numatytas Paveldo kodekso L.524-1 straipsnyje ⁽⁸⁷⁾ ir kad ši finansavimą skiria Prancūzijos valstybė arba viešieji subjektai.
- (284) Antra, Komisija mano, kad minėtas finansavimas (282 konstatuojamoji dalis) yra valstybiniai ištekliai. Prancūzijos valdžios institucijos nurodė, kad RAP, bent jau iki 2015 m. gruodžio 31 d., buvo taikomas kaip mokestis, skirtas tiesiogiai remti: i) Nacionalinį prevencinės archeologijos fondą (toliau – FNAP) ir ii) vertinimo vykdytojus (INRAP ir vietos ar regiono valdžios institucijas). Pagal suformuotą jurisprudenciją mokestis, kuris nustatomas ir privalomai paskirstomas gavėjams (šiuo atveju FNAP ir vertinimo vykdytojams) pagal nacionalinės teisės aktus ⁽⁸⁸⁾, laikomas valstybiniu ištekliumi.
- (285) Be to, kaip nurodyta šio sprendimo 226 konstatuojamojoje dalyje, viešojo subjekto (Kultūros ministerijos ar kito viešojo subjekto) suteiktos subsidijos iš esmės yra valstybiniai ištekliai.

6.2.2.4. Priemonės atrankumas

- (286) Kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi būti atrankioji, t. y. ja turi būti teikiama pirmenybė „tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamybai“ pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (287) Klausimas dėl INRAP neekonominės veiklos ir ekonominės veiklos kryžminio subsidijavimo susijęs tik su pačiu INRAP, nors kitos įmonės, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, veikia tame pačiame ekonominiame ir konkurenciniame sektoriuje, kuriame veikia INRAP.
- (288) Kadangi tai yra individuali pagalba, daroma prielaida, kad priemonė yra atrankioji ⁽⁸⁹⁾. INRAP yra vienintelis finansavimo gavėjas ir negalima atmesti galimybių, kad šis finansavimas prisideda prie jos ekonominės veiklos.
- (289) Todėl pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį priemonė yra atrankioji.

⁽⁸⁴⁾ Prancūzijos valdžios institucijos nurodė, kad 2016 m. sausio 1 d. ši subsidija pakeitė tiesioginį INRAP renkamą RAP, kuris nuo tada pervedamas į bendrąjį valstybės biudžetą.

⁽⁸⁵⁾ Prancūzijos valdžios institucijos nurodė, kad ši dotacija prisideda prie INRAP mokslinių tyrimų ir kultūros sklaidos užduočių finansavimo.

⁽⁸⁶⁾ Prancūzijos valdžios institucijos nurodė, kad šios subsidijos buvo skiriamos tiksliniams, nekonkurenciniams veiksams, visų pirma skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus, ir kad jų sumos buvo palyginti nedidelės.

⁽⁸⁷⁾ Žr. 35 konstatuojamąją dalį.

⁽⁸⁸⁾ Žr., pavyzdžiui, 1977 m. kovo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Steinike & Weinlig / Vokietija*, C-78/76, 21–22 punktus.

⁽⁸⁹⁾ Žr. 2015 m. birželio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, 60 punktą.

6.2.2.5. Ekonominio pranašumo suteikimas

- (290) Kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, pranašumas – bet kokia ekonominė nauda, kurios įmonė nebūtų gavusi įprastomis rinkos sąlygomis, t. y. be valstybės intervencijos. Pranašumu gali būti laikomas tiek teigiamos ekonominės naudos suteikimas, tiek ekonominės naštos palengvinimas. Tai plati kategorija, apimanti bet kokią į įmonės biudžetą paprastai įtraukiamų mokesčių mažinimą.
- (291) Pirma, Komisija pažymi, kad nesant jokios garantijos, jog 282 konstatuojamojoje dalyje nurodyta valstybės finansavimo dalis nenaudojama INRAP ekonominės veiklos kryžminiam subsidijavimui, negalima atmesti galimybės, kad INRAP gali būti atleistas nuo išlaidų, susijusių su jo ekonominės veiklos vykdymu.
- (292) Antra, Komisija remiasi 237–240 konstatuojamosiose dalyse patektu vertinimu, kas Sprendimas *Altmark* netaikomas subsidijoms, skirtoms viešųjų paslaugų sąnaudoms padengti, ir laikosi nuomonės, kad tas sprendimas netaikytinas ir šiai priemonei.
- (293) Kadangi INRAP turi ekonominį pranašumą, kurio jis nebūtų turėjęs įprastomis rinkos sąlygomis, ir jo finansinė būklė yra geresnė dėl valstybės ar kitų viešųjų subjektų intervencijos, reikia daryti išvadą, kad INRAP turi ekonominį pranašumą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

6.2.2.6. Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (294) Išvada, kad valstybės suteikta priemonė iškraipo konkurenciją arba gali kelti tokią grėsmę, daroma tada, kai dėl to gavėjo konkurencinė padėtis gali pagerėti, palyginti su kitomis įmonėmis, su kuriomis jis konkuruoja.
- (295) Taigi visais praktiniais tikslais paprastai laikoma, kad konkurencija yra iškraipoma pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kai tik valstybė suteikia kokias nors įmonei finansinį pranašumą liberalizuotame sektoriuje, kuriame yra arba galėtų būti konkurencija.
- (296) Kaip nurodyta šio sprendimo 19–21 konstatuojamosiose dalyse, 2003 m. rugpjūčio 1 d. Įstatymu Nr. 2003-707 prevencinės archeologijos kasinėjimų rinka buvo atvarta konkurencijai. Todėl bet koks INRAP suteiktas pranašumas konkurenciniame sektoriuje (visų pirma dėl kryžminio subsidijavimo lėšomis, gautomis už neekonominę veiklą) galėtų sustiprinti jo konkurencinę padėtį kitų prevencinių archeologinių kasinėjimų vykdytojų atžvilgiu.
- (297) Kalbant apie poveikio prekybai kriterijų, suformuotoje jurisdikcijoje pripažįstama, jog nebūtina įrodyti, kad pagalba daro faktinį poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, o tik tai, kad ji gali daryti poveikį tokiai prekybai.
- (298) 2003 m. rugpjūčio 1 d. Įstatymas Nr. 2003/707 leido veiklos vykdytojams iš kitų valstybių narių patekti į Prancūzijos rinką. Atitinkamai finansinis pranašumas, kurį turi INRAP ir kurį lemia pagalba jo konkurenciniam sektoriui kryžminio subsidijavimo forma, gali apsunkinti tų veiklos vykdytojų patekimą į rinką ir paveikti prekybą tarp valstybių narių.
- (299) Todėl Komisija mano, kad priemonė turi būti laikoma galinčia iškraipyti konkurenciją ir daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

6.2.2.7. Išvada dėl priskyrimo pagalbai, nes INRAP sąnaudų apskaitos sistema nesuteikia jokios garantijos, kad nėra kryžminio subsidijavimo

- (300) Remdamasi pirmiau pateiktais paaiškinimais, Komisija mano, kad įvykdžiusi oficialią tyrimo procedūrą ji negavo jokių įtikinamų įrodymų, leidžiančių galutinai atmesti kryžminio subsidijavimo buvimą. Nepriklausomų auditorių parengtose apskaitos ataskaitose, visų pirma jau minėtoje naujausioje 2023 m. gruodžio 18 d. ataskaitoje (žr. 255 ir 256 konstatuojamąsias dalis), pabrėžiama, kad nėra tam tikrų netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodikos, pagrįstos pakankamai objektyviais ir patikimais kriterijais. Todėl ataskaitose pagrindinė INRAP patirtų sąnaudų, susijusių su jo ekonomine ir neekonominė veikla, paskirstymo schema nepatvirtinta.

- (301) Kadangi i) pagrindinės sąnaudų paskirstymo schemos, kuri yra vienintelė priemonė, leidžianti išvengti kryžminio subsidijavimo, nepriklausomi auditoriai nepatvirtino, nors buvo atlikti keli auditai, ir ii) visos SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra įvykdytos, Komisija daro išvadą, kad dalis viešojo finansavimo, kurį INRAP gavo savo neekonominei veiklai, pagal tą straipsnį yra valstybės pagalba, nes ji gali būti panaudota vykdam ekonominę veiklą prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje.

6.3. Nagrinėjamų priemonių neteisėtumas

- (302) Komisija pažymi, kad Prancūzijos valdžios institucijos jau skyrė subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms ⁽⁹⁰⁾, taip pat finansavimą, kuris gali būti panaudotas INRAP ekonominės veiklos kryžminiam subsidijavimui.
- (303) Kadangi Prancūzijos valdžios institucijos apie šias priemones nepranešė prieš jas įgyvendindamos, jos neįvykdė savo pareigos pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, todėl INRAP suteikta valstybės pagalba yra neteisėta.

6.4. Nagrinėjamų priemonių suderinamumas

- (304) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad nagrinėjamos viešųjų paslaugų sąnaudoms taikoma pagrindų schema SA.42681 (patvirtinta remiantis BBIR 53 straipsniu) (žr. 192–197 konstatuojamąsias dalis).
- (305) Tačiau, atsižvelgdama į savo išvadą, kad apskaitos atskyrimas nebuvo patikimas ir griežtas (žr. 6.2.2.1 skirsnį), Komisija mano, kad bent viena iš BBIR 53 straipsnio sąlygų nėra įvykdyta. BBIR 53 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad „<...> pagalbos suma neviršija sumos, kuri būtina veiklos nuostoliams padengti, ir pagrįsto pelno atitinkamu laikotarpiu. Tai užtikrinama *ex ante*, remiantis pagrįstomis prognozėmis, arba taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą“. Kadangi nėra griežto ir patikimo ekonominės ir neekonominės veiklos apskaitos atskyrimo, būtų neįmanoma tiksliai nustatyti tų sąnaudų ir pajamų, susijusių su archeologinių kasinėjimų veikla, ypač tais atvejais, kai INRAP veikia kaip paskutinės vilties vykdytojas. Konkrečiai, BBIR 53 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad veiklos pagalbos atveju tinkamos finansuoti išlaidos yra „veiklos išlaidos, tiesiogiai susijusios su <...> projektu“, „išlaidos personalui, dirbančiam <...> vykdam projektą“ ir „išorės konsultantų ir paslaugų teikėjų konsultacinių ir paramos paslaugų sąnaudos“. Šioje byloje neįmanoma iš anksto nustatyti projektų, kuriuos vykdam INRAP veiks kaip paskutinės vilties vykdytojas, o kai kurios su šia konkrečia veikla susijusios išlaidos (žr. 3 lentelę), pavyzdžiui, papildomos patalpų eksploatavimo sąnaudos, nėra susijusios su konkrečiais projektais, nes tai yra nuolatinės, struktūrinės sąnaudos.
- (306) Todėl Komisija mano, kad, nors Prancūzijos valdžios institucijos šį teisinį pagrindą nurodė kaip priežastį, dėl kurios pagalba turėtų būti laikoma suderinama, jis šioje byloje netaikytinas.
- (307) Todėl būtina išnagrinėti, ar INRAP gautam finansavimui taikomas kuris nors iš SESV 107 straipsnio 3 dalyje nurodytų pagrindų. Pagalba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jeigu Komisija mano, kad jai taikomas vienas iš SESV 107 straipsnio 3 dalyje išvardytų pagrindų ⁽⁹¹⁾.
- (308) Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą suderinama su vidaus rinka galima laikyti pagalbą, skirtą kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (309) Kadangi priemonės, kurias ginčija EVEHA, – tiek subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms padengti, tiek galimos kryžminės subsidijos – priskiriamos archeologinių kasinėjimų veiklos viešojo finansavimo sričiai, jos visos kartu sudaro su kultūros rėmimu ir paveldo išsaugojimu susijusios ekonominės veiklos finansavimą. Todėl abiejų priemonių suderinamumas turi būti vertinamas remiantis 107 straipsnio 3 dalies d punktu.

⁽⁹⁰⁾ Dėl 305 konstatuojamojoje dalyje nurodytų priežasčių Komisija mano, kad nagrinėjamai pagalbai netaikoma išimtis, pavyzdžiui, BBIR, ir todėl ji yra neteisėta pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.

⁽⁹¹⁾ SESV 107 straipsnio 3 dalyje nustatytos išimtys susijusios su: a) pagalba, skirta tam tikrų regionų ekonominei plėtrai skatinti; b) pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti arba kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti; c) pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sektorių plėtrai skatinti; d) pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, ir e) kitomis pagalbos rūšimis, kurios gali būti nustatomos Tarybos sprendimu.

- (310) Prancūzijos valdžios institucijos rėmėsi šiuo teisiniu pagrindu teigdamos, kad abi priemonės yra suderinamos su vidaus rinka (žr. 199–210 konstatuojamąsias dalis).
- (311) Visų pirma Prancūzijos valdžios institucijos paaiškino, kad kiekvienas INRAP veiksmas ekonominiame sektoriuje prisidėjo prie archeologinio paveldo išsaugojimo ir kultūros politikos tikslų įgyvendinimo, visų pirma saugant ir puoselėjant archeologinį paveldą (žr. 201 konstatuojamąją dalį) Prancūzijoje.
- (312) Jos taip pat visų pirma paaiškino, kad, kalbant apie archeologinius kasinėjimus, kuriuos INRAP vykdė kaip paskutinės vilties vykdytojas, jis negalėtų vykdyti savo užduočių be finansavimo, kurį ginčija EVEHA. Prancūzijos valdžios institucijos teigė, kad visas INRAP gaunamo finansavimo tikslas buvo remti kultūrą ir išsaugoti paveldą (žr. 202 konstatuojamąją dalį).
- (313) Galiausiai jos nurodė, kad INRAP skirtas finansavimas buvo skirtas tik jo biudžeto, finansiniams ir veiklos poreikiams padengti, nes 2008–2020 m. INRAP veiklos marža buvo labai nedidelė ir sudarė tik [0,5–2]%, t. y. likutis sudarė [...] mln. EUR (žr. 204 konstatuojamąją dalį), ir kad finansavimas negalėjo paveikti prekybos sąlygų ir konkurencijos tokiu mastu, kuris prieštarautų bendram interesui (žr. 207 ir 208 konstatuojamąsias dalis).
- (314) Priešingai, savo pastabose, pateiktose atsakant į sprendimą pradėti procedūrą, EVEHA teigė, kad toks suderinamumo vertinimo požiūris nėra teisiškai pagrįstas (žr. 4.1 ir 4.2 skirsnius).

6.4.1. *Dėl galimybės bendrai įvertinti nagrinėjamų priemonių suderinamumą remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu*

- (315) Prieš analizuodama nagrinėjamų priemonių suderinamumą, Komisija turi išnagrinėti EVEHA argumentus ir nustatyti, ar jie yra pagrįsti, ir, jei taip, ar galiausiai nebūtų galimas sprendime pradėti procedūrą numatytas bendras suderinamumo vertinimas remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu.

6.4.1.1. EVEHA argumentai dėl bendro požiūrio nepriimtino

- (316) EVEHA teigia, kad prieš atliekant suderinamumo vertinimą priemonė pirmiausia turi būti pripažinta valstybės pagalba (žr. 74–75 konstatuojamąsias dalis), kad šis pripažinimas turi būti atliekamas dėl kiekvienos veiklos rūšies atskirai, atsižvelgiant į kiekvieną atitinkamą rinką (žr. 76–78 konstatuojamąsias dalis), ir kad viso finansavimo neįmanoma pripažinti valstybės pagalba, nes valdžios institucijos tvirtina, jog kai kurios INRAP vykdomos veiklos rūšys yra neekonominio pobūdžio (žr. 79–81 konstatuojamąsias dalis). Be to, EVEHA teigia, kad, remiantis jos pačios atlikta Komisijos sprendimų dėl valstybės pagalbos analize, nagrinėdama priemonių rinkinio suderinamumą, Komisija iš esmės turi nustatyti ir išnagrinėti kiekvieną priemonę atskirai, kad įvertintų, ar ji yra valstybės pagalba, ir ar ji yra suderinama su vidaus rinka (žr. 82 konstatuojamąją dalį).

6.4.1.2. Komisijos analizė atsakant į EVEHA pateiktus argumentus

- (317) Pirma, atsižvelgiant į tai, kad dėl 6.2 skirsnyje nurodytų priežasčių nagrinėjamos priemonės turi būti laikomos valstybės pagalba, pirmasis EVEHA pateiktas argumentas (žr. 316 konstatuojamąją dalį) praktiškai netenka prasmės.
- (318) Antra, kadangi tiek subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms, tiek bet kokios kryžminės subsidijos skiriamos prevencinės archeologijos kasinėjimams, kurie sudaro vieną ir tą pačią veiklą (neatsižvelgiant į tai, kaip jie finansuojami) ir vieną atitinkamą rinką, šiuo klausimu pateiktas argumentas taip pat netenka prasmės.
- (319) Trečia, neatsižvelgiant į tai, kad didelė dalis INRAP gauto finansavimo skiriama neekonominei veiklai (žr. 262–278 konstatuojamąsias dalis), Komisijos nustatyta valstybės pagalba (žr. 6.2 skirsnį) skirta tik prevencinės archeologijos kasinėjimams, kurių ekonominis pobūdis nėra ginčijamas. Taigi dėl tos pačios priežasties EVEHA pateiktas argumentas netenka prasmės.

- (320) Galiausiai, kalbant apie argumentą dėl Komisijai neva tenkančios pareigos (arba jos sprendimų priėmimo praktikos) nustatyti kiekvieną pagalbos priemonę ir vėliau kiekvieną iš jų atskirai išnagrinėti siekiant nustatyti, ar ji turėtų būti laikoma valstybės pagalba ir ar ji yra suderinama su vidaus rinka, Komisija pažymi, kad ji atskirai nustatė pagalbos priemones (subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms ir galimas kryžmines subsidijas) ir padarė išvadą, kad jos buvo skirtos tai pačiai ekonominei veiklai, t. y. INRAP vykdomai prevencinės archeologijos kasinėjimų veiklai, ir kad ši veikla gali būti laikoma kultūrine, nes ji prisideda prie paveldo išsaugojimo. Taigi Komisija ir vėl mano, kad EVEHA pateiktas argumentas netenka prasmės.

6.4.1.3. EVEHA argumentai dėl 107 straipsnio 3 dalies d punkto netaikymo

- (321) Pirma, EVEHA savo pastabose teigia, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas netaikomas nagrinėjamosioms priemonėms, nes tiek pagal suformuotą jurisprudenciją, tiek Komisijos sprendimų priėmimo praktiką taikomas griežtas bendras bet kokios formos kryžminio subsidijavimo draudimas (žr. 86–89 konstatuojamąsias dalis).
- (322) Antra, EVEHA teigia, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas turi būti taikomas siaurai ir netaikomas bendroms subsidijoms kultūros srityje (žr. 91 ir 92 konstatuojamąsias dalis). Be to, EVEHA teigia, kad 107 straipsnio 3 dalies d punktas gali būti taikomas ne vienam veiklos vykdytoji suteiktai pagalbai, o tik pagalbai, suteiktai veiklos vykdytojų grupei, prisidedančiai prie sektoriaus plėtros (žr. 93 konstatuojamąją dalį).
- (323) Trečia, EVEHA teigia, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas akivaizdžiai netaikomas nagrinėjamosioms priemonėms, nes Prancūzijos valdžios institucijos niekada nesirėmė juo kaip pagrindu teigdamos, kad pagalba turėtų būti laikoma suderinama.

6.4.1.4. Komisijos analizė atsakant į EVEHA pateiktus argumentus

- (324) Pirma, priešingai nei teigia EVEHA, neekonominės ir ekonominės veiklos kryžminis subsidijavimas tiesiog sąlygoja situaciją, kai finansavimas, kuriam kitu atveju nebūtų taikoma SESV 107 straipsnio 1 dalis (nes jis pirmiausia skiriamas neekonominei veiklai remti, žr. 262–278 konstatuojamąsias dalis), laikomas valstybės pagalba pagal tą straipsnį, jeigu tas finansavimas gali būti panaudotas ekonominei veiklai (šiuo atveju – archeologiniams kasinėjimams).
- (325) Nors SESV 107 straipsnio 1 dalyje iš tiesų nustatytas bendrasis principas, kad valstybės pagalba yra draudžiama, to paties straipsnio 2 ir 3 dalyse leidžiama tokią pagalbą tam tikromis sąlygomis pripažinti suderinama su vidaus rinka. Tai, kad finansavimas galėtų būti panaudotas kryžminiam subsidijavimui, neturi ypatingos įtakos SESV 107 straipsnio taikymui, o siekiant įvertinti jo suderinamumą su vidaus rinka, finansavimas turi būti nagrinėjamas kaip pagalba archeologinių kasinėjimų veiklai.
- (326) Antra, pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą, „pagalbą, skirtą kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui“, galima laikyti suderinama su vidaus rinka.
- (327) Nesant konkrečių gairių dėl pagalbos kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, Komisija privalo vertinti šiems tikslams siekti skirtų priemonių suderinamumą tiesiogiai remdamasi Sutartimi.
- (328) Taigi tam, kad valstybės pagalba būtų laikoma suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą, ji turi atitikti dvi sąlygas: pirma, ji turi būti skirta kultūrai remti arba paveldui išsaugoti, o antra, formuluojant neigiamai, ji neturi trikdyti prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (329) Todėl Komisija daro išvadą, kad, priešingai nei teigia EVEHA, tam, kad pagalba būtų laikoma suderinama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą, ji nebūtinai turi būti skirta konkrečiam kultūros projektui.

- (330) Be to, jeigu pagalba atitinka abu reikalavimus, Komisija mano, kad nėra įtikinamų priežasčių atmesti suderinamumą remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu vien todėl, kad pagalba skirta vienam veiklos vykdytojui, o ne tame pačiame sektoriuje veikiančių veiklos vykdytojų grupei. SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu nedraudžiama teikti individualios pagalbos, o Komisija pažymi, kad EVEHA šiuo atžvilgiu nesiremia jokia jurisprudencija ar Komisijos sprendimų priėmimo praktika.
- (331) Trečia, Komisija pažymi, kad būtent ji turi įvertinti valstybės pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, neatsižvelgdama į tai, kaip konkrečią priemonę kvalifikuoja valstybė narė. Antra, Komisija pažymi, kad vykdant oficialią tyrimo procedūrą Prancūzijos valdžios institucijos paaiškino, jog, jų nuomone, nagrinėjamos priemonės yra suderinamos remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu, ir pateikė savo nuomonės motyvus (žr. 199–210 konstatuojamąsias dalis). Atitinkamai EVEHA argumentams negalima pritarti.

6.4.1.5. Išvada dėl SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkto taikymo visoms nagrinėjamosioms pagalbos priemonėms

- (332) Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytus argumentus, Komisija daro išvadą, kad, nepaisant to, jog EVEHA iš esmės prieštarauja Komisijos sprendime pradėti procedūrą pasiūlytam suderinamumo vertinimui remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu, nė vienas iš EVEHA argumentų nesuteikia pagrindo manyti, kad šis požiūris negali būti taikomas nagrinėjamosioms priemonėms.

6.4.2. Nagrinėjamų priemonių suderinamumas pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą

- (333) Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą, „pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti“, gali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka, „jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui“.
- (334) Taigi, kad pagalbai būtų taikomas šis straipsnis, ji i) turi būti skirta kultūrai remti arba paveldui išsaugoti ir ii) ji neturi veikti prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje taip, kad prieštarautų bendram interesui.

6.4.2.1. Kultūros rėmimas ir paveldo išsaugojimas

- (335) Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą, kad pagalba būtų laikoma suderinama, ji turi būti skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti.
- (336) Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad pačios valstybės narės nustato, kurie projektai ir veiklos rūšys yra susiję su kultūros rėmimu ir paveldo išsaugojimu. Komisija turi tik teisę savo nuožiūra nuspręsti, ar atitinkama valstybė narė padarė akivaizdžių vertinimo klaidų.

6.4.2.1.1. Pagalbos remiamų kultūrinės veiklos rūšių nustatymas

- (337) Pirmą, Komisija pažymi, kad pagal Paveldo kodekso L.523-1 straipsnį INRAP, be kita ko, yra įpareigotas vykdyti prevencinės archeologijos kasinėjimus⁽⁹²⁾ ir veikti kaip paskutinės vilties vykdytojas tais atvejais, kai joks kitas vykdytojas nenori arba negali teikti šios paslaugos.
- (338) Todėl iš L.523-1 straipsnio vienareikšmiškai akivaizdu, kad INRAP gautas finansavimas, susijęs su jo vykdoma archeologinių kasinėjimų veikla, įskaitant finansavimą, kuris sudaro nagrinėjamas valstybės pagalbos priemones, yra skirtas Prancūzijos archeologijos paveldui remti ir išsaugoti.
- (339) Be to, Paveldo kodekso L.521-1 straipsnyje aiškiai nurodyta, kad su prevencine archeologija susijusi veikla skirta (archeologiniam) paveldui išsaugoti, o tai yra vienas iš SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytų pagrindų.

⁽⁹²⁾ Žr. 10 konstatuojamąją dalį.

6.4.2.1.2. Įrodymas, kad pagalba iš tiesų remiama kultūra ir išsaugomas paveldas

- (340) Kaip vykdant oficialią tyrimo procedūrą paaiškino Prancūzijos valdžios institucijos (žr. 5.2.1 ir 5.2.2 skirsnius), finansavimo, kurį INRAP gauna vykdydamas ekonominę veiklą (t. y. prevencinės archeologijos kasinėjimus), tikslas ir poveikis yra kultūros rėmimas ir paveldo išsaugojimas.
- (341) Pirma, Komisija pažymi, kad dalis INRAP gaunamo viešojo finansavimo (subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms) leidžia INRAP vykdyti teises pareigas ir padengti (tik) dalį teisės aktais jam nustatytų bendrojo intereso sąnaudų siekiant užtikrinti, kad prevenciniai kasinėjimai būtų tinkamai atliekami bet kokiomis aplinkybėmis, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis teritorijų plėtros ir statybos rinkai.
- (342) INRAP privalo: i) turėti kompetenciją, apimančią visus archeologinius laikotarpius ir geomorfologines sąlygas; ii) vykdyti kasinėjimus tais atvejais, kai statytojams rengiant konkursus nepateikiama jokių pasiūlymų, iii) perimti kasinėjimų objekto valdymą, jei veiklos vykdytojas nebevykdo išipareigojimų; šias užduotis Prancūzijos valdžios institucijos, vykdydamos savo viešuosius įgaliojimus, yra pripažinusios svarbiomis remiant paveldo išsaugojimą.
- (343) Antra, kaip ir kiti vieši bei privatūs veiklos vykdytojai, INRAP dalyvauja kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo veikloje atlikdamas teisės aktais numatytus archeologinius kasinėjimus (be išipareigojimų veikti kaip paskutinės vilties vykdytojas), siekdamas išsaugoti Prancūzijos archeologijos paveldą. Kadangi bet koks galimas kryžminis subsidijavimas dėl viešojo finansavimo neišvengiamai būtų panaudotas archeologinių kasinėjimų rinkoje, jis taip pat prisidėtų prie kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo.
- (344) Archeologiniai kasinėjimai yra neatsiejama Prancūzijos įgyvendinamos paveldo išsaugojimo politikos dalis. Palyginti su vertinimo ir mokslinių tyrimų veikla (kuri yra parengiamieji veiksmai siekiant nustatyti, ar esama galimų objektų, sudarančių neatsiejamą Prancūzijos archeologijos paveldo dalį), archeologiniai kasinėjimai yra pagrindinė to paveldo išsaugojimo veikla, nes leidžia konkrečiai nustatyti ir išsaugoti paveldą, nesuteikiant kol dar nėra kilęs pavojus, kad jis gali būti pakeistas dėl statybos darbų. Tai, kad šioms kasinėjimams atlikti reikalingas valdžios leidimas, rodo jų svarbą Prancūzijos valstybei. Leidimą išduoda valstybė (Kultūros ministerija ir Mokslinių tyrimų ministerija), pasikonsultavusi su Nacionaline archeologinių tyrimų taryba (CNRA). Tai užtikrina, kad leidimą gavę archeologinės veiklos vykdytojai turėtų reikiamą mokslinę kompetenciją ir veiklos pajėgumus, kartu nurodant archeologinius laikotarpius, kuriems organizacijai suteiktas leidimas (paleolitas, neolitas, metalų amžiai, antika, viduramžiai, naujieji laikai, naujausieji laikai).

6.4.2.1.3. Vertinimas, ar pagalba ir (arba) veikla atitinka galiojančius Europos teisės aktus

- (345) Visų pirma, Komisija pažymi, kad pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą galima leisti teikti valstybės pagalbą kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, nukrypstant nuo bendro principo, kad valstybės pagalba yra draudžiama.
- (346) Komisija taip pat pažymi, kad kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo tikslai yra aiškiai įtvirtinti SESV 167 straipsnyje, kuriame nustatyta: „Sąjunga prisideda prie valstybių narių kultūrų klestėjimo, gerbdama jų nacionalinę ir regioninę įvairovę ir kartu iškeldama bendrą kultūros paveldą“ ir „Sąjunga veikia siekdama skatinti valstybės nares bendradarbiauti, o prireikus – paremti ir papildyti jų veiklą šiose srityse: – Europos tautų kultūros ir istorijos gerėsimo pažinimo ir populiarinimo, <...> – europinės reikšmės kultūros paveldo išsaugojimo ir apsaugos <...>“.
- (347) Galiausiai Komisija pažymi, kad vykdant oficialią tyrimo procedūrą šalys nenurodė jokių galiojančių ES teisės aktų pažeidimų.
- (348) Taigi Komisija neturi pagrindo abejoti, kad priemonės ir veikla, kuriai skiriama pagalba, atitinka galiojančius ES teisės aktus.

6.4.2.2. Pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui

6.4.2.2.1. Rinkų, kurioms pagalba daro poveikį, nustatymas

- (349) Atsižvelgiant į 47, 48 ir 218–222 konstatuojamosiose dalyse pateiktus paaiškinimus, rinka, kuriai daro įtaką EVEHA ginčijama pagalba, yra prevencinės archeologijos kasinėjimų rinka. Ši rinka yra atvira konkurencijai, joje veikia INRAP ir kiti privatūs veiklos vykdytojai, pavyzdžiui, EVEHA.

6.4.2.2.2. Teigiamo pagalbos poveikio nustatymas

- (350) INRAP suteikta pagalba turi keletą teigiamų padarinių kultūros rėmimui ir paveldo išsaugojimui.
- (351) Visų pirma tai, kad INRAP dalyvauja visuose archeologijos paveldo išsaugojimo proceso etapuose (nuo vertinimo iki kasinėjimų ir rėmimo), iš esmės išskiria jį iš veiklos vykdytojų, veikiančių tik archeologinių kasinėjimų rinkoje.
- (352) Be to, Komisija pažymi, kad būtent archeologinių kasinėjimų rinkoje INRAP turi konkrečių pareigų, būtent:
a) vykdyti kasinėjimus tais atvejais, kai statytojams rengiant konkursus nepateikiama jokių pasiūlymų⁽⁹³⁾,
b) perimti objekto valdymą, jei veiklos vykdytojas nebevykdo išpareigojimų⁽⁹⁴⁾. Šiuo tikslu INRAP turi kompetenciją, apimančią visą šalį, visus archeologinius laikotarpius ir visas geomorfologines aplinkybes.
- (353) Dėl to INRAP veikla rinkoje ne visada grindžiama tik pelno siekimu (ypač kai jis veikia kaip paskutinės vilties vykdytojas ir ne visada gauna numatytą atlygį), todėl valstybės teikiama finansinė parama jam yra būtina užduotims vykdyti.
- (354) Be to, šis aspektas išskiria INRAP iš valstybės akredituotų privačių veiklos vykdytojų, nes jie, remdamiesi savo komercine politika ir siekdami pelno, gali pasirinkti savo veiklos geografinę sritį, taip pat archeologinius laikotarpius ir sritis, kuriose nori plėtoti savo kompetenciją.
- (355) Todėl INRAP gaunama pagalba jam leidžia atlikti pagrindinį vaidmenį Prancūzijos paveldo išsaugojimo srityje, o (dėl jo pareigų) jo buvimas rinkoje taip pat leidžia mažesniems privatiems rinkos dalyviams sutelkti dėmesį į konkrečius projektus / veiklą, nepatiriant naštos, kuri tenka INRAP.

6.4.2.2.3. Neigiamo pagalbos poveikio konkurencijai ir prekybai tarp valstybių narių ribojimas

- (356) Toliau pateiktame skirsnyje Komisija vertina veiksnius, kurie padeda sumažinti nagrinėjamos priemonės neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai tarp valstybių narių.
- (357) Todėl Komisija atsižvelgia į toliau nurodytus principus:
- 1) valstybės intervencijos būtinybė: valstybės pagalbos priemonė turi būti skiriama tuo atveju, kai ja galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, pašalinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant teisingumo ar sanglaudos problemą;
 - 2) pagalbos priemonės tinkamumas: siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama priemonė siekiant norimo tikslo;
 - 3) pagalbos proporcingumas: pagalbos dydis ir pagalbos intensyvumas turi būti minimalūs, kiek to reikia indėliui į ekonominę veiklą paskatinti, ir minimalūs, kiek to reikia, kad atitinkama (-os) įmonė (-ės) turėtų paskatų atlikti papildomas investicijas arba vykdyti papildomą veiklą, ir
 - 4) pagalbos skaidrumas.

⁽⁹³⁾ Miestų planavimo kodekso L.523-10 straipsnis ir šio sprendimo 147 konstatuojamoji dalis.

⁽⁹⁴⁾ Miestų planavimo kodekso L.523-13 straipsnis ir šio sprendimo 147 konstatuojamoji dalis.

6.4.2.2.3.1. Pagalbos poreikis

- (358) Norint įrodyti pagalbos būtinumą, reikia nustatyti, kad šios priemonės sudaro sąlygas vykdyti kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo veiklą, kuri kitu atveju nebūtų vykdoma arba bent jau nebūtų vykdoma tomis pačiomis sąlygomis.
- (359) INRAP suteikta pagalba leidžia jam vykdyti konkrečias Prancūzijos teisės aktais nustatytas pareigas, ypač tais atvejais, kai INRAP veikia kaip paskutinės vilties vykdytojas atliekant prevencinės archeologijos kasinėjimus.
- (360) Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad, kaip paaiškino Prancūzijos valdžios institucijos, INRAP nustatytos pareigos archeologinių kasinėjimų rinkoje nėra pelningos ir dėl jų patiriami dideli nuostoliai, kurių bendra suma siekia apie [...]–[...] mln. EUR per metus (žr. 148–149 konstatuojamąsias dalis).
- (361) Be to, Komisija pažymi, kad valstybės pagalba, teikiama kaip subsidija viešųjų paslaugų sąnaudoms, nėra pakankama INRAP patiriamoms papildomoms sąnaudoms padengti (taip buvo, pavyzdžiui, 2015–2021 m., kai dėl šių pareigų susidarė apie [7–28] mln. EUR deficitas, nepaisant gautų viešųjų subsidijų). Tai tampa dar akivaizdžiau, jei atsižvelgiama į tai, kad iki 2015 m. INRAP turėjo savarankiškai ir negaudamas jokios valstybės pagalbos padengti šias papildomas sąnaudas, kurias patyrė dėl paskutinės vilties vykdytojo pareigų. 2008–2015 m. laikotarpiu⁽⁹⁵⁾ vien tik iš pajamų, gautų archeologinių kasinėjimų rinkoje, INRAP padengė šių darbų sąnaudas, kurias valstybė būtų galėjusi atlyginti, kaip tai įvyko po 2015 m.
- (362) Vadinas, be finansavimo (tiesiogiai per subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms arba galimą kryžminį subsidijavimą) INRAP nebūtų galėjęs veikti kaip paskutinės vilties vykdytojas archeologinių kasinėjimų rinkoje.
- (363) Todėl Komisija mano, kad viešasis finansavimas, skirtas INRAP archeologinių kasinėjimų veiklai remti, yra būtinas, kad būtų pasiektas Prancūzijos valdžios institucijų nustatytas paveldo išsaugojimo tikslas.

6.4.2.2.3.2. Pagalbos tinkamumas

- (364) Priemonė yra tinkama politikos priemonė kultūrinei veiklai remti ir paveldui išsaugoti, kai to paties rezultato neįmanoma pasiekti taikant kitas, rinką mažiau iškraipiančias politikos priemones ar kitokio pobūdžio rinką mažiau iškraipiančias priemones.
- (365) Dėl priemonių tinkamumo Komisija pažymi, kad jos yra valstybės subsidijos, skirtų sudaryti sąlygas INRAP vykdyti ekonominę veiklą prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje, ypač tais atvejais, kai INRAP prisiima sąnaudas, kurių nebūtų prisiėmęs, jei veiktų tik komerciniais pagrindais, kaip kiti rinkoje veikiantys privatus subjektai.
- (366) Kaip Komisija paaiškino sprendime pradėti procedūrą, kitos pagalbos formos, kurios galbūt mažiau iškraipo rinką, pavyzdžiui, grąžintini avansai arba pagalbos formos, pagrįstos skolos ar nuosavo kapitalo priemonėmis (pvz., valstybės garantijos, akcijų paketo įsigijimas arba paskolų ar kapitalo suteikimas lengvatinėmis sąlygomis), greičiausiai neleistų INRAP savo pareigų vykdyti tokiu pačiu mastu.
- (367) Kadangi pagalba, viena vertus, skirta sudaryti sąlygas INRAP vykdyti užduotis nesiekiant pelno (ir neekonominiu pagrindu), o, kita vertus, ištaisyti rinkos nepakankamumą prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje, nebūtų įmanoma užtikrinti INRAP gyvybingumo, jeigu būtų naudojamos ne tiesioginės dotacijos, o kitos priemonės.
- (368) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad nagrinėjamos pagalbos priemonės yra tinkama priemonė kultūrai remti ir Prancūzijos paveldui išsaugoti, apimanti veiksmų grandinę, skirtą archeologijos paveldui tirti, išsaugoti ir remti.

⁽⁹⁵⁾ Paveldo kodekso L.523-10 straipsnis, kuriuo INRAP nustatyta ši pareiga, įsigaliojo 2004 m. vasario 24 d., t. y. iki skunde nurodyto laikotarpio.

6.4.2.2.3.3. Pagalbos proporcingumas

- (369) Pagalba laikoma proporcinga tik tuo atveju, jei to paties elgesio pokyčio nebūtų galima pasiekti skiriant mažesnę pagalbą ir mažiau iškraipant rinką. Kitaip tariant, pagalbos suma turi būti ne didesnė nei būtina, kad būtų užtikrintas kultūros rėmimas ir paveldo išsaugojimas, sudarant sąlygas vykdyti veiklą, kuriai skirta pagalba.
- (370) Atsižvelgdama į Prancūzijos valdžios institucijų pateiktą informaciją, pagrįstą INRAP apskaitos duomenimis ir finansinėmis ataskaitomis (kurių bendras patikimumas, išskyrus aspektus, susijusius su sąnaudų paskirstymo schemomis, dėl kurių Komisija padarė išvadą, kad priemonės yra pagalba, nėra ginčijamas jokiose ekspertų išvadose, žr. 256 konstatuojamąją dalį), Komisija daro išvadą, kad INRAP per nagrinėjamą laikotarpį suteikta pagalba yra proporcinga siekiamiems tikslams, t. y. kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, ir kad pagalbos pobūdis riboja bet kokius galimus konkurencijos iškraipymus.
- (371) Visų pirma Komisija pažymi, kad subsidijos viešųjų paslaugų sąnaudoms, kurios buvo skiriamos tik nuo 2015 m., nebuvo pakankamos, kad padengtų sąnaudas, patiriamas dėl visuotinės svarbos pareigų, nustatytų INRAP kaip paskutinės vilties vykdytoji, veikiančiam visoje Prancūzijos teritorijoje ir galinčiam aprėpti visus archeologinius laikotarpius (žr. 1 lentelę, 3 lentelę). Be to, Komisija mano, kad gautas finansavimas toli gražu nepadengia visų sąnaudų, kurias INRAP patyrė 2008–2021 m. laikotarpiu (arba nuo 2004 m. ⁽⁹⁶⁾).
- (372) Be to, kalbant apie pagalbos, suteiktos dėl galimo kryžminio subsidijavimo, proporcingumą, Komisija atkreipia dėmesį į toliau nurodytus aspektus.
- (373) Pirma, iš Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos informacijos matyti, kad INRAP taiko sąnaudų apskaitą, atitinkančią bendruosius apskaitos principus, todėl konkurencinės veiklos tiesiogines sąnaudas galima teisingai atskirti nuo nekonkurencinės veiklos sąnaudų (žr. 161–173 konstatuojamąsias dalis). Remiantis įvairiomis apskaitininkų ataskaitomis, buvo galima patvirtinti su apyvarta susijusius skaičius, visų pirma konkurencinio ir nekonkurencinio sektorių pasiskirstymą (žr. 256 konstatuojamąją dalį).
- (374) Antra, iš Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos informacijos matyti, kad pagalba, suteikta dėl bet koks galimo INRAP vykdomo kryžminio subsidijavimo, padengtų tik tam tikras netiesiogines sąnaudas (mišraus sektoriaus sąnaudas). Nebūdamas visiškai įsitikinęs INRAP atlikto paskirstymo pagrįstumu, atestuotasis apskaitininkas mano, kad šių sąnaudų paskirstymo schemas nėra grindžiamos pakankamai objektyviais ir patikimais rodikliais, nors jos sudaro tik palyginti nedidelę dalį visų INRAP sąnaudų, patiriamų archeologinių kasinėjimų rinkoje.
- (375) Trečia, iš Komisijos turimos informacijos akivaizdu, kad nė vienas iš auditorių ar atestuotųjų apskaitininkų, kurių buvo paprašyta pareikšti nuomonę dėl INRAP sąnaudų apskaitos, negalėjo vienareikšmiškai nustatyti jokių įrodymų, kad INRAP buvo teikiamos kryžminės subsidijos, juo labiau negalėjo kiekybiškai įvertinti tokio kryžminės subsidijavimo dydžio. Todėl Komisija laiko neįtikinamais EVEHA teiginius, kad dėl kryžminio subsidijavimo INRAP gauna tiek daug pagalbos, jog prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje gali taikyti agresyvią kainodarą ir taip nepagrįstai iškraipyti tą rinką.
- (376) Kalbant apie visą INRAP gautą pagalbą ⁽⁹⁷⁾, Komisija, remdamasi Prancūzijos valdžios institucijų pateikta informacija (žr. 204 konstatuojamąją dalį), pažymi, kad 2008–2021 m. laikotarpiu INRAP veiklos marža, susijusi su jos ekonomine veikla, sudarė [2,8–4,6] % (žr. 5 lentelę). Tai, atrodo, paneigia galimybę, kad INRAP veikla tapo pelningesnė dėl kompensacijos permokos. Galima palyginti, kad Kano administracinis teismas 2024 m. gegužės 23 d. sprendime (kurį į bylos medžiagą įtraukė EVEHA ⁽⁹⁸⁾) pažymėjo, kad 2021 m. ir 2022 m. EVEVA uždirbo vidutinį 6 % grynąjį pelną. Be to, tai, kad INRAP per tą laikotarpį turėjo teigiamą grynąją maržą, kartu rodo, kad kainos, kurias INRAP taikė vykdydamas ekonominę veiklą, leido uždirbti pelno, todėl mažiau tikėtina, kad jis dėl kryžminio subsidijavimo būtų taikęs agresyvią kainodarą.

⁽⁹⁶⁾ Žr. 95 išnašą.

⁽⁹⁷⁾ Būtent subsidijas viešųjų paslaugų sąnaudoms ir pagalbą dėl galimo kryžminio subsidijavimo.

⁽⁹⁸⁾ Žr. 114 konstatuojamąją dalį.

- (377) Be to, iš Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos informacijos matyti, kad 2009–2024 m. INRAP atliko [40–53] % archeologinių kasinėjimų Prancūzijoje (šiek tiek daugiau nei [3 600–4 000] kasinėjimų), o [38–50] % kasinėjimų per tą patį laikotarpį (šiek tiek daugiau nei [3 300–3 700] kasinėjimų) atliko kiti vykdytojai (leidimą turintys privatūs veiklos vykdytojai arba leidimą turinčios vietos valdžios institucijos). Tai rodo, kad archeologinių kasinėjimų rinka toli gražu nėra uždara visiems, išskyrus INRAP, dėl kainų, kurias jis neva gali nustatyti dėl galimo veiklos kryžminio subsidijavimo (žr. 1 lentelę). Tą pačią išvadą galima padaryti ir remiantis rinkos dalimi pagal archeologinių kasinėjimų vertę 2009–2024 m. laikotarpiu; 43 % (daugiau nei [0,9–1,3] mlrd. EUR) bendros vertės teko ne INRAP, o kitiems veiklos vykdytojams (įgaliotoms vietos ar regiono valdžios institucijų tarnyboms ir privatiems veiklos vykdytojams) (žr. 2 lentelę).
- (378) Ši tendencija, tiek pagal atliktų kasinėjimų skaičių, tiek INRAP rinkos dalį (pagal vertę), per visą skunde nurodytą laikotarpį išliko stabili. Ilgainiui netgi matoma mažėjimo tendencija ⁽⁹⁹⁾, o tai patvirtintų, kad dėl INRAP gautos pagalbos konkurencija nėra iškraipoma.
- (379) Kalbant apie INRAP taikomas kainas, Komisija taip pat pažymi, kad nagrinėdamas vidaus teisinius ginčus, susijusius su viešųjų pirkimų sutarčių dėl archeologinių kasinėjimų sudarymu su INRAP, administracinis teismas nusprendė, kad INRAP siūlomų kainų ir jo konkurentų (visų pirma EVEHA) kainų skirtumas paaiškinamas esminiais skirtumais, susijusiais su žmogiškaisiais ir materialiniais ištekliais, skiriamais tam pačiam darbui (ir kad šis skirtumas nebuvo susijęs su tuo, jog dėl kryžminio subsidijavimo INRAP taikė gerokai mažesnes kainas).

„Be to, iš tyrimo, ypač iš Pojė bendros vietos valdžios institucijos atliktos išsamios INRAP ir „Éveha“ taikomų kainų lyginamosios analizės (dokumentas, kuris laikomas komercine paslaptimi ir nėra pateiktas rungimosi principu pagrįstame procese), matyti, kad, vertinant abu veiklos vykdytojus, INRAP kartais taiko didesnes vieneto kainas už žmogiškuosius išteklius, o kai INRAP kainos yra mažesnės, skirtumas yra tik nežymus, o vieneto kainos už medžiagas yra daugiau ar mažiau vienodos. Iš tiesų ši analizė rodo, kad abiejų veiklos vykdytojų kainų skirtumą lemia kiekiai, kuriuos kiekvienas iš jų skyrė prevencinio kasinėjimo darbams, o šis „Éveha“ rodiklis yra beveik 35 % didesnis. Taigi abiejų pasiūlymų kainų skirtumas nėra susijęs su tuo, kad INRAP taiko gerokai mažesnes kainas; priešingai, jis atsiranda dėl skirtingų išteklių, kuriuos skyrė kiekvienas konkurso dalyvis. Iš dokumentų, kurie nėra pateikti rungimosi principu pagrįstame procese, taip pat matyti, kad INRAP, vykdydamas nagrinėjamą sutartį, galėjo įvertinti savo preliminarį grynąjį maržą.“ (Reno administracinis teismas, 2024 m. kovo 27 d., EVEHA / *Communauté de communes Poher communauté*, Nr. 2401238).

„Vadinasi INRAP, nustatydamas siūlomų paslaugų kainą, savo pasiūlyme atsižvelgė į visas tiesiogines ir netiesiogines sąnaudas ir kad, nors dirvožemio nukasimo ir kasinėjimų kainos yra panašios, „Éveha“ pasiūlymo kaina tyrimo etape yra gerokai didesnė už laimėjusio konkurso dalyvio kainą dėl to, kiek žmonių ji ketino skirti šiam darbo etapui, visų pirma antropologiniams tyrimams. Kalbant konkrečiau, abiejų pasiūlymų kainų skirtumą lemia ne skirtingos vieneto sąnaudos, visų pirma INRAP pasiūlyme nurodytos personalo vieneto sąnaudos yra panašios į ieškovo nurodytas sąnaudas arba už jas didesnės, o siūlomų paslaugų skirtumai, ypač kapaviečių tyrimo, nes šioms paslaugoms ieškovas atsargumo sumetimais nusprendė skirti gerokai daugiau žmogiškųjų išteklių, o pirkėjas to neįvertino. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, neatrodė, kad už panašias paslaugas INRAP pasiūlyta kaina, kuri buvo gerokai didesnė už pradinę sutarties sąmatą, buvo gerokai mažesnė už kitų dalyvių pateiktas pasiūlymų kainas, taip pat, atsižvelgiant į visas susijusias sąnaudas, neatrodė, kad kaina yra akivaizdžiai per maža. Todėl aglomeracijos valdžios institucija neprivalėjo, siekdama užkirsti kelią bet kokiam konkurencijos iškraipymui, reikalauti pateikti reikiamus dokumentus, kad nustatant tą kainą būtų atsižvelgta į visas instituto tiesiogines ir netiesiogines sąnaudas. Taigi pagrindai, kuriuose teigiama, kad INRAP pasiūlymas buvo atrinktas pažeidžiant procedūrą, kad tai iškraipė konkurenciją ir nebuvo veikiamas sąžiningai, turi būti atmesti.“ (Bordo administracinis teismas, 2025 m. gegužės 6 d., EVEHA / *Communauté d'agglomération du Grand Périgueux*, Nr. 2205878).

⁽⁹⁹⁾ 2009–2014 m. INRAP teko [54–63] % rinkos vertės ir jis atliko [48–58] % kasinėjimų, o 2015–2021 m. INRAP rinkos vertės dalis sumažėjo iki [50–58] %, o atliktų kasinėjimų skaičius – iki [46–53] %.

- (380) Komisija taip pat pažymi, kad EVEHA nurodyti administracinių teismų sprendimai (žr. 114 konstatuojamąją dalį) nekeičia pirmiau pateiktos analizės, nes teismų sprendimais viešųjų pirkimų sutartys buvo panaikintos dėl viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymo (o ne dėl agresyvios kainodaros ar kryžminio subsidijavimo). Pirmiau minėtuose sprendimuose (žr. 379 konstatuojamąją dalį) atitinkamai Bordo administracinis teismas ir Reno administracinis teismas atmetė galimybę, kad INRAP taikė gerokai mažesnes kainas ir jas nurodė savo pasiūlymuose, ir nusprendė, kad INRAP pasiūlymai negalėjo iškraipyti konkurencijos. Priešingai, EVEHA pateikti sprendimai tik rodo, kad viešųjų pirkimų procedūros metu atitinkamos perkančiosios organizacijos neatliko INRAP pasiūlymų patikrinimų. Todėl negalima atmesti galimybės, kad, jeigu INRAP pasiūlymas būtų buvęs patikrintas, jame nebūtų buvę nustatyta jokių pažeidimų.
- (381) Todėl Komisija daro išvadą, kad INRAP ekonominės veiklos (kurios didžiąją dalį sudaro archeologiniai kasinėjimai) vidutinis pelningumas 2008–2021 m. laikotarpiu, siekiantis [2,8–4,6] % (palyginti su EVEHA vidutiniu grynuoju pelnu, sudarančiu apie 6 %, žr. 376 konstatuojamąją dalį) (žr. 5 lentelę), negali būti paaiškintas dideliu viešųjų subsidijų nukreipimu siekiant finansuoti įtariamą INRAP praktiką teikti neįprastai mažos kainos pasiūlymus konkurencinėje rinkoje, nes tada kiltų abejonių, ar per tą patį laikotarpį INRAP sumokėta finansavimo suma buvo proporcinga.
- (382) Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad net jei ekonominė veikla galbūt galėjo būti kryžmiškai subsidijuojama, bendro INRAP gautos pagalbos dydžio vos pakanka, kad galėtų vykdyti kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo veiklą, atitinkančią valstybės jam patikėtas užduotis ir pagrindinį vaidmenį, taigi pagalba yra ne didesnė nei būtina, kad INRAP galėtų pasiekti Prancūzijos valdžios institucijų keliamus tikslus.

6.4.2.2.3.4. Pagalbos skaidrumas

- (383) Kalbant apie skaidrumo aspektus, susijusius su INRAP suteikta pagalba, Komisija pažymi, kad Prancūzijos valdžios institucijos, manydamos, jog pagalbai gali būti taikoma pagrindų schema SA.42681 (patvirtinta remiantis BBIR 53 straipsniu) kuriai taikoma išimtis, valstybės pagalbos sumą paskelbė Valstybės pagalbos skaidrumo ⁽¹⁰⁰⁾ registre, pateikdamos nuorodą SA.42681.
- (384) Taigi Prancūzijos valdžios institucijos įvykdė savo pareigą dėl nagrinėjamos pagalbos skaidrumo.
- (385) Vis dėlto Komisija mano, kad tokiu būdu Prancūzijos valdžios institucijos neteisingai susiejo šias pagalbos sumas su pagrindų schema SA.42681, kuriai taikoma išimtis, nors ji netaikoma nagrinėjamai pagalbai (žr. 304–306 konstatuojamąsias dalis).
- (386) Todėl Komisija ragina Prancūzijos valdžios institucijas šią klaidingą nuorodą, neturinčią įtakos Komisijos atliekamai pagalbos skaidrumo analizei, ištaisyti.

6.4.2.3. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio vidaus rinkai palyginimas

- (387) INRAP suteikta pagalba turi didelį teigiamą poveikį kultūros ir paveldo rėmimui.
- (388) Pirma, dėl INRAP atlikto darbo, kuris buvo įmanomas gavus viešąjį finansavimą, buvo padaryti svarbūs atradimai. Kaip paaiškino Prancūzijos valdžios institucijos, Prancūzijos archeologijos sąranga, apimanti INRAP rėmimą ir finansavimą, pastaraisiais metais leido padaryti svarbių atradimų. Naujausi ypač svarbių kasinėjimų pavyzdžiai – INRAP atlikti keltų princo kapavietės (V a. pr. m. e.) kasinėjimai Lavo (Obas, Prancūzija) ir akredituotos kasinėjimų įmonės „Archeodunum SAS“ atlikti galų-romanų gyvenvietės (I–IV a. po Kr.) kasinėjimai Sent Kolombe (Rona, Prancūzija) (žr. 134 konstatuojamąją dalį).

⁽¹⁰⁰⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

- (389) Antra, kasinėjimai, vykdomi naudojant viešąsias lėšas, prisideda prie bendros mokslo žinių plėtros ir taip padeda saugoti bei puoselėti archeologijos paveldą. Iš tiesų, per viešosiomis lėšomis finansuojamus kasinėjimus padaryti atradimai reguliariai skelbiami mokslinėse ar bendresnio pobūdžio publikacijose ir pristatomi parodose, pavyzdžiui, Paryžiaus mokslo ir pramonės muziejuje (*Cité des sciences et de l'industrie*) surengtoje parodoje apie III–I a. pr. m. e. vidurio ir šiaurinės Galijos gyventojus (žr. 135 konstatuojamąją dalį).
- (390) Nepaisant to, priemonės, apie kurias pranešta, galėtų iškraipyti konkurenciją prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje ir daryti poveikį prekybai ES viduje.
- (391) Vis dėlto Komisija mano, kad santykinė teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio konkurencijai ir prekybai svarba yra tokia, kad teigiamas poveikis nusveria galimą neigiamą poveikį.
- (392) Pirma, iš INRAP apskaitos ir finansinių rezultatų matyti, kad valstybė jam nesuteikė per didelės kompensacijos už visą jo (neekonominę ir ekonominę) veiklą.
- (393) Antra, kaip 2017 m. sprendime pažymėjo Prancūzijos konkurencijos institucija, nors poveikio prekybai tarp valstybių narių negalima visiškai atmesti (žr. 241–245 ir 294–299 konstatuojamąsias dalis), prevencinės archeologijos kasinėjimų rinka, kurioje galėtų atsirasti kokių nors iškraipymų, yra vietos rinka. Konkurencijos institucija pažymėjo, kad dėl vietos ar regioninio specifinių mokslinių problemų, kylančių atliekant daugumą kasinėjimų, pobūdžio prevencinių archeologinių kasinėjimų vykdytojai veiklą už šalies ribų vykdo tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Todėl Komisija mano, kad pagalbos neigiamas poveikis vidaus rinkai yra itin menkas.
- (394) Be to, kaip paaiškinta 377–380 konstatuojamosiose dalyse, iš Komisijos turimos informacijos aiškiai matyti, kad bet koks iškraipymas dėl INRAP gautų viešųjų subsidijų (panaudotų jo kasinėjimų veiklai) toje pačioje (vidaus) archeologinių kasinėjimų rinkoje būtų itin menkas, nes konkurencinėje rinkoje veikia daug su INRAP konkuruojančių veiklos vykdytojų, o išnagrinėjus teisinius ginčus padaryta išvada, kad INRAP nepateikė neįprastai žemos kainos pasiūlymų.
- (395) Todėl Komisija daro išvadą, kad, nors negalima visiškai atmesti galimo neigiamo poveikio konkurencijai prevencinės archeologijos kasinėjimų rinkoje, šis poveikis yra labai menkas ir jį nusveria teigiamas pagalbos poveikis kultūros rėmimui ir paveldo išsaugojimui Prancūzijoje.

6.4.2.4. Išvada dėl pagalbos suderinamumo pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą

- (396) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad nagrinėjamos priemonės prisideda prie kultūros rėmimo ir paveldo išsaugojimo ir nedaro tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms, kuris prieštarautų bendram interesui, todėl, remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktu, jos yra suderinamos su vidaus rinka.

7. IŠVADA

- (397) Komisija daro išvadą, kad Prancūzijos valdžios institucijos suteikė INRAP pagalbą neteisėtai, pažeisdamos SESV 108 straipsnio 3 dalį. Tačiau Komisija mano, kad ši pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią Prancūzija suteikė INRAP, yra suderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2025 m. gruodžio 17 d.

Komisijos vardu
Teresa RIBERA
Vykdomoji pirmininko pavaduotoja
